

Červený Kostelec
restrukturalizace středu města

Červený Kostelec

Lucie Semeráková

diplomová práce
ateliér Cikán / Ertl
ZS 2023/2024
FA ČVUT

„Naproti fáře byl domek, který se ode všech ostatních lišil čistou úpravou. Celé průčelí bylo bílé jako sníh. U oken byly letní zelené okenice, hlavní dveře a vedle nich jedny od polovice se skleněnými okny byly hnědé. Za sklem těch dveří bylo vidět rozličné věci: kalouny, vřetena, trubku malovanou, dýmky, fíky, míče, strakaté harasky, slovem věci, které svědčily měly, že tam bydlí kupec. Pak se vyznamenával ještě zídkou, která celou šířkou domku zděna byla a bílými dlaždicemi pokladena. Vybíhala skoro půl sáhu do silnice a ze stran vedly na ní dva stupně. Do tohoto domku, když jsem se po městě ohlédla, vešla jsem.“

- Božena Němcová: Chudí lidé

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Lucie Semeráková

datum narození: 18.05.1998

akademický rok / semestr: 2023/2024 / zimní semestr

obor: Architektura a urbanismus

ústav: 15127 Ústav navrhování I

vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Miroslav Cikán

téma diplomové práce: Červený Kostelec-restrukturalizace středu města

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomové práce je komplexní revitalizace centrální lokality a náměstí T. G. Masaryka v Červeném Kostelci, která podporuje rozvoj prostorové a hmotové městské struktury doplněnou o kvalitní dějové prvky navazující na nové i stávající veřejná prostranství a s kladením důrazu na využívání potenciálů prostupnosti a sídelní činnosti města.

2/

Formátem řešení diplomové práce je urbanistická studie s důrazem na vytvoření nové urbánní hustoty v centru města s podporou veřejného prostoru. Cílem práce je zapojení středu města do aktivního celoměstského systému veřejných prostor, omezení dopravního vytížení a navržení nových variant mobility ve městě, návrh reprezentativních koridorů jako nositelů dějů a obvyklých aktivit života ve městě. V bližším měřítku bude vyhodnoceno téma průchodnosti lokality a návaznosti na další veřejná prostranství a lokální centra.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

analytická část
autorská zpráva
výkres širších vztahů
celková situace návrhu
detailní situace s perspektivními pohledy
řezy, pohledy, průhledy
3d digitální model
vizualizace

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

2x portfolio, formát A4

Prezentační tisk ve formátu výstavy DP FA ČVUT

Datum a podpis studenta

02.10.2023

Datum a podpis vedoucího DP

02.10.2023

Datum a podpis děkana FA ČVUT

13.11.2023

registrováno studijním oddělením dne

2.10.2023

**ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY**

AUTOR, DIPLOMANT: LUCIE SEMERÁKOVÁ
AR 2023/2024, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
ČERVENÝ KOSTELEČ - RESTRUKTURALIZACE STŘEDU MĚSTA

ČERVENÝ KOSTELEČ - RESTRUCTURING OF THE CITY CENTRE

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce: prof. Ing. arch. Miroslav Cikán **Ústav:** 15127 Ústav navrhování I

Oponent práce: Ing. arch. Radek Novotný

Klíčová slova (česká): Červený Kostelec, centrum města, náměstí, plácky, veřejný prostor

Anotace (česká):
Předmětem diplomové práce je návrh nové městské čtvrti v centru u hlavního náměstí, které se pod náporom dopravy stalo největší bariérou ve městě. Projekt zkoumá možnost proměny centrální oblasti města při úpravě silniční sítě, vybudování kvalitních veřejných prostorů a následný pozitivní růst intenzivní městské struktury kolem něj. Projekt reaguje na aktuální problémy současných českých menších měst, zatížených automobilovou dopravou ve specifickém prostředí Červeného Kostece.

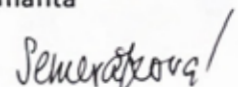
Anotace (anglická):
The aim of the thesis is to design a new urban district in the centre of the city near the main square, which has become the biggest barrier in the city under the pressure of traffic. The project explores the possibility of transforming the central area of the city while modifying the road network, building quality public spaces and the subsequent positive growth of the intensive urban fabric around it. The project responds to the current problems of contemporary Czech smaller cities, burdened by car traffic in the specific proenvironment of Červený Kostelec.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 12.1.2024

podpis autora-diplomanta

Předmětem diplomové práce je návrh nové městské čtvrti v centru u hlavního náměstí, které se pod náporom dopravy stalo největší bariérou ve městě. Projekt zkoumá možnost proměny centrální oblasti města při úpravě silniční sítě, vybudování kvalitních veřejných prostorů a následný pozitivní růst intenzivní městské struktury kolem něj. Projekt reaguje na aktuální problémy současných českých menších měst, zatížených automobilovou dopravou ve specifickém prostředí Červeného Kostelce.

První částí diplomního projektu je analytická část, ve které jsou zmapovány jednotlivé vrstvy města jako celku a podrobněji i oblast centra a přílehlých území. Analytická část odkrývá historický vývoj, dopravní koncepci města, blokovou strukturu nebo demografii. Z jednotlivých vrstev vyplývají problémy, které jsou reflektovány návrhu.

Vlastní návrh je reakcí na zjištěné skutečnosti analýz a je názorem na řešení jedné z velmi problematických lokalit města. Struktura návrhu vychází ze struktury diplomního semináře tak, že je možné výchozí a navržený stav snadno porovnat. Návrh je rozdělen podle hierarchie nových veřejných prostranství, která se primárně pojí s dotvořenou zástavbou. Výchozí a nově navržený stav je snadné porovnat.

Výsledkem práce je urbanistický návrh městské čtvrti se sítí veřejných prostranství, která utváří novou identitu města.

obsah_

<u>_zadání</u>	6
<u>_analytické část</u>	
kontext	12
morfologie	20
město	24
historický vývoj	28
urbánní vývoj	42
struktura města	50
swot - město	66
lokalita	68
struny a děje	70
struktura lokality	72
swot - lokalita	80
<u>_návrhová část</u>	
městská krajina	84
cíle	86
stav	88
návrh	90
axonometrie	104
návrh - náměstí	106
návrh - u nového obchodu	116
návrh - u potoka	118
prvky veřejného prostranství	120
<u>_závěr</u>	122
<u>_zdroje</u>	126

Červený Kostelec leží ve východních Čechách, v Královéhradeckém kraji, v okrese Náchod v pohraniční oblasti s Polskem. Jedná se o jedno z větších měst na Náchodsku a zastupuje důležité kulturní hodnoty v kraji. Město se nachází na rozmezí podhůří Krkonoše a Orlických hor. Také leží v blízkosti CHKO Broumovsko a velmi turisticky navštěvovaných destinací Adršpašské skály, Teplické skály, Babiččino údolí a Kuks.

Co se týká dopravní dostupnosti, město je napojeno na síť hlavních komunikací v kraji. Hlavní tepnou je nově vybudovaný úsek dálnice D11 do Jaroměře, z Jaroměře dále pak vede silnice do Červeného Kostelce a Náchoda, kolem České Skalice. V budoucnu se dle územní plánovací dokumentace plánuje zřízení městského obchvatu, jelikož páteřní automobilová tepna vede přes centrum města.

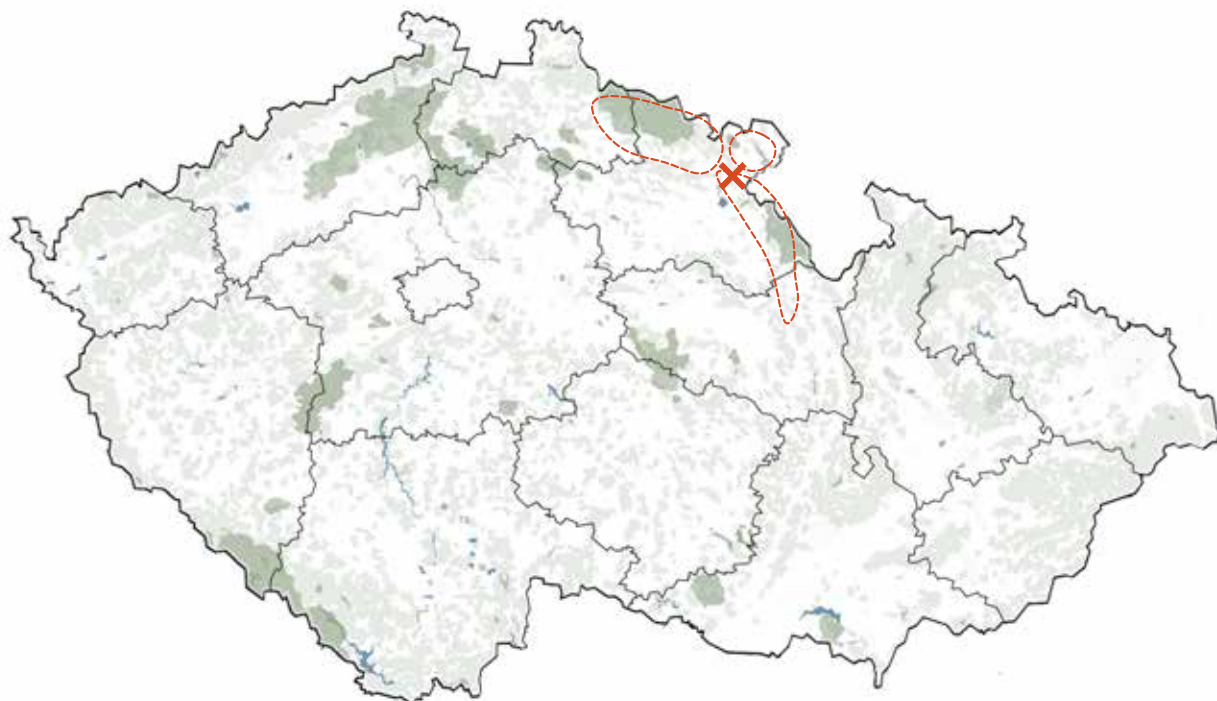
Červený Kostelec leží v přírodně rozmanitém regionu, nadmořská výška v kraji od jihu pozvolna stoupá až po nejvyšší hřebeny hor u nás. Velkým krajinným prvkem jsou Krkonoše, vodní nádrž Rozkoš a Adršpašsko - Teplické skály. Kvůli své pestrosti v přírodním reliéfu je celé Náchodsko z minulosti považováno za chudý kraj, jelikož se zde moc dobře nedali pěstovat suroviny, pro denní spotřebu.

Město svou polohou náleží k náchodské pahorkatině, která je podřadnou pahorkatinou Orlické pahorkatiny. Dále v místech okolo města probíhají geologické zlomy pahorkatin Krkonošské desky a Broumovské desky. To má za následky časté hluboké zářezy v podobě údolí a velká převýšení okolních kopců. Právě kvůli morfologické atypičnosti bylo v této oblasti náročné pěstování a jedině suroviny, které se zde dali pěstovat, byly brambory.

Královéhradecký kraj, jehož součástí je město Červený Kostelec, je dnes považován za jeden z nejrozmanitějších krajů. Jsou zde úrodné nížiny, pahorkatiny, hluboká údolí, rokle i horské hřebeny. Národní park Krkonoše je jednou z nejnavštěvovanějších oblastí v České republice a Červený Kostelec těží ze své polohy tím, že je jedno z prvních vstupních měst do pohraničních a horských oblastí.

Krkonoše jsou z Červeného Kostelce dostupné autem do 35 minut, možná je i vlaková doprava, ale pouze do Trutnova. Zde končí železnice z důvodu malých dimenzí komunikací a tratě pro vlak. Velkým přírodním úkazem jsou i Teplicko-Adršpašské skály v Kladském pomezí. Vznikli ústupem křídového moře a následnou erozí pískovce. Velmi častým sportem ve skalním městě je v kraji rozšířené horolezectví, který je vyhledávaným adrenalinovým zážitkem.

Vodní krajina celého královéhradeckého kraje spadá do povodí Labe. Dalšími významnými toky jsou řeky Metuje a Orlice. Největší vodní plochou je vodní nádrž Rozkoš, což je největší zásobárna vody v kraji. Královéhradecko má sice velmi rozvětvenou říční síť, která je příhodná pro zemědělství v polabí, ale během letních měsíců hladina podzemních vod velmi klesá a tudíž je tato oblast ohrožována suchem.

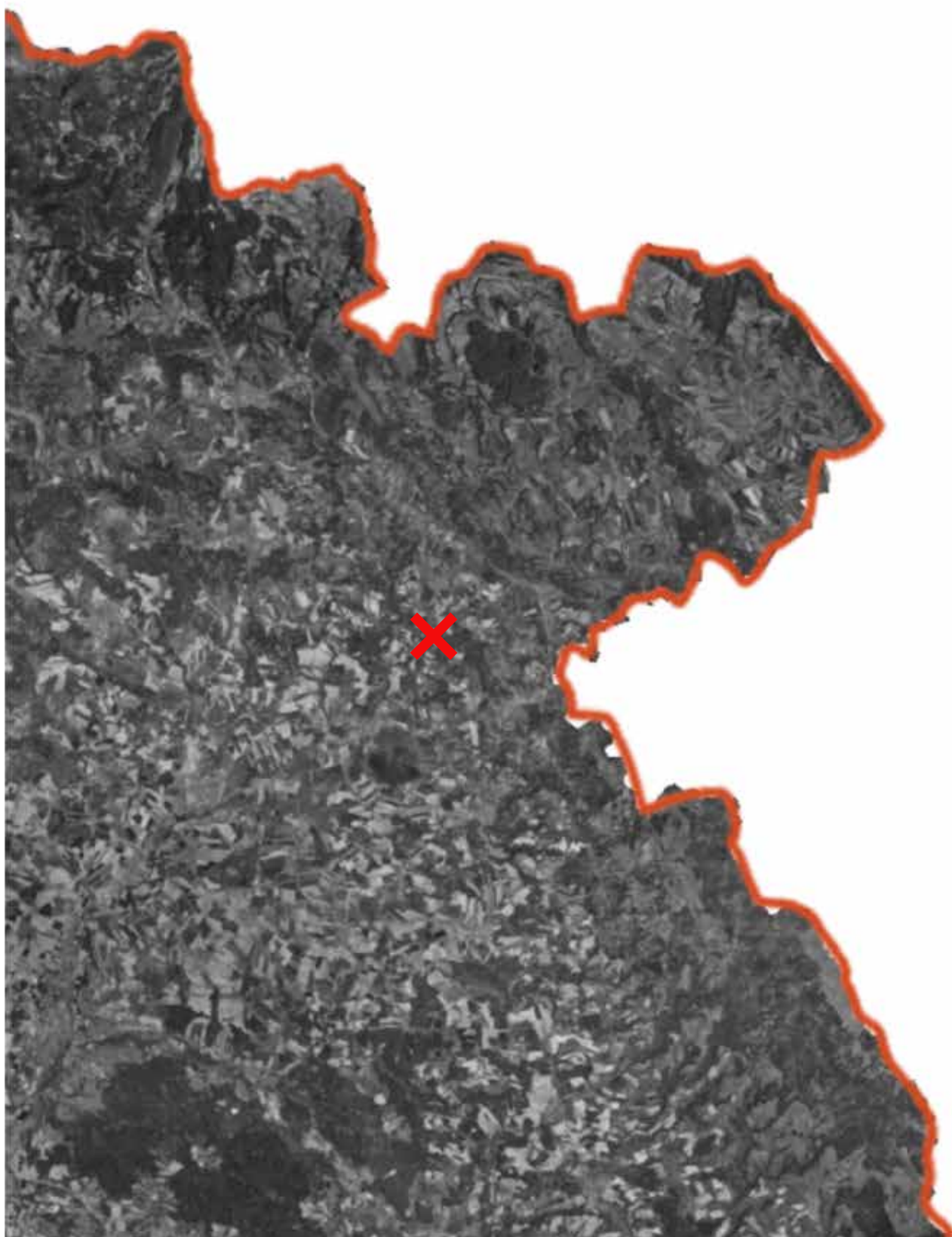

Červený Kostelec se nachází v regionu Adršpach společně s dalšími městy např. Broumov, Teplice nad Metují, Police nad Metují, Náchod, Hronov, Malé Svatoňovice, Česká Skalice a Rtyně v Podkrkonoší. Dohromady se vymezují na Kladském pomezí, které zasahuje i za hranice českého státu, na území Polska. Region má pahorkatý až vrchovinný ráz, pokrývají jej části krkonošského podhůří, Podorlické pahorkatiny a Orlické tabule. Protékají zde labské přítoky, řeky Metuje a Úpa.

Název Kladské pomezí vychází z několika historických souvislostí s velmi dlouhou tradicí. Již středověký kronikář Kosmas hovoří ve své kronice z roku 1068 o bráně strážné, kudy se chodí do Polska. V latinském originálu „porta custodiae“, jindy také „porta terrae“. Tento název přetrvává až dodnes v názvu kopce Branka, který se tyčí nad Starým Městem nad Metují při levé straně vstupu do náchodského údolí. Přirozeným způsobem tu vznikl průsmyk, kterým se dříve skutečně vstupovalo do země české a tak se tu vytvořila důležitá obchodní stezka zvaná Kladská, která spojovala Prahu s pohraničním hradem v Kladsku. Někteří ji dokonce přezdívaly Polská, jelikož pokračovala dále polským územím až k Baltu.

Dominantou kraje je stolová hora Ostaš a téměř od severní části hranic se táhne pás Broumovských stěn, který navazuje na polský národní park Góry Stolowe. Jiráskovy skály /Bischofstein/ jsou menší oblast pískovcových skal, které navazují na Teplické skalní město, u nichž se nachází bývalý barokní zámeček a Černé jezírko.

Kladské pomezí se může pyšnit také řadou zámků a pevností, nacházejí se zde navíc tři nemovité národní kulturní památky. První z nich je zámek Náchod, který byl na přelomu 16. a 17. stol. upraven do dnešní podoby v renesančním a raně barokním slohu. Zajímavostí je jeho pět nádvoří a medvědi žijící v zámeckém příkopu. Druhou nemovitou kulturní památkou je zámek v Novém Městě nad Metují, který tvoří jeden architektonický celek s náměstím. Na objekt navazuje zámecká zahrada s dřevěným krytým mostem navržený architektem Dušanem Jurkovičem. Třetí památkou je zámek Ratibořice v Babiččině údolí známý především jako letní sídlo vévodkyně Kateřiny Vilemíny Zaháňské. V Kladském pomezí se nad údolím řeky Úpy tyčí také zřícenina hradu Vízburku, který byl při archeologickém výzkumu doslova vykopán ze země.

hranice Česko x Polsko Červený Kostelec

Po roce 1938 byl Červený Kostelec na úplném okraji českého, v důsledku stanovení hranice odebraní území Sudet. Předtím se ještě za první republiky postavilo obranné opevnění. Na hranicích obvodu města stála pevnostní linie F, kterou tvořili dvě souvislé linie lehkého opevnění - řopíků a těžkými kryty. Město se dostalo do přímé obranné linie jako opěrný a zásobovací bod. Dokonce se uvažovalo o vybudování kasáren od městského architekta Dvořáčka. Ovšem s vyhlášením Mnichovské dohody tento záměr padl. Červený Kostelec měl štěstí, že se nedostal za hranice Sudet, jak tomu bylo například pro Broumov a Polici nad Metují. Jeho obyvatelé byli ušetřeni nuceného odsunu a evakuace. Němci ze začátku konfliktu neškodili místnímu hospodářství a textilnímu průmyslu. Mezi lety 1943 a 1944 se největší textilky - Justova, Laštovičkova a Keyzlarova musely ale zastavit. Justova továrna byla předělána na opravnu leteckých motorů. Továrna Josefa Norberta Keyzlara byla přeorientována na válečnou výrobu. V továrně bylo odmontováno na 80 stavů a místo nich byly umístěny soustružné stroje. Zbývající stavy byly umístěny do menší výrobní haly a díky tomu mohla být zachována aspoň malá produkce látek a export do zahraničí.

POHRANIČNÍ OPEVNĚNÍ

Československé opevnění /Benešova linie/ je soustava pevností budovaných Československem mezi lety 1935–1938 převážně v pohraničí. Opevnění bylo budováno proti nepřátelským sousedním státům – Německu, Maďarsku, Rakousku a Polsku. Opevnění se skládalo z objektů lehkého opevnění - řopíků, objektů těžkého opevnění a z dělostřeleckých tvrzí. Mezi jednotlivými těžkými objekty se rozkládal překážkový systém.

Již od počátku vzniku Československé republiky se uvažovalo jakým způsobem zajistit státní hranice. V raných letech republiky se na hranicích nacházelo vojsko, které řešilo spory o vytvoření samostatného státu. Největší vizi na budoucí ochraně hranic státu měl tehdejší ministr zahraničí Edvard Beneš. V roce 1933, kdy se v sousedním Německu stal kancléřem Adolf Hitler, se potřeba ochrany republiky ještě zesílila. Vedení země se rozhodlo vytvořit stálé pevnostní úseky, které by se táhly po celé ohrožené hranici. Opevnění se začalo budovat 21. července 1934. Vzorem pro výstavbu byla francouzská opevňovací linie, Maginotova linie. V průběhu výstavby bylo odsouhlaseno, že se bude jednat o lehké opevnění po celém obvodu hranic a v nejvíce ohrožených úsecích bude linie doplněna o těžké opevnění. Celkově tedy mělo být postaveno 1 276 těžkých a 15 463 lehkých objektů. Reálné počty staveb jsou ale nižší.

Prvními stavbami opevnění, které v republice vyrostly, byly objekty těžkého opevnění. Tyto bunkry byly plánovány na nejohroženějších úsecích hranic, ve Slezsku, v severovýchodních Čechách a na Moravě. Těžké opevnění mělo postup nepřítele na delší dobu zastavit. V kladském pomezí je velký počet těžkých bunkrů, které byli stavěny jako tvrže nebo pěchotní a dělostřelecké sruby. Mezi nejznámější patří pěchotní srub N-S 82 Březinka na Náchodsku, objekt N-D-S 73 „Jeřáb“ tvrže Dobrošov v těsné blízkosti a bunkr Stachelberg.

Prvním vzorem lehkého opevnění byl vz. 36, který byl okopírovaným vzorem bunkru z francouzské Maginotovy linie. Ovšem nevýhody tohoto bunkru přinutily české projektanty k vytvoření nového vzoru, ryze českého, který dostal označení vz. 37. Tento typ již měl tvořit linii opevnění podobně jako těžké opevnění.

dočasné označení nové pomnichovské hranice s Německem na Končinách

pevnostní tvrž Březinka v Bělověsi

hranice Sudet   opevnění   Červený Kostelec

BOŽENA NĚMCOVÁ

Božena Němcová krátce pobývala v Červeném Kostelci mezi lety 1837 a 1838. Je velmi úzce spjata s tímto krajem, především s Ratibořicemi a s údolím podél řeky Úpy. Právě zde v Babiččině údolí stojí Staré bělidlo a právě do tohoto kraje Božena Němcová zasadila děj svého největšího díla. Ratibořické panství patřilo kněžně Zaháňské jako letní sídlo. Božena Němcová se o Kostelci zmiňuje ve své povídce Chudí lidé a právě při pobytu v Kostelci se nechala městem inspirovat.

KUKS - F. A. ŠPORK & M. B. BRAUN

Díky Františku Antonínu Šporkovi vznikl u vesnice Slotov ostrov barokního umění, inspirovaný mnoha evropskými vzory, obraz ideálního světa, jehož součástí je krom života kypícího v hraběcí rezidenci a lázních také duchovní a charitativní složka v podobě kláštera s hospitém, korunovaným hrobkou svého zakladatele a hřbitovem špitálních chovanců, věčností a smrtí. Smrt a život, zábava a rozjímání v důmyslné scénérii, tak jak to vidělo baroko. Celý areál je dnes národní kulturní památkou díky urbanizované a komponované krajině, i například sochám alegorií Života a Smrti od sochaře Matyáše Bernarda Brauna.

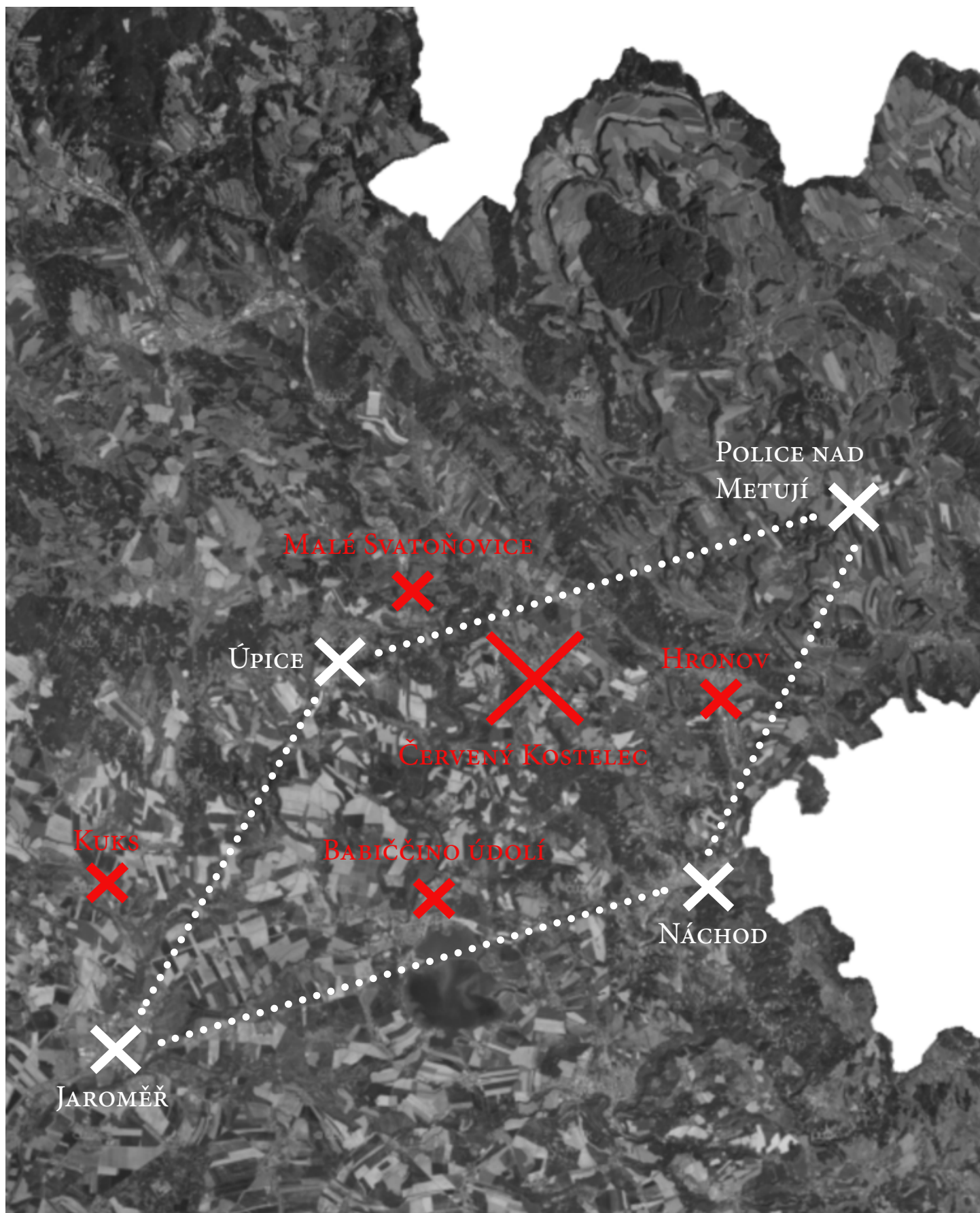
BRATŘI ČAPKOVÉ

Bratři Čapkové pochází z nedalekého městečka od Červeného Kostelce - Malé Svatoňovice. Své dětství trávili právě zde a i v nedaleké Úpici, kde vystudovali základní školu.

ALOIS JIRÁSEK

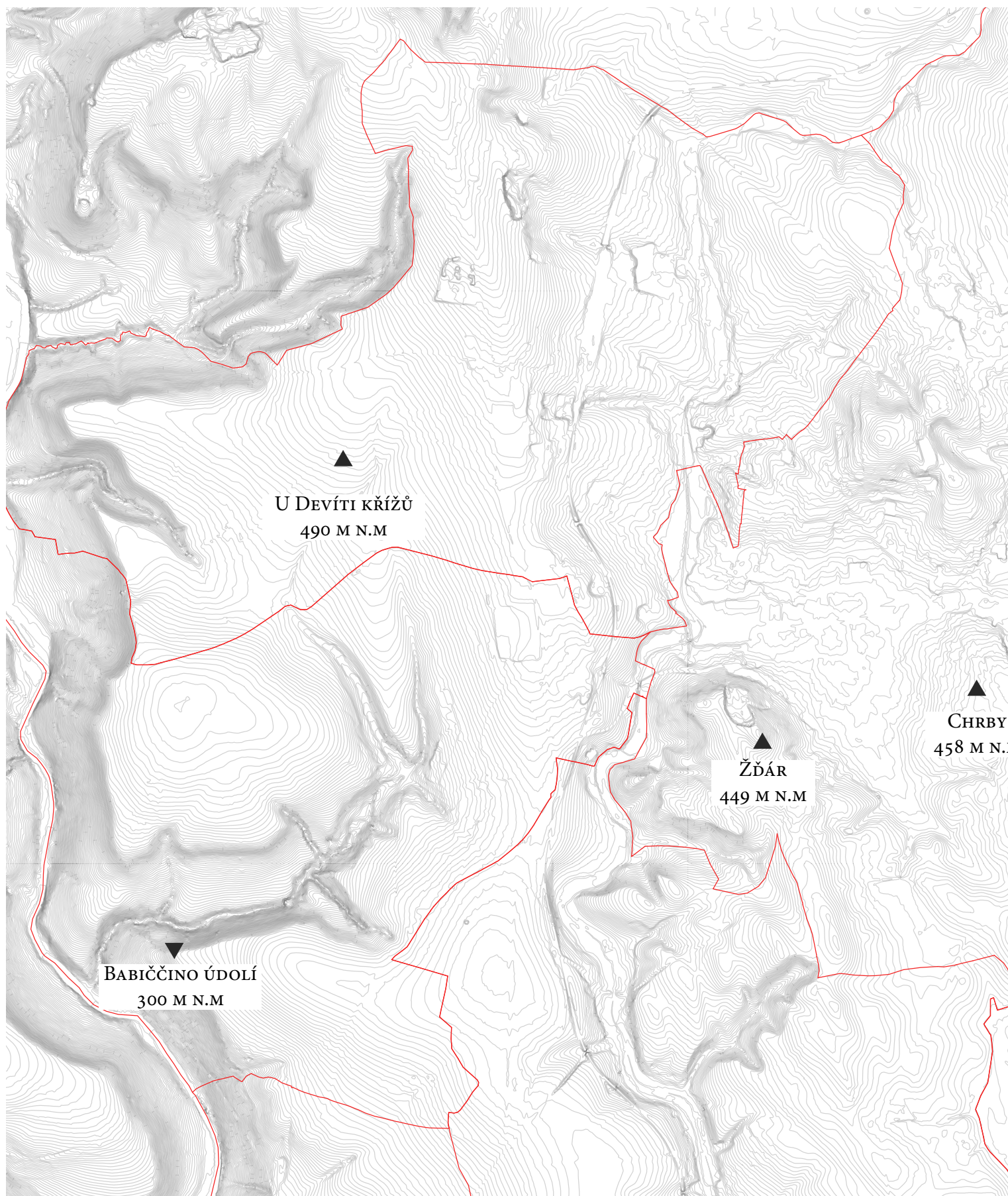
Jeden z nejznámějších českých prozaiků, dramatiků a spisovatelů Alois Jirásek je rodákem z Hronova, sousedního města Červeného Kostelce. Se svým krajem byl pevně spjatý a právě i v Kostelci se na něj odkazuje mnoho pamětí i ulic. Například na jeho počest byla jako první hra v divadle uváděna jeho hra Lucerna.

Červený Kostelec se nachází ve velmi zvrásněné krajině Podkrkonoší. Region je specifický svojí geomorfologickou skladbou a terénní rozmanitostí. Město je situováno do menšího údolí, které je obklopeno čtyřmi kopcí. Na západ od města terén mírně stoupá, aby pak mohl prudce klesnout do Babiččina údolí ke korytu řeky Úpy. Zároveň je Červený Kostelec vstupním bodem do Krkonoš a historické pohraniční oblasti. Spadá do mikroregionu Úpa i když leží pouze na jednom z přítoků řeky. Jeho krajina je velmi rozmanitá a bohatá na vodní zdroje. Každý rok se zde pořádá mnoho kulturních akcí, z nichž ta nejvýznamější je mezinárodní folklórní festival. Region je charakteristický pro výrobu textilu.

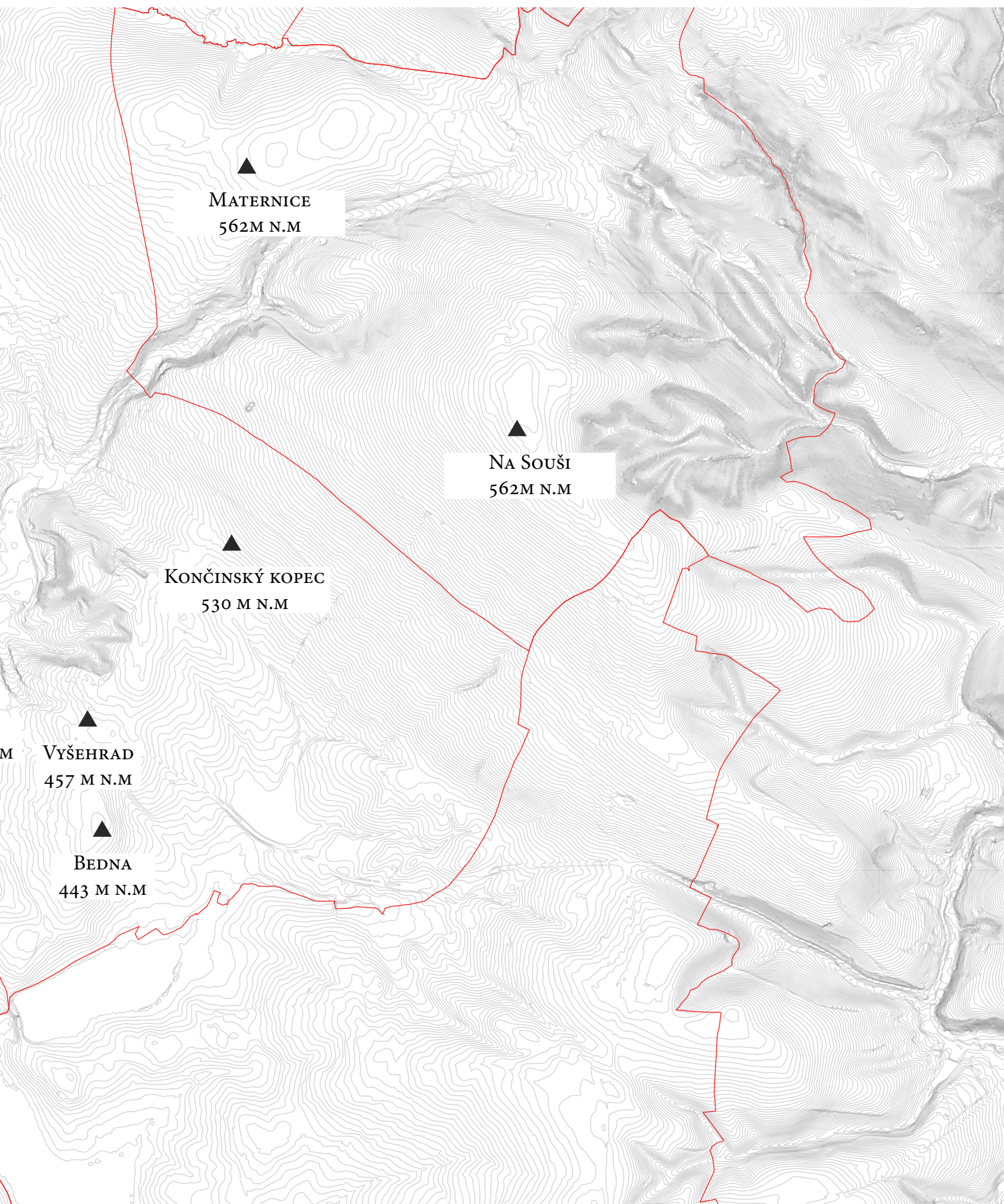

 hranice části Červeného Kostelce

 vrchol

 údolí

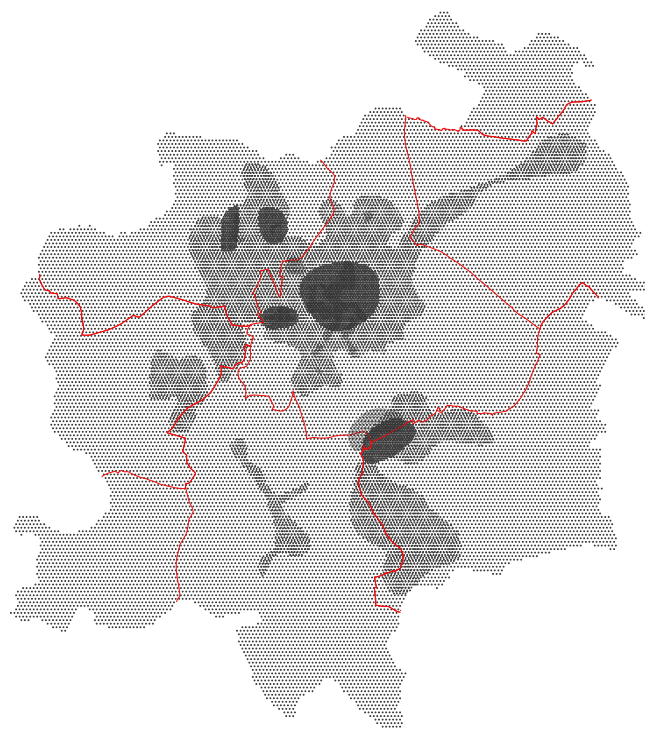

Místní části města

Červený Kostelec je složen ze sedmi obcí, které jsou pod správou města. Tyto obce jsou hustotu obyvatel výrazně menší než samostatná obec Červený Kostelec. Vybraná lokalita této práce se nachází v přímo v centru obce Červený Kostelec.

Intenzita dějů

Doprava a morfologie terénu. Aspekty, které prakticky definují intenzitu dějů celého města. Hlavní dopravní tahy určují městské bariéry a spolu s morfologií terénu přispívají k vymezení struktury města. Ačkoli město disponuje mnohými veřejnými prostory, problémem je jejich návaznost. Jediným kontinuem jsou tak dopravní tepny, které tyto prostory pravidelně přerušují.

První zmínka o Červeném Kostelci je datována do 14. století. Nalezneme ji v konfirmační knize pražské diecéze z 22. srpna 1362. Podle ní měla již v této době osada farní kostel. Lze se ovšem domnívat, že osada existovala již dříve ve 13. století, kdy v této době vrcholilo české kolonizační období. Kostelec mohl být dílem pánu rodu erbu zlatého střmene, jehož pán založil hrad Červenou Horu, který je v těsné blízkosti hradu Vízmburk. Jestliže v Kostelci stál již v této době kostel, je snadné se domnívat, že existovala i farnost zahrnující okolní vsi a stavení.

Název Kostelec vznikl z latinského „castellum“. Proto se historici domnívají, že v místě dnešního města musela stát tvrz. V 16. století tento svobodný zemnaský statek drželi pánové ze Sendraže. V 15. století je Kostelec veden společně s Úpicí ve správních seznamech vízmburského panství. Ovšem Vízmburk v této době byl zničen Slezany. K náchodskému panství se městečko přidává až ke konci 15. století a jako jeho zboží zůstává až do zrušení poddanství. V soudobých písemnostech byl Kostelec označován jako trhové místo, později poddanské městečko. Poslední dědička rodu Sendražských odkázala koncem 16. století les, louky a pole faře, tvrz byla pak zbourána a kamene bylo použito ke stavbě kostela dosud dřevěného.

V roce 1591 nastala jedna z prvních velkých pohrom města. Z nehlídaného ohně přeskočila jiskra na kostel a ten vyhořel spolu s částí městečka. Požár zničil i obecní a farní listiny. Zachráněna byla jen cínová křtitelnice z roku 1555. Křtitelnice je dodnes nejstarší hmotná památka města. Než se stačilo městečko z této pohromy vzpamatovat, přišla třicetiletá válka a s ní řádění císařského i švédského vojska, neúroda a hlad. Po válce bylo obýváno jen 42 čísel, počet obyvatel nedosáhl dvou set a obdělávána byla jen čtvrtina polí. Relativně klidných dalších sto let však kupodivu k výraznějšímu růstu počtu obyvatel nevedlo. V roce 1780 bylo totiž v Kostelci napočítáno 68 čísel – ubylo sedláků, téměř sedmi-násobně se zvýšil počet chalupníků.

„Se souhlasem Mikuláše, řečeného Pískle, rytíře z Rotenburku, patrona kostela v Kostelci, a Nýče, rytíře ze Starých Buků, patrona kostela ve Starých Bukách, dochází ke vzájemné výměně plebána Hrzka ze Starých Buků a plebána Heřmana, plebána v Kostelci.“

- Konfirmační kniha, 22. srpen 1362

Zdejší tradičně zemědělské oblasti výrazně pomohlo zavedení železniční dráhy z Jaroměře do Malých Svatoňovic v roce 1859 a její následné protažení až do Trutnova. Tím se zde ještě více rozvíjel místní obchod a s ním spojené průmyslové podnikání, zejména v oblasti textilní výroby při zpracování nové suroviny – bavlny. Právě zpracování bavlny zde zahájila známá firma Leopolda Abelesa, původem pražského faktora. Kostelec byl v té době už nazýván městysem. Důkazem toho je pečeť městyse Kostelce z roku 1680, na níž je i nejstarší vyobrazení znaku města.

Podle soudobých demografických statistik evidoval v roce 1850 jen samotný městys Kostelec celkem 1505 obyvatel. Tento stav se roku 1869 navýšil na 1991 obyvatel. Jeho zástavba tehdy činila 167 obytných domů. Obdobný vývoj vykazovaly i sousední lokality, tehdy samostatné obce: Bohdašín, Horní Kostelec, Lhota, Mstětín, Olešnice, Stolín a Zábrodí. Spolu s Kostelcem tvořily zalidněný region, v němž trvale pobývalo kolem pět tisíc lidí. Tehdejší městys Kostelec se tak stal jeho přirozeným centrem.

I z tohoto důvodu se místní zastupitelé rozhodli požádat nadřízené úřady o povýšení Kostelce na město. Údajně se pokoušeli žádat několikrát, ale podařilo se to až roku 1866. Žádost byla i odeslána na příslušná „vyšší“ místa, například Českému místodržitelství v Praze a rakouskému Ministerstvu vnitra ve Vídni. Zemský zákoník přinesl vyhlášku c. k. Místodržitelství v Praze ze dne 28. 8. 1867, čj. 42972, která v upraveném českém překladu veřejnosti oznamovala: „Jeho c. k. apoštolské veličenstvo ráčilo nejvyšším rozhodnutím, daným dne 11. t. m., k žádosti nejmilostivěji dovoliti, aby městys Kostelec v náhodském okresu byl povýšen za město.

11. 8. 1881 – potvrzení města Červeného Kostelce.

Povýšením na město se značně zvýšila společenská prestiž dosud nazývaného Kostelce. Dokonce se zařadil na stejnou úroveň, jakou již měla okolní města. Vedení města se i pokusilo žádat o zřízení okresního soudu ve svém městě, bohužel jim nebylo kladně vyhověno.

Období baroka se významně podepsalo na dějinách Červeného Kostelce. Nejvíce hmatatelně a vizuálně na novém kostele sv. Jakuba Většího, který byl postaven mezi léty 1744 až 1754. Byl stavěn pod patronací knížete Ottavia Piccolominiho. Na výstavbě barokní chrámu se převážně podílel Kilián Ignác Dientzenhofer. Bohužel kostel nebyl nikdy dostavěn do své plné podoby, jak byl architektem navržen. Oproti původnímu plánu je chrámová loď zkrácena a není postavena druhá zvonící věž.

Chrám sv. Jakuba Většího byl stavěn v bouřlivých dobách válek o rakouské dědictví a Kostelec se stal místem častých vpádů pruské armády. Následující sedmiletá válka přinesla nové útrapy, velkou neúrodu a drahotu surovin. Velmi se tak urychlily selské protesty a vše vedlo k prvním povstání v roce 1775, kdy se Kostelec stal ohniskem celé oblasti protestů.

Válečné rány, se brzy začaly hojit díky vzestupu a zdokonalování zdejších obyvatel v textilní výrobě. Domácí přádlácká a tkalcovská lnářská výroba se napojovala na nově vznikající manufaktury. Koncem 18. století začíná pozoruhodný rozmach městečka, které ve srovnání s okolními vesnicemi až několikanásobně zvyšuje dynamiku svého růstu. Dochází k posilování tradice textilní výroby v Kostelci, která se pak stala výbornou základnou pro nástup tovární výroby.

Hospodářský růst města nebyl zastaven ani dalším požárem 11. srpna 1831, při němž vyhořela bezmála polovina obce. Po opravách rozvoj Kostelce pokračoval, třebaže se krátce předtím oddělil Horní Kostelec. Město začalo žít i čilým národně-uvědomovacím životem vrcholícího národního obrození. Mělo i své buditele – učitele Aloise Rudla a jeho zetě učitele Augustina Purma, který předtím učil Boženu Němcovou v České Skalici a Chvalkovicích, P. Františka Körnera a P. Jiřího Ehla, vlastenecké kněze. Tito muži šířili osvětu, vzdělání a podporou ochotnického divadla a chrámové hudby, pokládali základy příštího kulturního rozvoje. Před revolučním rokem 1848 vlastenecká společnost radikalizovaná ostrým perem Havlíčkových novin se na svých schůzkách ve Foglarově hostinci na náměstí výrazně politizovala. Proto také v revoluci roku 1848 vznikla v Kostelci početná národní garda.

Pro Červený Kostelec měl zvláštní význam rok 1841, kdy do městečka přišel faktor pražské firmy Leopold Abeles. Abeles brzy začal se samostatným továrním podnikáním – postavil sklad, škrobárnu, sušírnu, mandl a brzy následovala mechanická dílna na tkaní bavlny. S Abelesem tak vpadla do městečka bavlna a definitivně odsunula plátenictví na druhé místo. Moderní tkalcovna byla postavena v roce 1873. Pro Abelese v tu dobu pracovalo okolo 1000 zaměstnanců.

Textilní profil Kostelce doplňovalo i barvení látek. První barvíř zahájil svou práci v roce 1837, o čtyřicet let později zde bylo provozováno 16 barvířských živností. V roce 1860 zahájila činnost firma Just, která se od roku 1864 plně věnovala barvení a upravování látek. Ve městě tak vyrostla nová továrna.

Kostelec se změnil v průmyslové středisko a velmi tomu napomohla i výstavba železnice. Příznivou okolností rozvoje průmyslu byla i blízkost uhelných dolů. Do konce 19. století vyrostly ve městě další továrny Theodora Keyzlara, Vondrova a Stejskalova tkalcovna a mnoho dalších podniků spojených s textilem. Rychle vzrůstal počet obchodníků s textilem, z nichž většina zaměstnávala domácí tkalce.

Od roku 1861 má Kostelec poštu, okresní silnice umožňují rychlejší spojení se sousedními obcemi. Roku 1862 byla postavena záložna, později i městská spořitelna, v roce 1869 získalo město lékárnu, městský lékař nastoupil ale o pět let později. Obyvatelé města začali žít intenzivním společenským a kulturním životem. Město drželo krok v rozvoji školství a od roku 1882 byla zřízena samostatná obecná dívčí škola, roku 1887 měšťanská škola a v roce 1891 se z ní osamostatnila i měšťanská škola dívčí.

V druhé polovině 19. století vznikají ochotnické spolky divadelníků, pěvců, hasičů a v roce 1884 byla založena tělovýchovná jednota Sokol. Odrazem rozvoje podnikání byl i vznik Spolku živnostníků v roce 1885. Výrazem úspěchů českého podnikání i podnikatelské síly Červeného Kostelce bylo uspořádání krajinské výstavy v létě 1899 v prostoru dnešního divadla a školy. Ve 14 pavilonech byla prezentována i vyspělá výroba Červeného Kostelce.

První světová válka dopadla těžce na Červený Kostelec. Nastal úpadek výroby, došlo na hladové zásobování a velmi poklesl počet obyvatelstva. Po konci první světové války nastala jedna z nejvýznamnějších etap vývoje města - s novou generací se oživilo podnikání.

Město se se vznikem samostatného státu odvážilo realizovat velkorysé projekty výstavby veřejných budov i výstavby komunální. V roce 1925 byla otevřena budova divadla postavená ze sbírek a z výtěžku her ochotníků, o dva roky později byla otevřena moderní budova chlapecké školy a v následujících letech se zmodernizovala i tvář náměstí – na severní straně vyrostla budova spořitelny, na jižní pak občanské záložny a hotel Šrejber. V roce 1932 byla dokončena stavba sokolovny a Tyršova stadionu. V prostoru před divadlem vyrostly krásné Smetanovy sady. Město se mohlo těmito úspěchy pochlubit návštěvníku nejvýznamnějšímu – prezidentu republiky T. G. Masarykovi, který navštívil město 12. července 1926.

Město se rychle rozrůstalo a v roce 1940 dosáhlo 5 365 obyvatel. Pozoruhodný byl stavební ruch. Na místě bývalého rybníka Rybčiny vyrostla čtvrť rodinných domků. Za dvacet let bylo postaveno téměř 450 domů! Vyrostly nové ulice, všechny hlavní ulice města byly i s chodníky vydlážděny, město se dočkalo vodovodu a nad městem vyrostl na Chrbech moderní vodojem. V létě byla velmi navštěvovaná plovárna na rybníku Brodský, turisté udržovali desítky kilometrů turistických cest. To vše učinilo z Červeného Kostelce vyhledávané letovisko v centru Jiráskova kraje.

Po roce 1938 se město ocitlo na samé hranici rozdělení mezi protektorátem a Sudety. Občané se osvědčili v solidaritě s utečenci ze zabraného pohraničí a nesmířili se ani s nacistickou okupací. Nejhrdinnější kapitolu občanského odboje zapsali členové sokolské odbojové skupiny S 21 B, kteří na Bohdašíně a Končínách ukrývali posledního člena londýnského výsadku Jiřího Potůčka-Tolara a kteří za toto hrdinství zaplatili většinou svým životem. Právě Bohdašín a Končiny měl potkat osud stejný jako Lidice a Ležáky. Celkově válka na pět let přerušila rozvoj města. Ještě v roce 1939 vyvrcholila velká investiční vlna, která vedla k postavení dalších sedmi textilek. Tyto továrny však za války omezily svůj provoz a některé byly nuceny přejít na zbrojní výrobu.

Po druhé světové válce se zdálo, že se bude střední soukromé podnikání dále rozvíjet a spolu s ním i město. Po únoru 1948 však dochází ke znárodnění podniků a v padesátých letech se textilní výroba dostala na samý okraj státního zájmu. Proto bylo pro město významné, že se na místě textilní výroby začala uplatňovat i strojírenská výroba. Ta po několika letech dokonce nad textilní převládla.

Drsná centralizace odebrala městu dosavadní hlavní zdroje příjmů z podnikatelské činnosti a Červený Kostelec jako bývalé „město milionářů“ dostávalo jen malé díly. V padesátých letech se úplně zastavila bytová výstavba a její dynamika byla znovu obnovena až v šedesátých letech díky členům Stavebního bytového družstva i soukromníkům. Vzniklo tak sídliště Koubovka a Kaštánek, kolonie rodinných domků na Větrníku, v Lánské ulici, na Vyšehradě, ve Lhotě i v Horním Kostelci.

Lhota i Horní Kostelec se spolu se Stolínem a Mstětínem staly v roce 1950 součástí Červeného Kostelce, později k nim ještě přibyl Bohdašín a Olešnice. Vzniklo tak centrum, které mělo v osmdesátých letech 9 tisíc obyvatel.

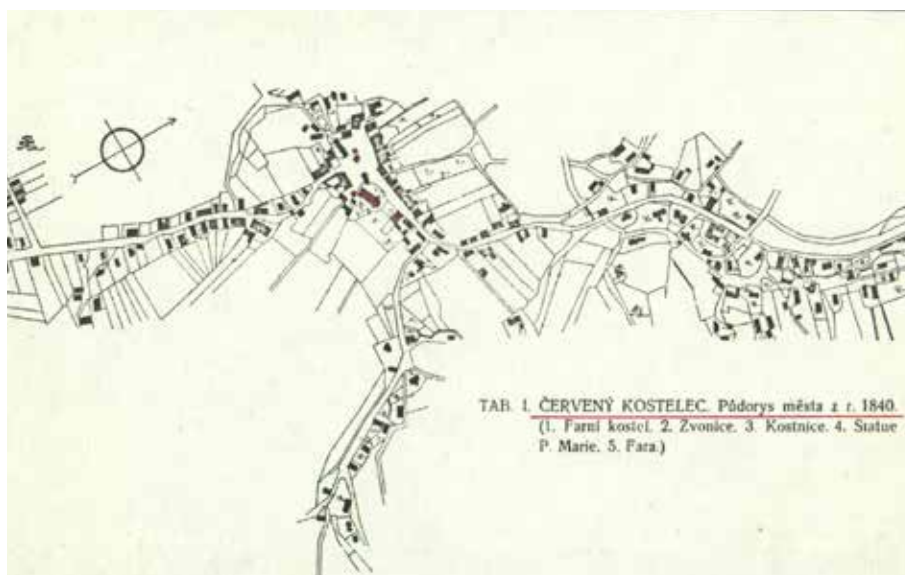
Místo původní tvrze již nelze přesně určit, ale pravděpodobně stála na místě dnešního farního kostela. Městys ohrazen nikdy nebyl. Půdorysná dispozice původního Kostelce, měla typologii osady, která byla roztroušená podél silnice a cest do tří směrů: střed kolem kostela je rozšířen v nepravidelné náměstí. Souvislá zástavba je na náměstí a v ulici vedoucí od Náchoda.

Město bylo v minulosti velmi malé a velká výstavba začala až za první republiky. Z původních katastrálních map, lze vyčíst, že zde již stával kostel se zvonící a kostnicí a hlavní náměstí má jasně definovanou hranu veřejného prostranství. Také jde poznat hlavní silnici od Náchoda, která vede až do Horního Kostelce. Dále na náměstí navazuje jižní ulice, dnes ulice Sokolská, podél které jsou již počátky výstavby domů.

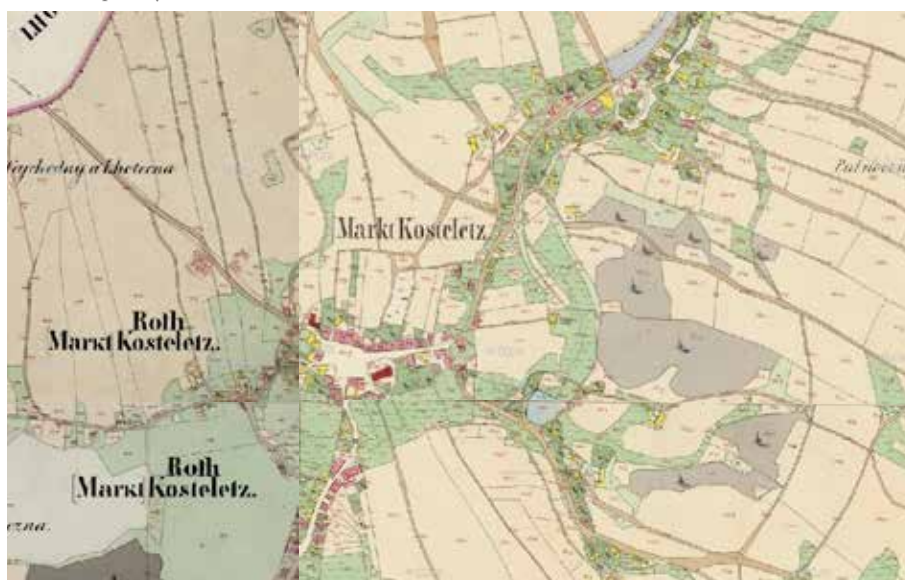
Největší stavební rozmach nastal v období po první světové válce, kdy se poměrně bohaté pohraniční městečko odhodlalo k výstavbě dalších veřejných prostranství a k velké individuální a bytové výstavbě. Kvůli velkým povodním rybníka Rybčina v blízkosti náměstí, se rozhodlo o zrušení vodní plochy a vybudování nové městské části na navážce.

Müllerova mapa zemí Českých, sbírky do roku 1850

katastrální půdorys města, r. 1840

stabilní katastr, reambulace r. 1878

speciální mapy III. vojenského mapování, r. 1875 - 1952

Kostel je připomínán jako farní již roku 1362. V 17. století patřil přechodně k Náchodu, ale po roce 1709 byl opět farní. Roku 1591 byl zničen při požáru městečka. Obnovy se dočkal až roku 1668. V letech 1744-54 ho na náklad piccolominské vrchnosti přestavěl v barokním slohu Kilián Ignác Dientzenhofer.

Barokní kostel je orientovaný oltářem na východ, je jednolodní a není spojen s věží. Rohy stavby jsou až na průčelí zaoblena. Stěny jsou omítnuté do hladka, sokly jsou pískovcové. Kolem oken jsou maltové chambrany, vchody jsou opatřeny pískovcovými rámy. Střecha opatřena taškovou valbou s dřevěným nízkým sanktusníkem. V bocích hlavní lodi jsou prázdné výklenky. Na západním průčelí jsou nakupené toskánské pilastry na vysokém soklu, kládí s triglyfy ve vlysu a štítkem trojúhelníku ve středu. Nad okapní římsou je v celé šíři průčelí tabulový štít v atice, zdobený vásami, pilastry a nástavci s křížem. K hlavnímu vchodu v průčelí vede Kostel sv. Jakuba Většího široké kamenné schodiště s dvěma pískovcovými plastikami, sv. Václavem a sv. Ludmilou, po stranách. Plastiky jsou dílem červenokosteleckého řezbáře a sochaře Břetislava Kafky. Nad portálem je velké kasulovité okno. Plášť kostela a střecha byly po druhé světové válce renovovány v letech 1955 a 1972, průčelí bylo znovu opraveno v roce 1986.

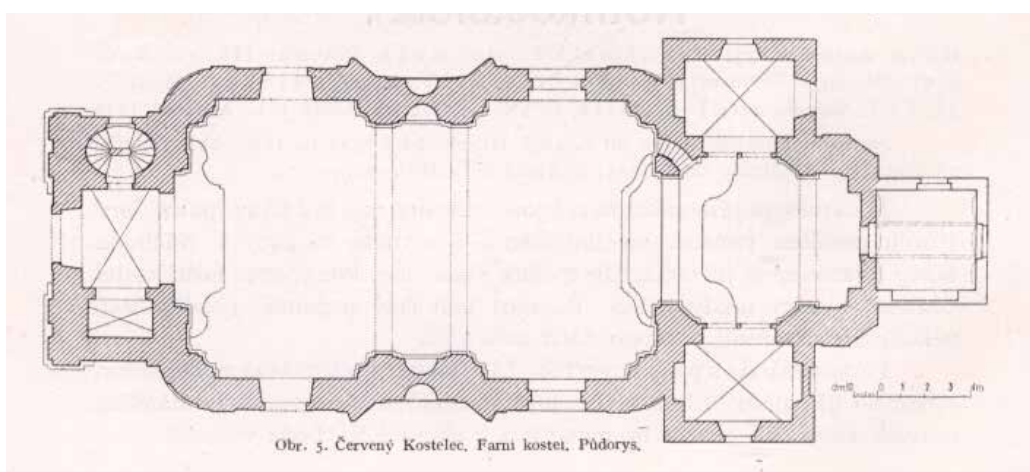
Vnitřní výzdoba kostela není důsledně barokní. Křížová cesta je z roku 1905 a pseudorenesanční Socha sv. Ludmily na hlavním oltáři je z roku 1906. Celkově je obdélná loď dlouhá 21 metrů a široká 12 metrů. Má kasulovitá okna s chambránami. Kněžiště v kostele je pravoúhlé, široké 8,55 metrů a dlouhé 7,2 metru. Hlavní oltář je z roku 1894. Původní rokokový oltář měl nad rocaillovou řezanou predellou velký obraz sv. Jakuba. Kazatelna je z roku 1760 a jsou na ní původní řezbářské rocailly. Varhany jsou původní, rokokové. V kostele je dohromady 24 rokokových lavic, řezaných po stranách a z čela. Z vnitřního vybavení je nejcennější cínová křtitelnice z roku 1555.

Kilián Ignác Dientzenhofer měl v úmyslu zdůraznit bohatě zdobené průčelí kostela dvěma vysokými barokními věžemi postavenými mimo kostelní budovu. K oběma věžím byly položeny Sousoší Kalvárie, v pozadí mariánský sloup, ale dostavěna byla pouze jedna. Jelikož ji roku 1831 značně poškodil požár, byla snížena a provizorně zastřešena nízkou stanovou střechou. Teprve v letech 1939-40 byla dostavěna do původní výše a stanová střecha nahrazena podle návrhu ing. arch. Aleše Pitřince cibulovitou pseudo-barokní bání. Věžní hodiny sestrojil roku 1838 kostelecký tkadlec Antonín Kaválek. Roku 1940 byly na všech čtyřech stranách věže obnoveny ciferníky. Poslední opravu hodin provedl roku 1972 mistr Josef Středa. Při generální opravě hodin byly pozlaceny hliníkové číslice ciferníku a měděné závaží hodinového stroje. Dnešní elektrický hodinový stroj s bitím je v pořadí již šestý. Hlavní věž slouží jako zvonice. Do požáru roku 1831 v ní viselo pět zvonů. Po požáru zůstal nepoškozený jediný zvon, odlitý pražským zvonařem Karlem Bellmanem roku 1591. Druhý, značně poškozený zvon z roku 1622 byl roku 1894 přelit zvonařem A. Děpoldem z Prahy. Třetí zvon byl odlit roku 1904 mistrem V. K. Červeným. Za první světové války musely být zvony sňaty a odevzdány pro vojenské účely. Také na počátku druhé světové války byly všechny tři zvony, Ivan, Jakub a Jan, odvezeny a rozlity.

Nové zvony, odlité podle dochovaných forem zvonařem Aloisem Voralem v Kovolisu v Černé u Brna, byly na věž osazeny 7. 3. 1959.

Druhá plánovaná samostatná kostelní věž zůstala nedostavěna a jsou v ní uloženy kosti z původního hřbitova u kostela. Na tento hřbitov se přestalo pohřbívat roku 1821, ale hroby a pomníky byly rušeny postupně ještě řadu let.

V malém parku před kostelem stojí empírové pískové sousoší Kalvárie z roku 1824 a pseudokorintský sloup z roku 1724 se zlačenou barokní sochou Panny Marie na zeměkouli s hadem, dílo sochaře z okruhu spolupracovníků bratří Pacáků.

KAPLE SV. CYRILA A METODĚJE

Hřbitovní kaple sv. Cyrila a Metoděje byla dostavěna na návrší Chrby a vysvěcena roku 1865. Je kompoziční osou spojena s kostelem sv. Jakuba na náměstí. Od hlavní brány hřbitova vede ke vstupu do kaple historická křížová cesta, která je doplněna o nově vysazené stromy. Interiér kaple zdobí dva obrazy kosteleckého rodáka, akad. malíře Gustava Vacka: Bolestná Panna Marie na oltáři a Panna Marie s Ježíškem ve slávě při vchodu do kaple.

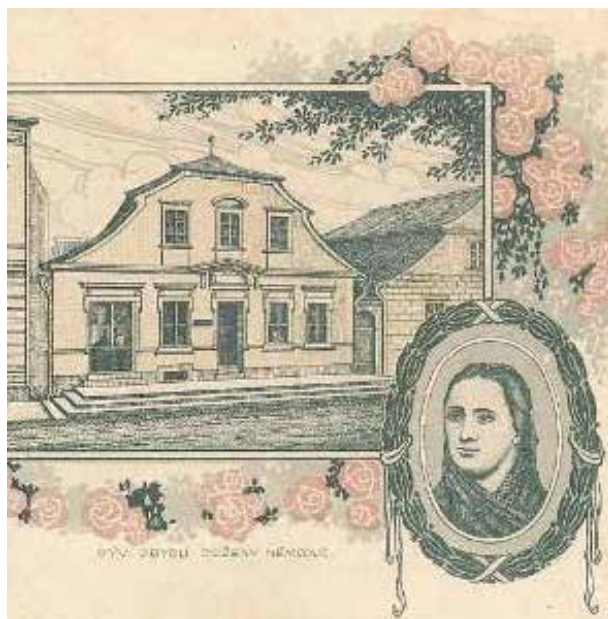
RADNICE

Přízemní kamenný dům rychtáře Stříhavky čp. 10 dal nový majitel, faktor David Vikolčil, roku 1819 o jedno patro zvýšit a zastřešit mansardovou střechou krytou šindelem. V poschodí si zřídil přepychový byt, v přízemí bohatý plátenický obchod po vzoru kanafasových magnátů Machů. Nad poměry žijící faktorská rodina Vikolčilova přivedla však obchod k bankrotu a dům se stal roku 1835 majetkem věřitele Františka Bureše. Roku 1842 ho koupil největší kostelecký obchodník František Kozel. Po jeho úpadku získala bývalou rychtu roku 1882 v dražbě kostelecká obec. Střecha byla pokryta břidlicí a budova byla do konce druhé světové války a krátce po ní městskou radnicí. Roku 1989 byla opravena fasáda podle návrhu Roberta Řemínka.

DOMEK BOŽENY NĚMCOVÉ

Od dubna roku 1837 v podkroví tohoto kupeckého domu s přízemním krámkem po své svatbě krátce žila spisovatelka Božena Němcová. V roce 1838 odvedly služební povinnosti manžela Josefa Němce mladou rodinu do Josefova. V květnu 1942 byla v podkroví domku z iniciativy učitele, muzejníka a regionálního spisovatele Josefa Hurdálka péčí městské rady slavnostně otevřena světnička Boženy Němcové. Roku 1962 u příležitosti stého výročí spisovatelčina úmrtí byla světnička nově upravena. Původním a dobovým nábytkem je vybavena i světnička Boženy Němcové v podkroví. V prostorné předsíni před touto světnicí zobrazil výtvarník expozice Stanislav Kulda na dlouhé nástěnné desce hrdiny povídky Chudí lidé. Celý domek je věnován povídce Chudí lidé. Za domem na zahradě, se nachází Viktorčin hrob.

DIVADLO JOSEFA KAJETÁNA TYLA

Stavba se započala 14. dubna roku 1924 díky divadelnímu ochotnickému spolku a za přispění občanů. Při té příležitosti se hrála Prodaná nevěsta v přírodním areálu na Chrbech. Divadlo bylo slavnostně otevřeno 25. října 1925. Stavbu projektoval a vedl architekt Robert Dvořáček. Divadlo je i dnes jednou z hlavních dominant města.

„Výška budovy rovná se výšce kostelecké věže a s nejvyššího bodu snadno přehlédneme celé Chrby. Na zvětšení hlediště v budoucnosti je též pamatováno a sice bez značnějších nákladů tím, že zřídily by se balkony po stranách hlediště nad nynějšími ochozy a zmenšením přednáškového sálu, takže by divadelní místnosti pojaly na 700–1000 osob.“

SOKOLOVNA

Sokolovnu postavil červenokostelecký stavitel Robert Dvořáček v roce 1930. Za druhé světové války byla z hlavního průčelí odstraněna majestátní orlice. Celá budova byla restaurována v roce 2000. Dnes je velký i malý sál v dopoledních hodinách využíván jako školní tělocvična, odpoledne a večer slouží ke cvičení a tréninkům sportovních spolků, o víkendech se zde hrají mistrovská utkání.

VILA THEODORA KEYZLARA

Architektonicky významnou rondokubistickou stavbou, zapsanou ve státním seznamu památek okresu Náchod, je budova nynější základní umělecké školy v Nerudově ulici, dříve vila továrníka Theodora Keyzlara. Vila byla projektována akad. arch. Josefem Gočárem, stavbu provedl červenokostelecký stavitel Josef Pitřinec v letech 1923 až 1924. Prostorná hala v přízemí s původním zdobeným dřevěným obložením slouží žákům základní umělecké školy jako koncertní síň, ostatní místnosti jsou učebnami jednotlivých uměleckých oborů. V interiérech budovy byly natáčeny filmy.

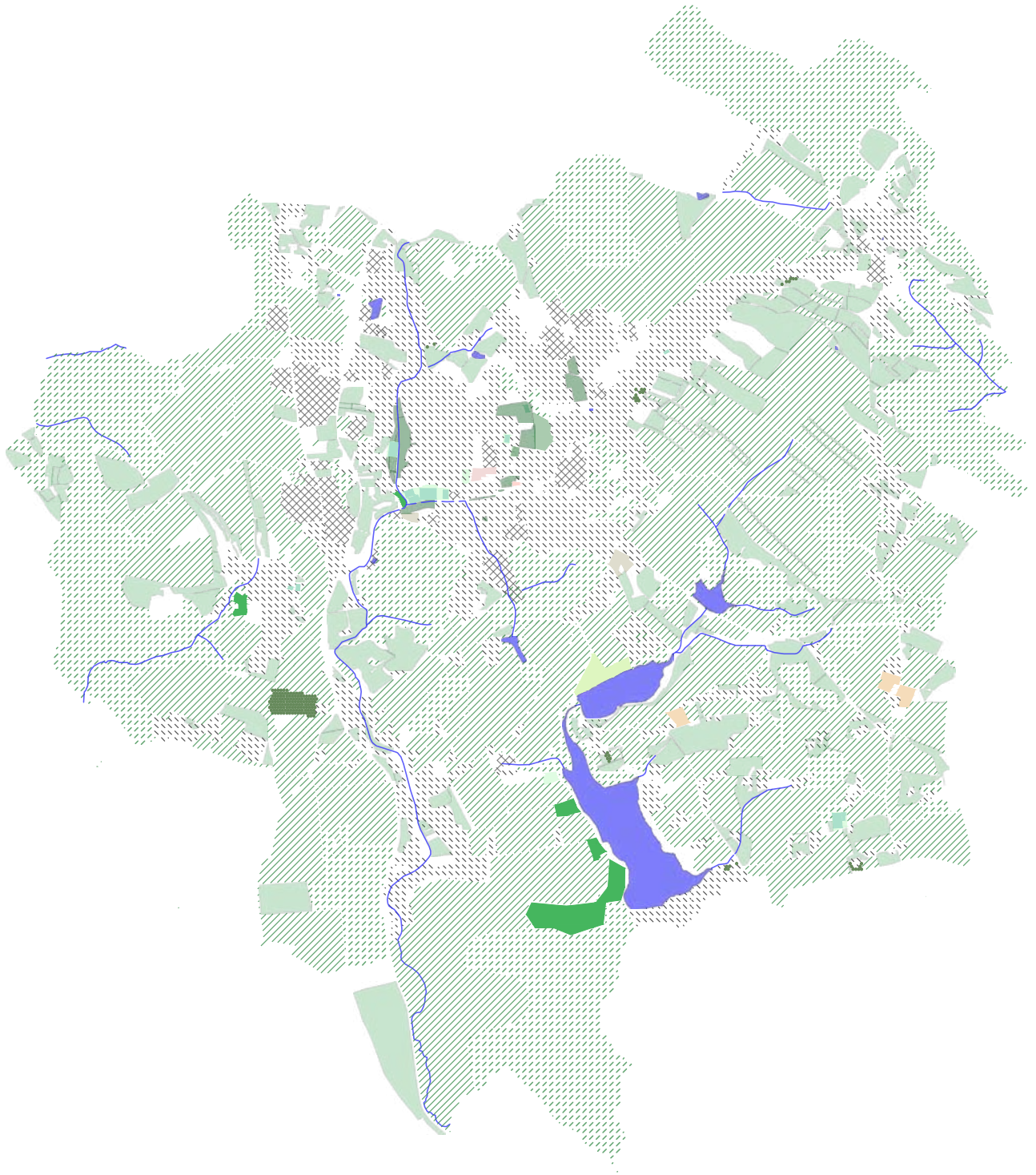

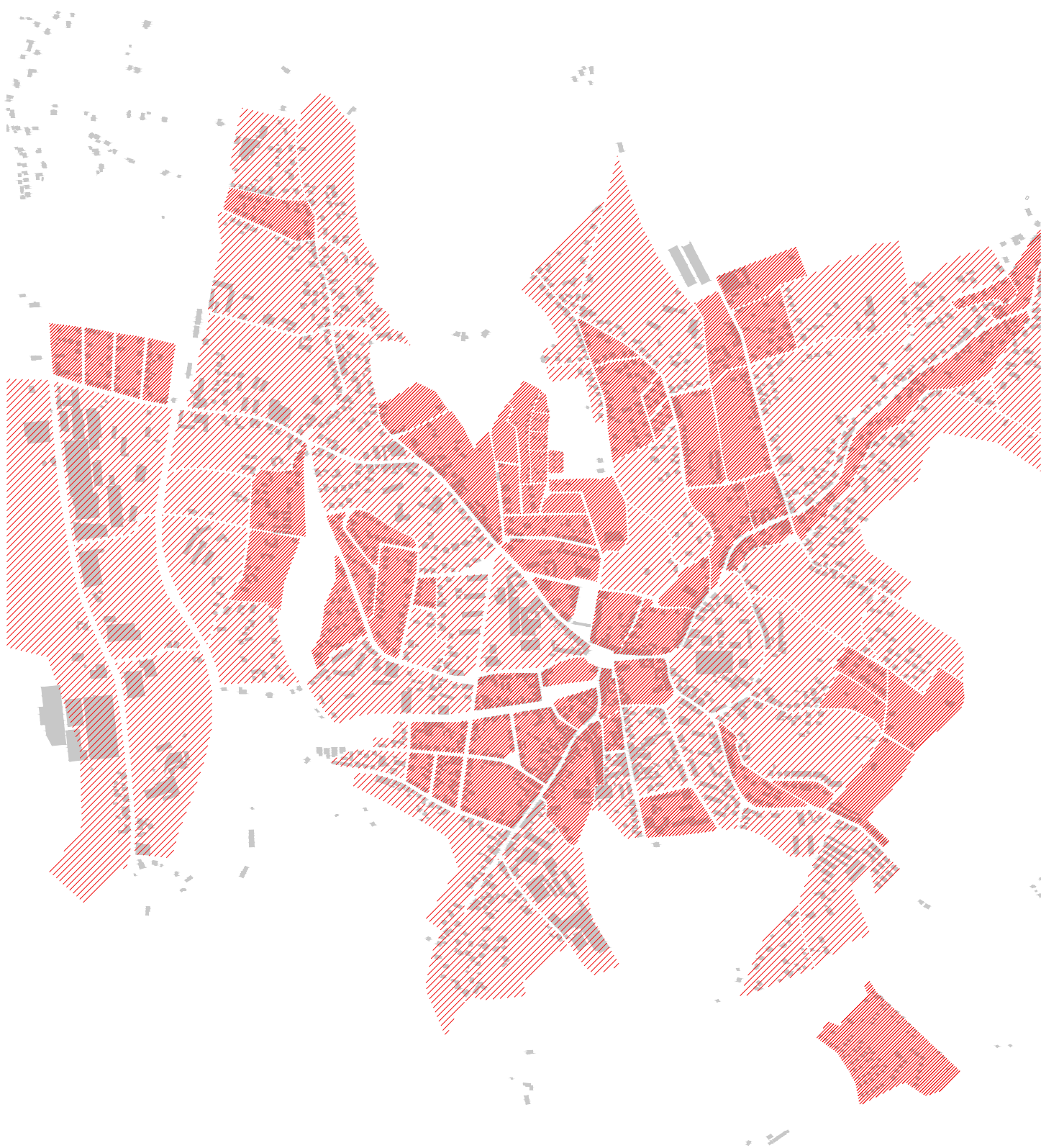
ČERVENÝ KOSTELEČ

rozloha:	24,07 km ²	
nadmořská výška:	414 m n. m	
zemědělská půda_	15,1 km ²	62,7 % celkové rozlohy
_orná půda	9,14 km ²	
_ovocné sady	0,08 km ²	
_zahrada	2,05 km ²	
_travní porost	3,84 km ²	
nezemědělská půda_	8,97 km ²	37,3 % celkové rozlohy
_les	5,21 km ²	
_voda	0,24 km ²	
_zastavěné	1,14 km ²	
_ostatní	2,38 km ²	
průmysl_		
_celková plocha zastavěnosti:	0,25 km ²	
_typy průmyslu:	textilní, kovo, strojní, pryžový, rostlinný	
_největší zaměstnavatelé:		
_Saar Gummi Czech s.r.o.	1000 zaměstnanců	
_Semet s.r.o.	až 200 zaměstnanců	
_Eurona s.r.o.	až 200 zaměstnanců	
_Mertlin s.r.o.	až 100 zaměstnanců	

MĚSTO A LIDÉ

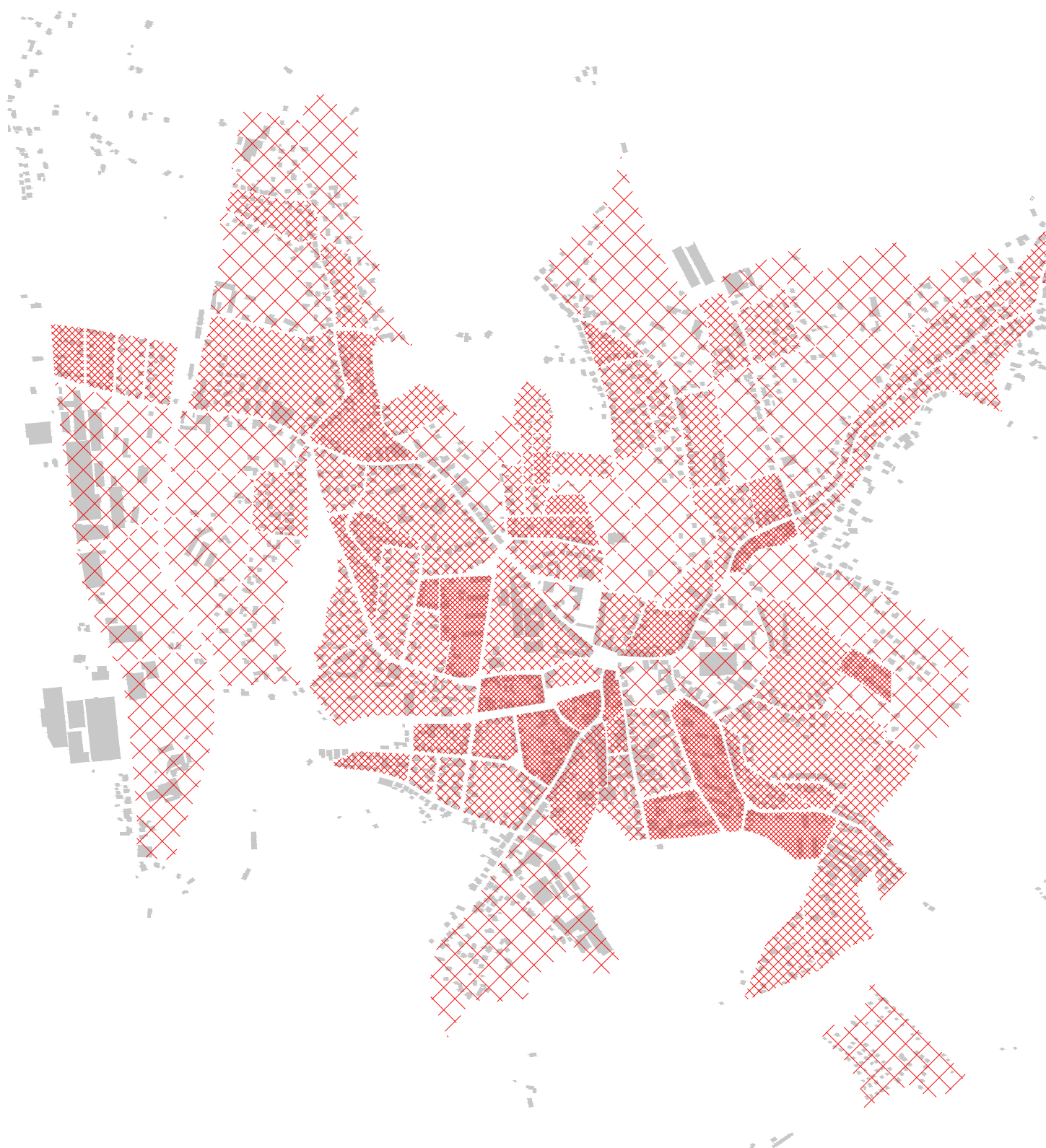
počet obyvatel:	8 326 obyvatel (2023)		
	_ženy: 4 204	0-14 let	1 338
	_muži: 4 122	15-64 let	4 922
		65 + let	1 969
průměrný věk	_ženy: 45,8 let		
	_muži: 42,3 let		
hustota:	347 obyvatel/km ²		
počet domů:	1 831		
ekonomická aktivita:	_zaměstnaní	3 475	
	_nezaměstnaní	295	
migrace_			
	_dojíždění:	do zaměstnání	644
		do škol	131
	_vyjíždění:	celkem mimo obec	1 290
		_okres (Náchod - 300, Hronov - 93)	
		_kraj (Hradec Králové - 78, Trutnov - 105, Rtyně - 43)	
		_ČR (Praha - 88, Brno - 35, Pardubice - 20)	
		denně mimo obec	794
víra:			
	_věřící: celkem 2 386	(28,9%)	
	_římsko-katolická církev:	1 343	
	_husitský sbor:	241	
	_evangelická církev:	210	
	_jiné:	56	
	_nevěřící/bez víry: celkem 5 940	(70,1%)	

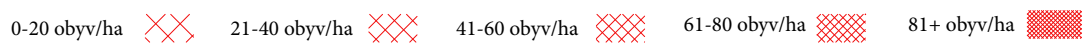

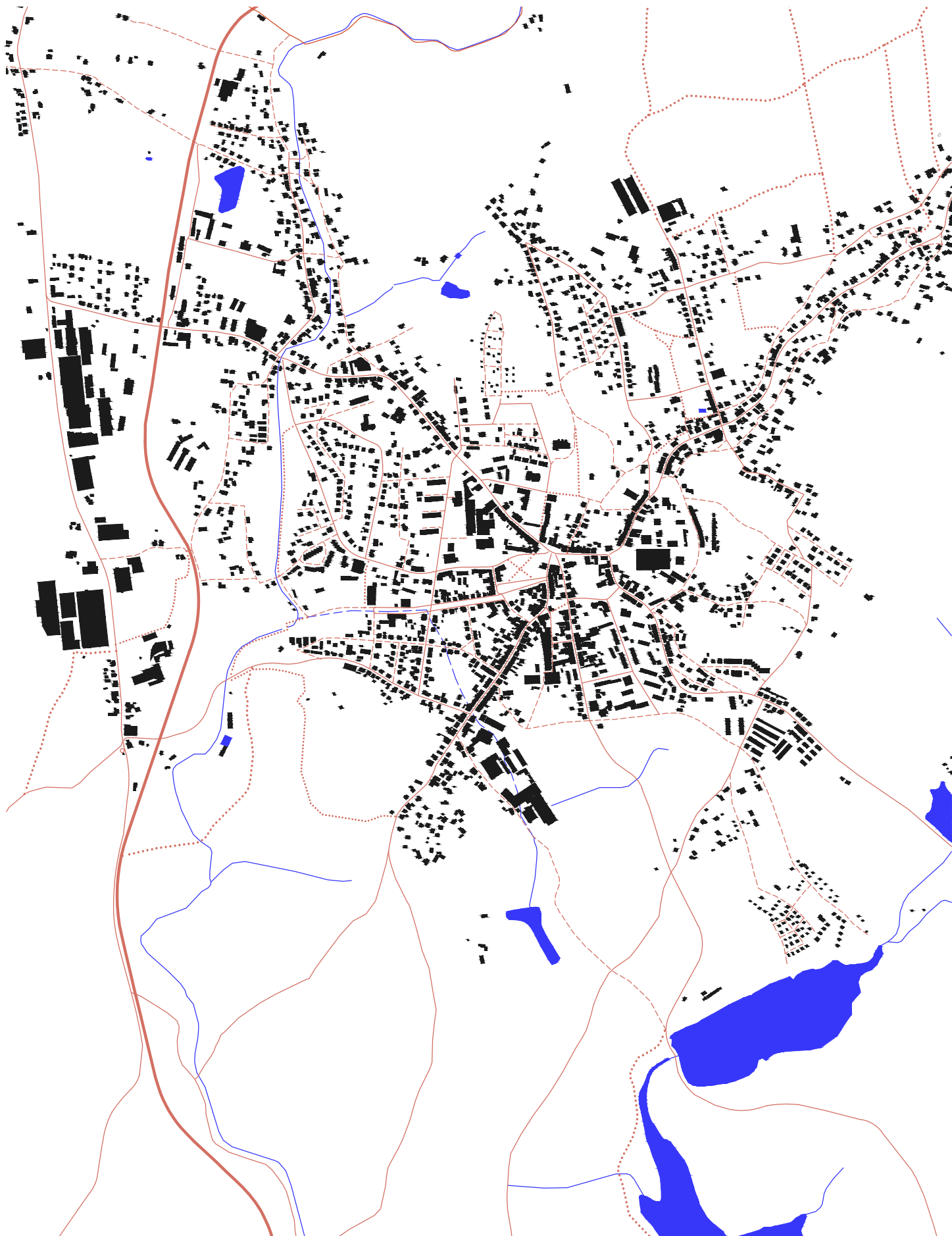
Mapa ukazuje území s ustálenou, definovanou urbánní strukturou a území, která je možná stále dotvářet nebo doplňovat. Za stabilní bloky považuju pevné bloky s dobrou vnitřní strukturou, formou a ucelenou stavební čarou. Nestabilní bloky jsou ty, které nemají dostatečnou průchodnost nebo udržovanou strukturu. Jsou to například sídlištní oblasti, které jsou sice obyvateli zaplněna, ale dané území není dobře průchozí a stavy pozemků nejsou v dobrém stavu.

 stabilizované bloky   nestabilizované bloky

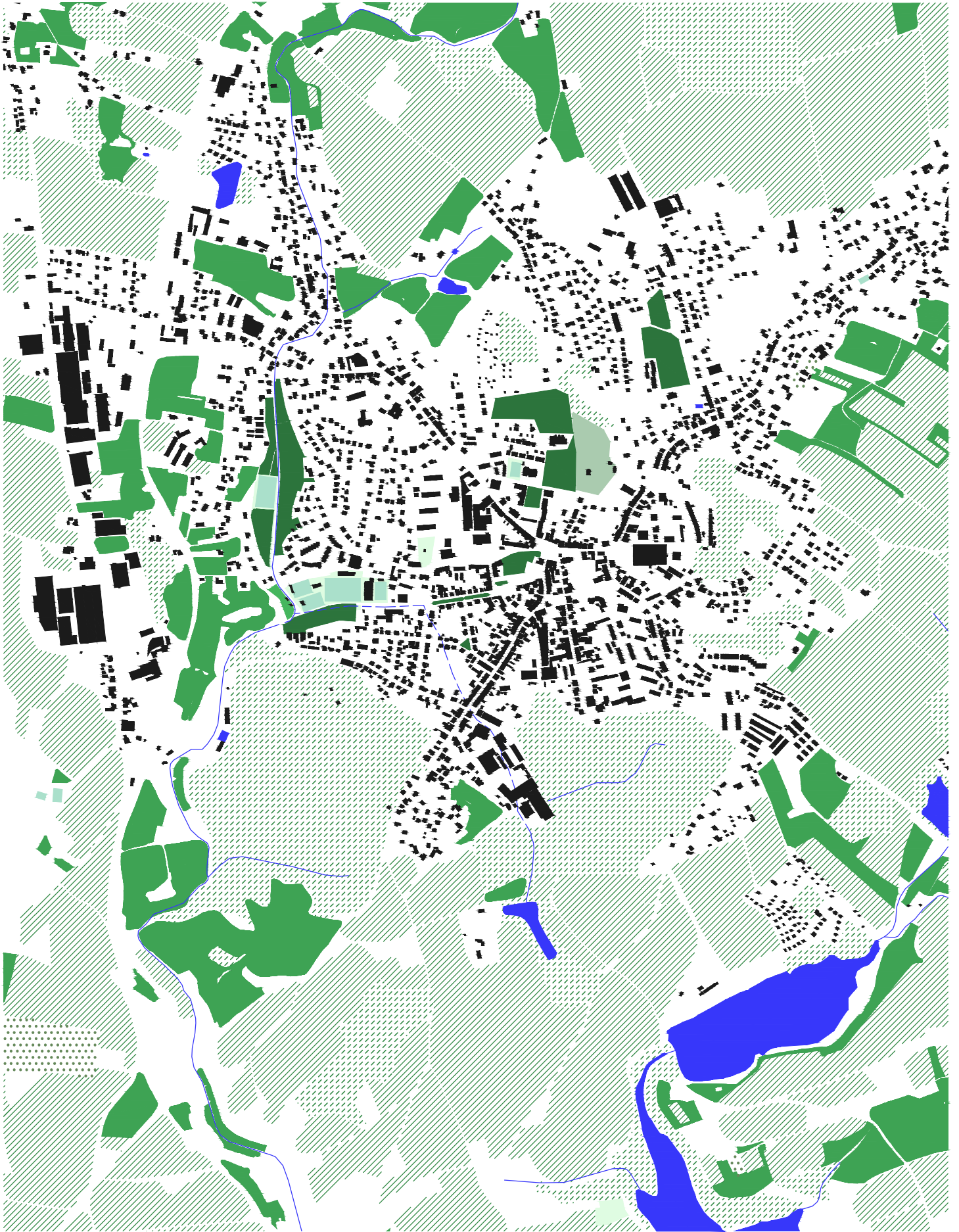
Mapa schématicky zobrazuje hustotu zalidnění ve městě. Nej hustěji obydlené části jsou oblasti sídlišť na Větrníku /1/ a Koubovka /2/ a zástavby rodinných domů na západ od centra. Ze schématu lze vyčíst územní rezervy v intravilánu.

Největší silniční doprava je vedena přímo přes centrum a hlavní náměstí, kde se na ni připojují další čtyři hlavní silnice. Jedná se o jeden z největších problémů v území. Hlavní komunikace č. 14 vede z Náchoda a pokračuje dál do Rtně v Podkrohoši. Město je tranzitní pro nákladní dopravu. Železniční trať vede bokem od celého silničního dění po západní straně intravilánu. Město disponuje autobusovým nádražím v centru města. Silniční síť je doplněna hustou prostupnou sítí pěších komunikací.

——— železnice
 ——— silnice
 ..... pěší
 - - - - polní cesty

Mapa ukazuje rozložení především extravilánové zeleně. Zobrazuje poměrně vysoký počet zemědělských ploch a navazujících lesů z Jestřebích hor. Do města zasahuje mnoho ramen lesních porostů, případně se za hranicí intravilánu objevují izolované lesní ostrovy.

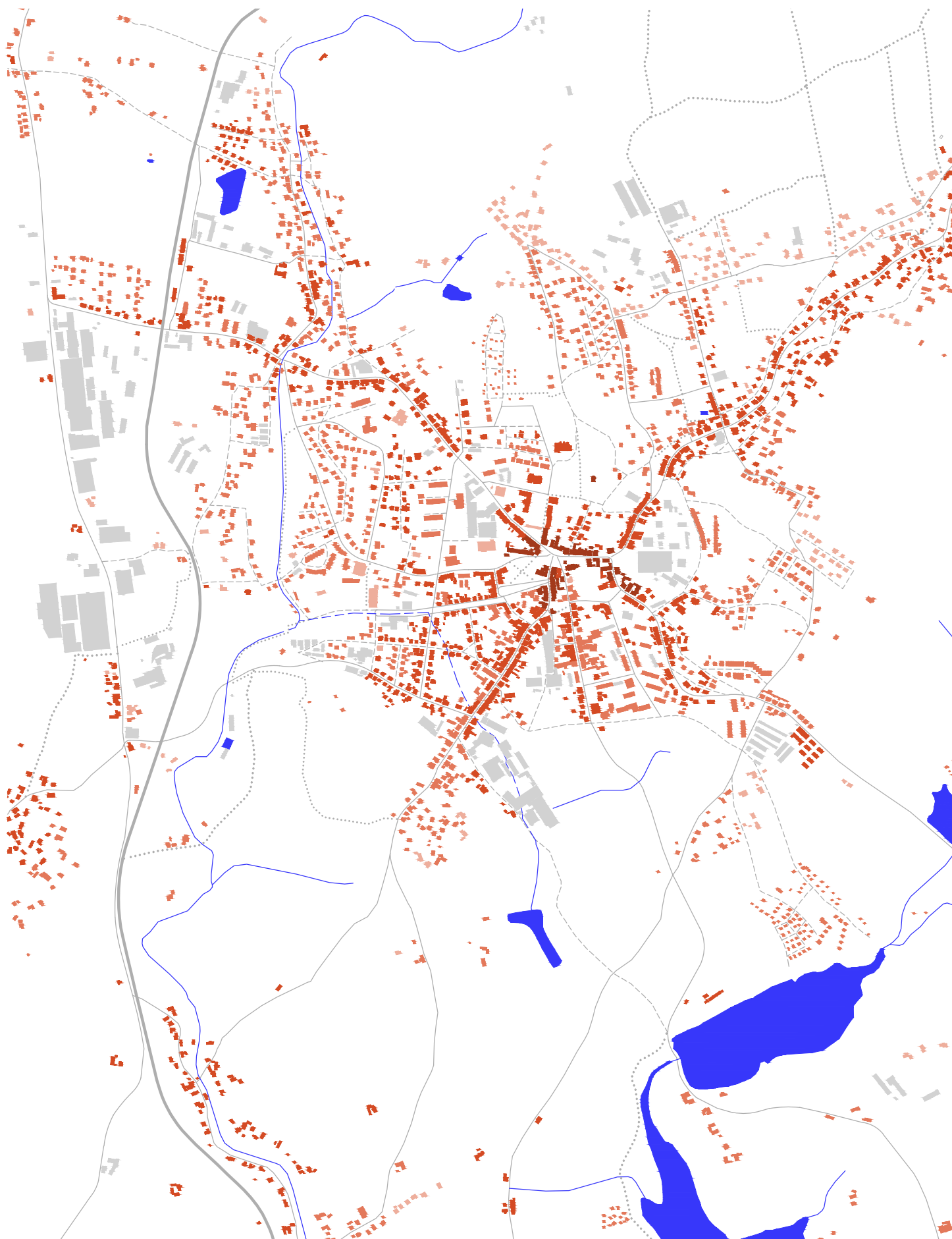
pole lesy louky městská zeleň voda

Schématické znázornění intravilánu města s koncentrací dějů a pozicí průmyslových zón. Podle schématu lze konstatovat, že zástavba je primárně roslá.

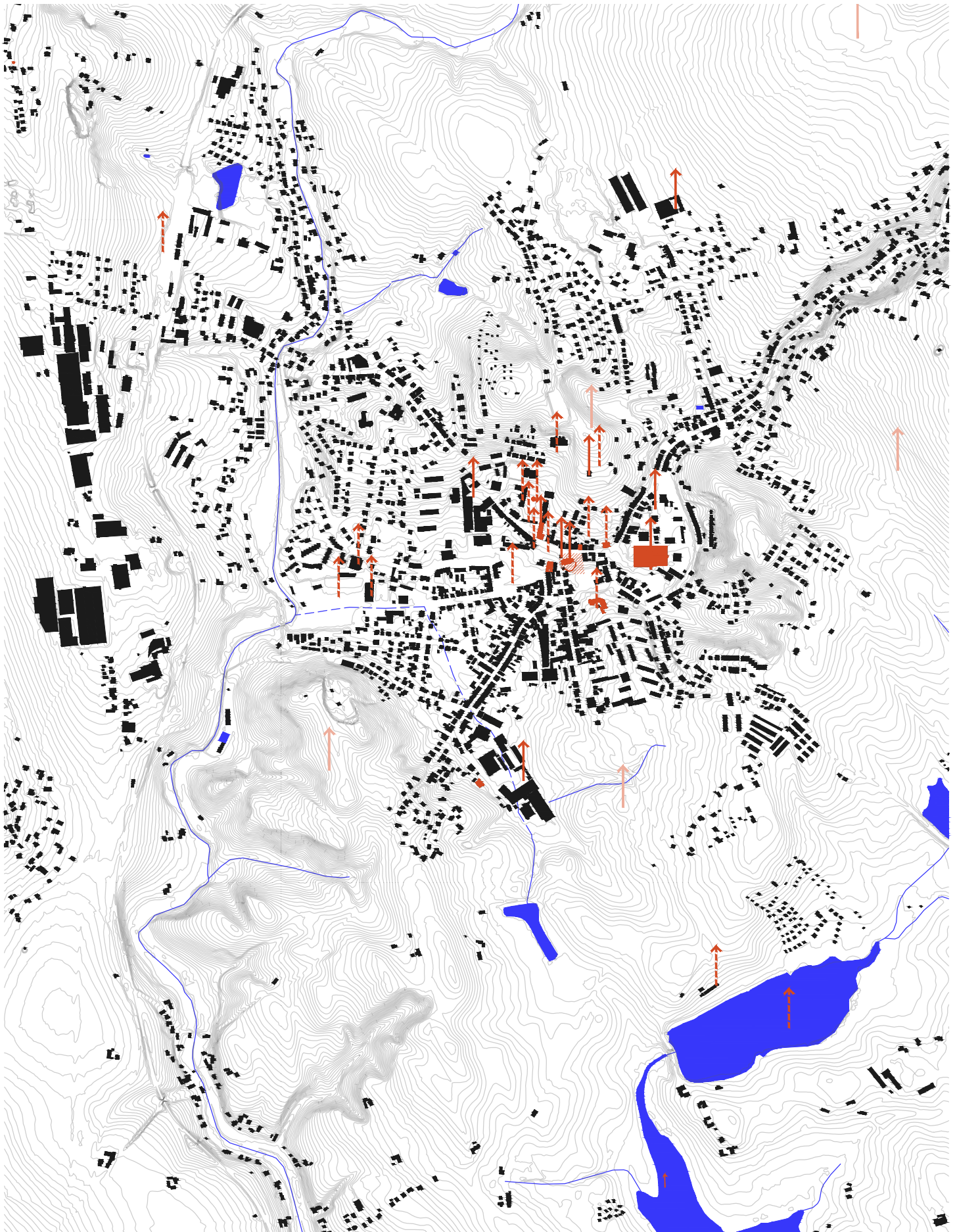
bydlení občanská vybavenost průmysl

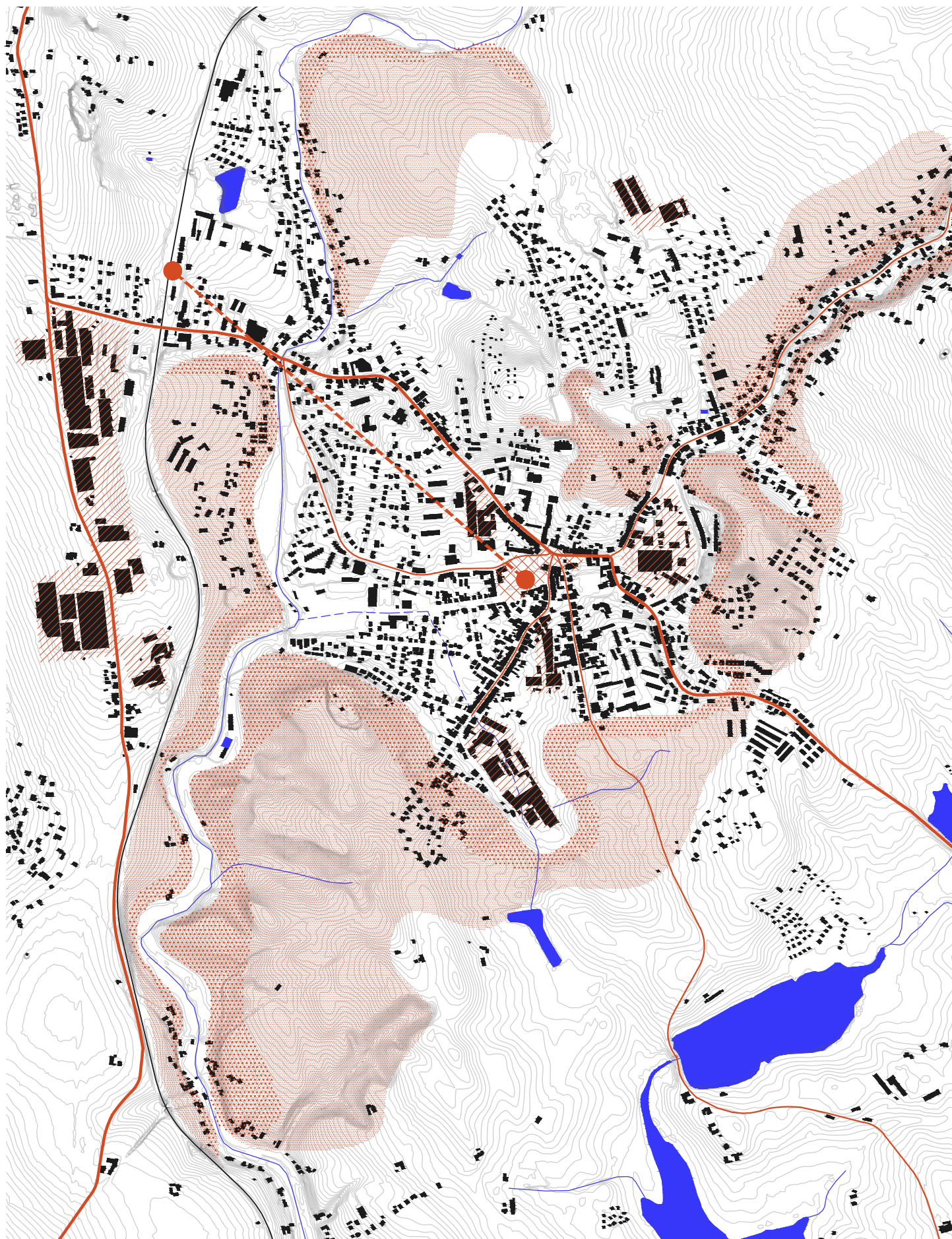
Mapa znázorňuje postup rozrůstání města v průběhu staletí. První budovy byly stavěny již v 16. století. Na hlavní náměstí již v minulosti vedly tři cesty, podél kterých se nejvíce rozrůstala zástavba stavení a následně i měšťanských domů. Na začátku 20. století po vysušení rybníka Rybčina vznikla nová čtvrť s jasně vymezeným plánovým a typologií. Největší nárůst zaznamenalo město před druhou a po druhé světové válce. Ve 21. století vznikají na okrajích města nová minisatelitní sídla.

nejstarší zástavba	■	1. polovina 20. století	■	2. polovina 20. století	■	21. století	■	průmyslová zástavba	■
--------------------	--------------------------------------	-------------------------	------------------------------------	-------------------------	---------------------------------------	-------------	--	---------------------	-------------------------------------

Dominanty města jsou hlavní vizuální interakcí obyvatele a dějem v místě. Jsou pomocným vztahným bodem pro orientaci v krajině. Největší dominantou Červeného Kostelce je kostel sv. Jakuba se zvonící, který je vidět ze všech okolích kopců. Přírodními dominantami jsou obzorové hrany kopců a lesů na hraně intravilánu města. Ve městě se nenachází žádná památková zóna, pouze jednotlivé kulturně chráněné památky. Největší koncentrace památek je v centru města, kde na sebe urbanisticky navazují.

↑ nemovitá dominanta   ↑ významová dominanta   ↑ přírodní dominanta   ■ kulturní nemovitá památka   ▨ voda

Mapa problému naznačuje největší bariéry území jako celku. Jedná se především o prvky bránící v rozvoji zástavby, dopravy a obslužnosti. Vytíženost dopravy přes centrum, vzdálenost přestupů autobus - vlakové nádraží, hojný výskyt průmyslových areálů v centru města, omezenost rozvoje zástavby kvůli terénu.

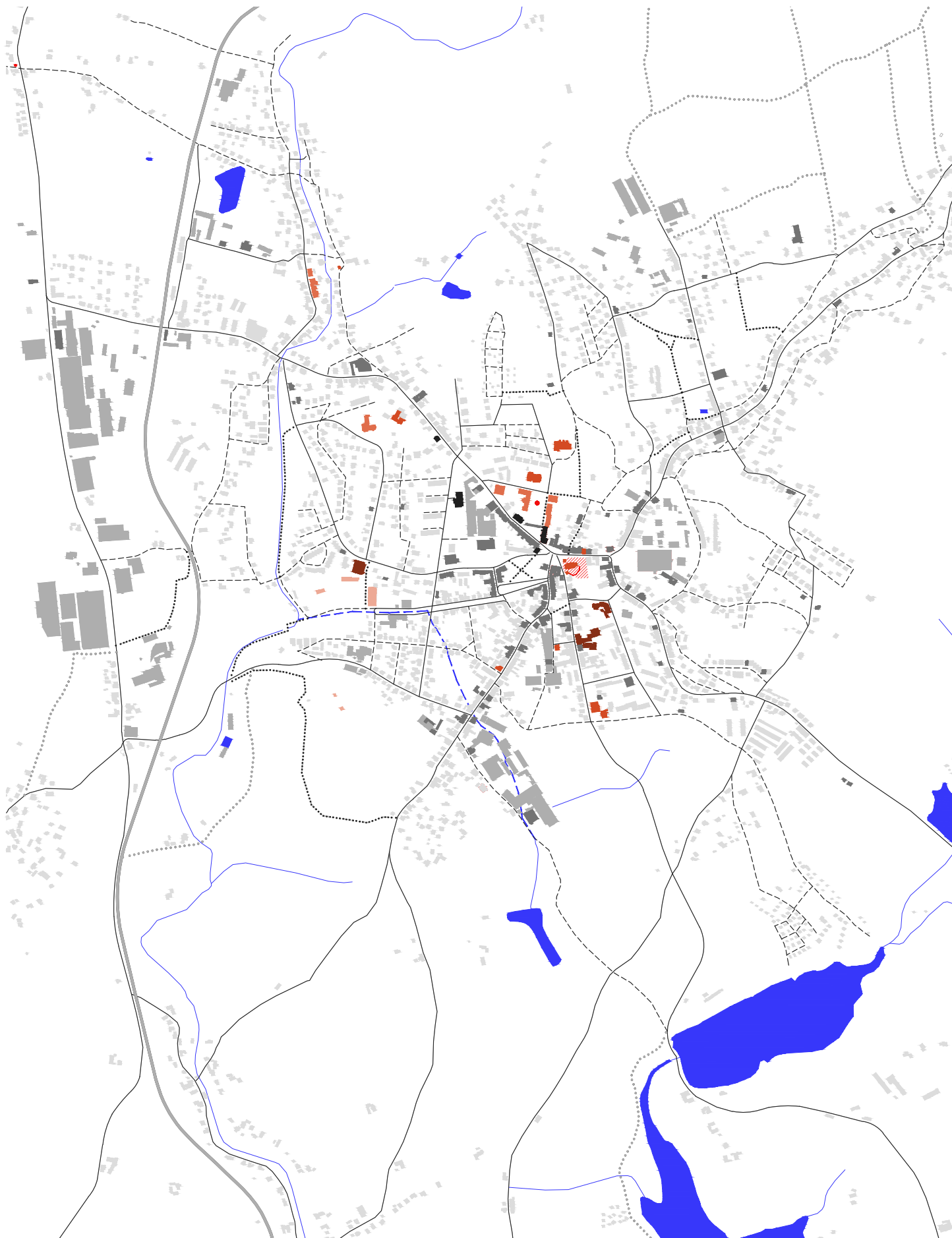
vzdálenost uzlů hromadné dopravy ●■■■■● komunikace — průmysl // terén ■■■■

- 1/ náměstí T. G. Masaryka
- 2/ předprostor u kostela
- 3/ ulice Boženy Němcové
- 4/ mezi školami
- 5/ divadlo
- 6/ Smetanovy sady
- 7/ ulice Palackého
- 8/ Tyršovo náměstí
- 9/ Svojsíkovy sady
- 10/ fotbal
- 11/ tenis
- 12/ kolem Olešnice
- 13/ kulturní prostor v zahradnictví
- 14/ sportovní hřiště nad sokolovnou
- 15/ pláž na Balatonu
- 16/ kemp a rybník Brodský

Hlavním bodem schromažďování občanů je prostor mezi školami na místo náměstí TGM. Doprava odsunula pěší a vytvořila velkou bariéru. Na hlavní náměstí se v minulém roce vypsala architektonická soutěž o přeprojektování celého prostoru. Mapu jsem rozdělila na hlavní prostranství, která mají primárně reprezentativní funkci a dochází zde k interakci občanů. Vedlejší prostranství jsou spíše lokálního charakteru, kam se občané jdou projít např. se psem a potkávají se s přáteli.

hlavní veřejná prostranství
  vedlejší veřejná prostranství
  liniová veřejná prostranství

Veškerá občanská vybavenost se navazuje okolo radiálních paprsků komunikační sítě. Od centra až ke kraji. Existuje i řada lokálních míst se solitérní vybaveností, která má spíše charakter lokální.

sport
 školství
 kultura
 léčba
 správa
 komerce
 průmysl

1/ NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

Nejvýznamější veřejné prostranství ve městě je dnes největší křižovatkou aut. Pěší jsou odsunuti na okraj náměstí. Okolní zástavba je vybavena aktivním parterem s obchodními jednotkami. I kvůli narůstající dopravní situaci je velkou otázkou, jaká bude budoucnost tohoto prostoru vůči reprezentativnímu charakteru a funkci.

2/ PARK U AUTOBUSOVÉHO NÁDRAŽÍ

Tato prázdná zelená část v centru města navazuje přímo na hlavní náměstí. V minulosti zde stávala zástavba chalup a domů. Dnes se místo tváří jako další park města s minimem vzrostlé zeleně. Není ani moc využíván občany na rekreaci. V minulosti zde býval vysoký smrk, který se o Vánocích rozsvěcoval a byl lákadlem pro občany města. Smrk ale musel být pokácen.

3/ AUTOBUSOVÉ NÁDRAŽÍ

Autobusové nádraží má dobrou polohu u centra města, ale je až příliš naddimenzované rozlohou, oproti intervalové vytíženosti spojů. Svoji rozlohou zaujímá velký cenný prostor ve vnitřní skladbě města. Slouží také jako parkoviště. Stálo by za zvážení, přesunutí terminálu k vlakovému nádraží pro lepší návaznosti přestupů.

4/ SÍDLIŠTĚ NA VĚTRNÍKU

Sídliště vyrostlo hned na hranici historické zástavby města na bývalých polích Justovy továrny, v těsné návaznosti na dopravní obslužnost a vybavenost. Je situováno na svah Větrník. Právě kvůli morfologii terénu je silnou vizuální dominantou v pohledech na město. Tvoří spíše vizuální smog. Sídliště nemá příliš udržované okolí a návaznosti na další části města.

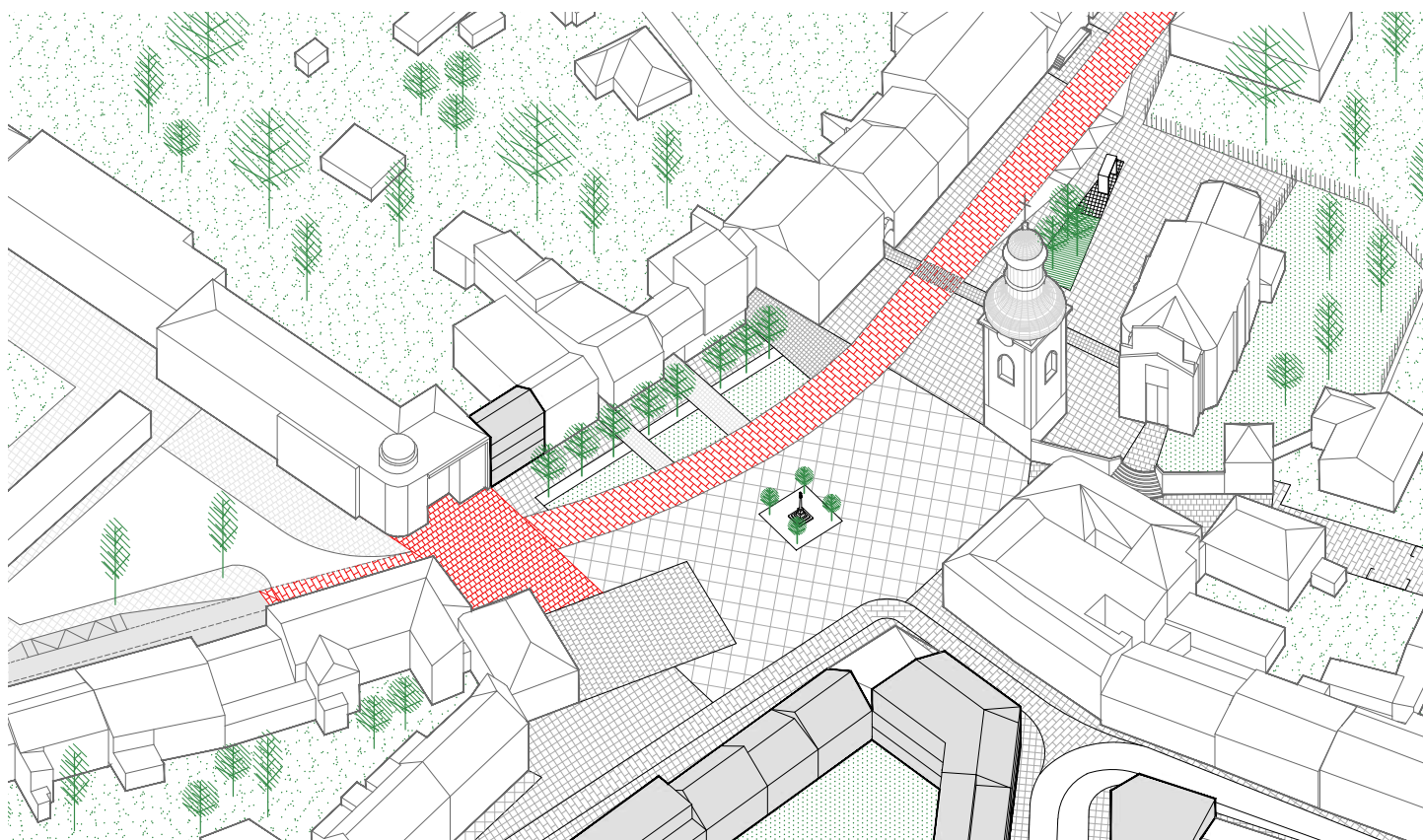
Červený Kostelec má skvělé podmínky pro život. Jeho strategická poloha vůči horám a přírodě je jeho největším benefitem. Dostupnost ke krajským nebo okresním městům je pohodlná a časově přívětivá. Ve městě pojmenovávám problematická místa, která dnes snižují charakter města jak významově, tak i vizuálně. Jedná se primárně o neadekvátní zásahy výstavby v minulosti, nebo špatná rozhodnutí o zbourání objektů ve srostlé struktuře města, kde dnes jsou neatraktivní proluky.

proluky
  územní rezervy dle ÚP
  vegetace /změny v krajině/
  veřejná prostranství
  sídlíště
  transformační plochy
  rezerva v historické části města

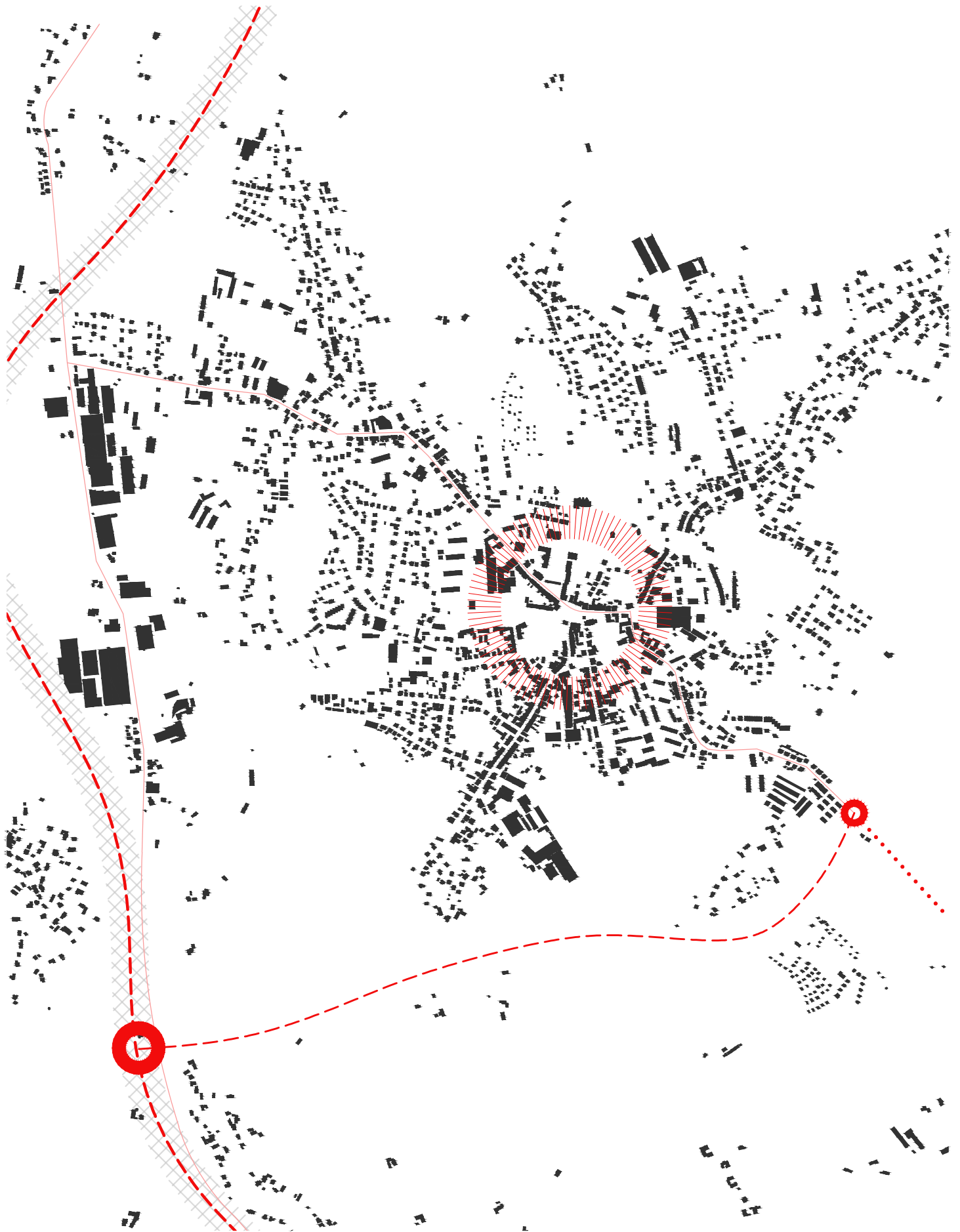
Jak by se mohla dopravní situace v Kostelci zlepši? Nejlepším řešením by byla stavba městského okruhu, který by se napojil do systému pohraničního tranzitního systému od Náchoda směrem na Trutnov a Hradec Králové. Poloha okruhu je již zanesena jako navrhovaná plocha v územním plánu a zastupitelstvo města se aktivně podílí na řešení dopravní situace ve městě. Ovšem nedílnou podmínkou pro započítí projektových a stavebních prací, je začátek výstavby okruhu v Náchodě a přeložení dopravy z hraničního přechodu z Polska. Tato změna je velmi logisticky a prostorově náročná kvůli geomorfologickým podmínkám města.

Hlavní částí okruhu by byla západní trasa vedoucí od České Skalice. Tato část okruhu by byla dimenzována pro velkou tranzitní dopravu. Také by byla dobře napojena průmyslová zóna, která se v budoucnosti může dále rozrůstat. Proto i kvůli potencionálnímu růstu průmyslové zóny by již kapacitně nevyhovovala stávající komunikace. Aby se „velká“ doprava vyhla Červenému Kostelci co nejvíce, je v plánu i navržena jižní spojka od silnice první třídy I/14 od Náchoda. Před vstupem do intravilánu města by byla zřízena křižovatka pro objetí města od jihu. Přeložením tranzitní i osobní dopravy by Červený Kostelec získal dlouho vytoužené plnohodnotné hlavní náměstí, které není zatíženo dopravou a je plně otevřeno pro své obyvatele.

Ve svém návrhu se tímto problémem zabývám jako vizí pro rok 20XY. Návrh počítá se zklidněním dopravy na náměstí, vyvýšením a změnou povrchu komunikací do stejné roviny jako jsou pochozí plochy. Městskému úřadu by vznikla větší nástupní plocha, která by byla napojena na novou hierarchii ploch na náměstí.

1:15 000

S

historické město v kraji
charakter města a krajiny
krajinná rozmanitost
občanská vybavenost
pořádání mezinárodních akcí
vysoká míra vzdělanosti
malá nezaměstnanost
blízkost ke Krkonošům / Orlickým horám
růst počtu obyvatelstva
technická infrastruktura města
vysoká úroveň sociální péče
aktivní zastupitelstvo města
vypisování architektonických soutěží
revitalizace veřejného prostoru

O

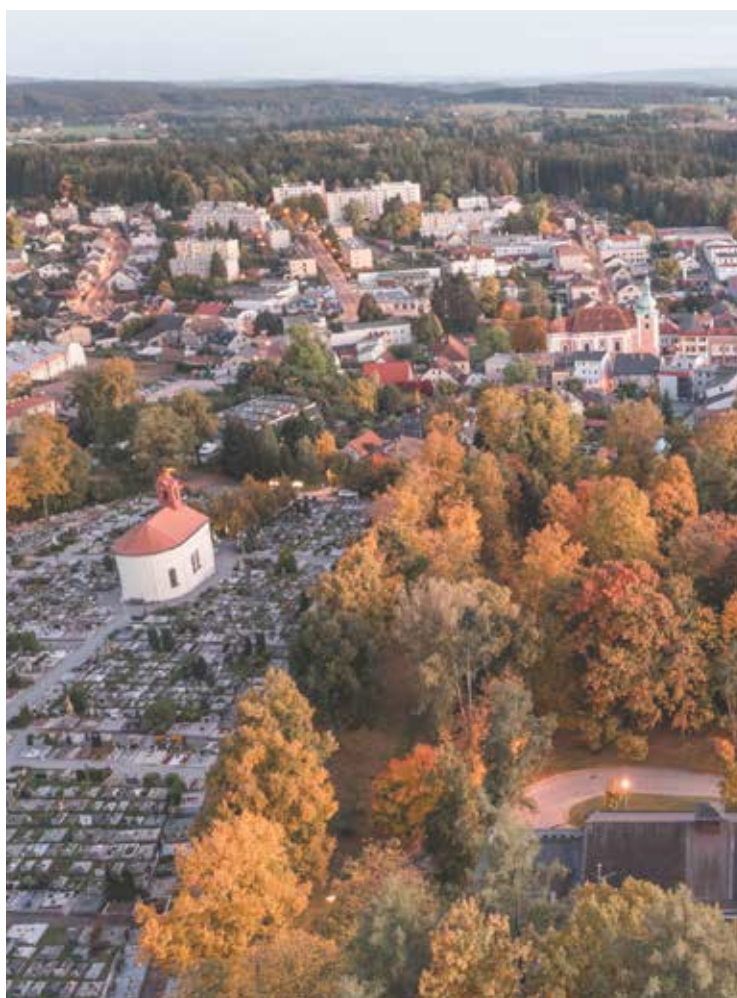
mezinárodní spolupráce
zvýšení počtu aktivního obyvatelstva
návaznost školství na pracovní trh
investiční rozvoje v regionu
průmyslově orientované hospodářství
vyšší podíl bytového fondu města
tvoření pracovních příležitostí
revitalizace dopravní koncepce ve městě
enviromentální náprava po tov. průmyslu
absence vyloučených lokalit
dokončení dálnice D11

W

vysoká automobilová a nákladní doprava
ztráta reprezentativního náměstí
stárnutí populace
územní plán - málo ploch pro byt. fondy
sociální bydlení ve vlastnictví města
vzdálené vlakové nádraží od bus spojů
malý turistický ruch
rozmanitost obchodů, absence ubytování
brownfield Abelesovi textilky v centru

T

nárůst intenzity trazitní i osobní dopravy
lokální povodně
makrotrend stárnutí populace
100% orientace ekonomiky na průmysl
vytěžení kapacit školství
nárůst podílů domů pouze pro rekreaci

Centrum města je z historického kontextu založeno na setkávání historických obchodních cest. Proto se i veškerý rozvoj města radikálně rozpínal z tohoto těžiště. To platí i pro umístování významných veřejných staveb kulturního, správního i sakrálního významu, které se koncentrují právě k centru a vytváří tak specifické klastry i svojí polohou.

Zástavba centra je poměrně hustá a kompaktní. Nachází se zde hodně ucelených bloků různých typologií. Největším viditelným problémem je chybějící zástavba v bloku u náměstí, který má dnes funkci parku - zelená travnatá plocha s lavičkami. Velký záběr plochy, která je velmi ceněná v centru města, zabírá autobusové nádraží, parkoviště obchodů Penny a Konzum, průmyslové areály a naddimenzované komunikace.

Zástavba bloků soliterními hmotami je jednou z mála urbanistických řešení ve městě. Zástavba je převážně vilového charakteru. Zbylá část lokality je tovořena městskými domy v blokové zástavbě, sídlišti nebo zástavbou „kaší“.

mezi školama

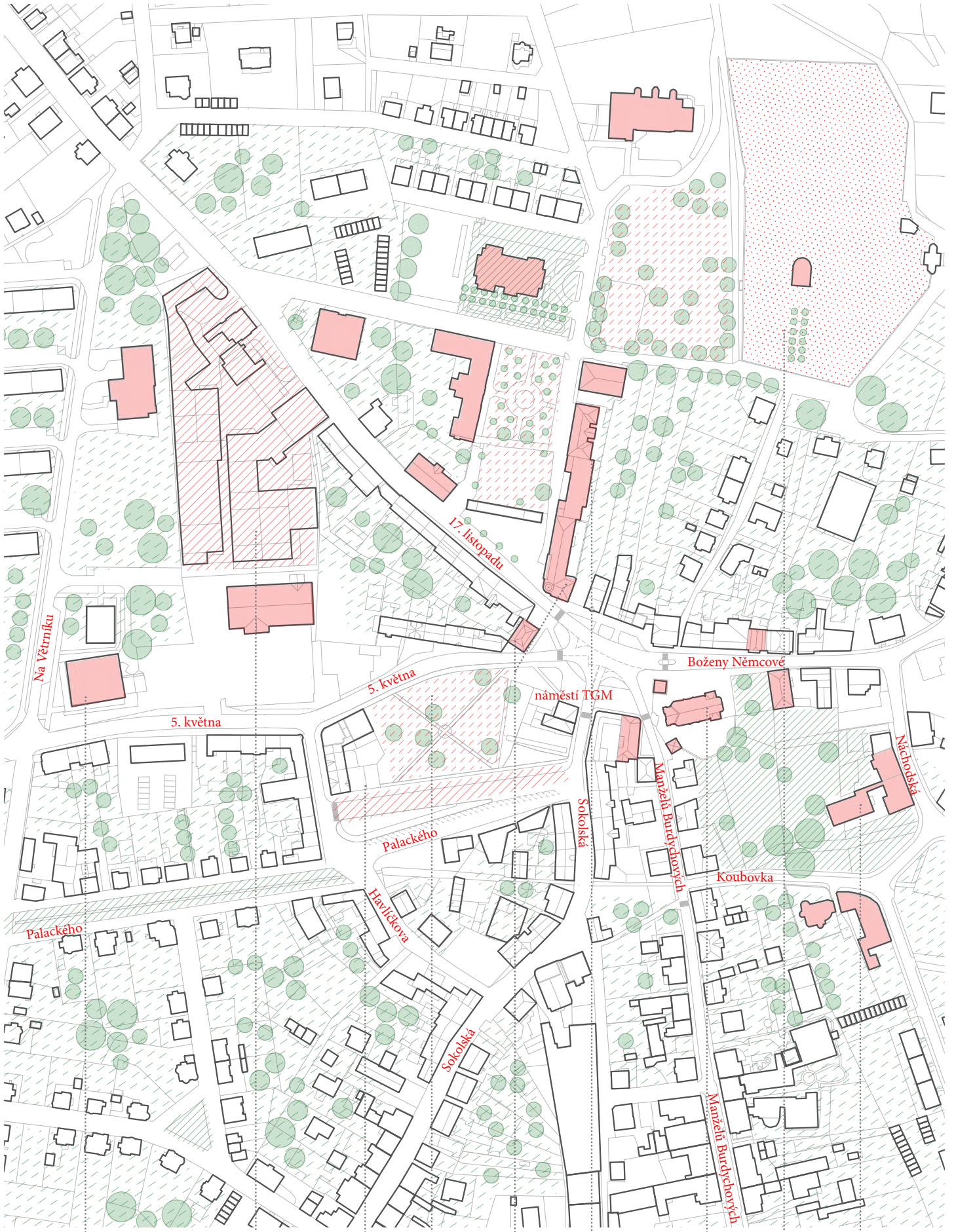
autobusové nádraží

divadlo

Smetanovy sady

M 1 : 3 000

supermarkety

tovární areál

bus nádraží

park

MÚ

ZŠ

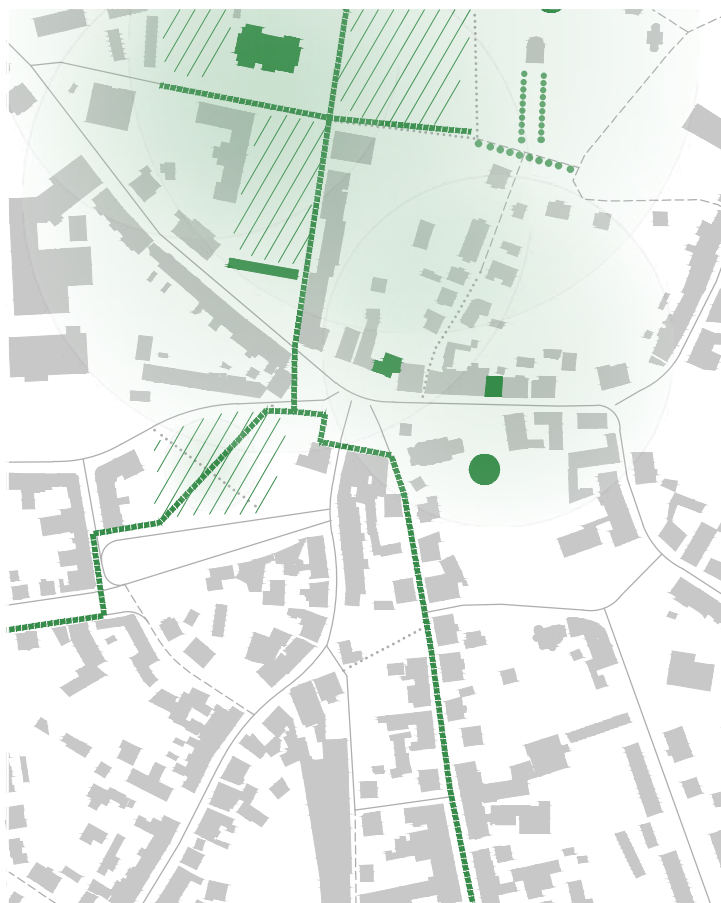
kostel sv. Jakuba

hřbitov

MŠ

SPRÁVA A KULTURA

nejvýznamější instituce: divadlo, kostel, městský úřad, festival
 lokální: pečovatelské služby, kapličky

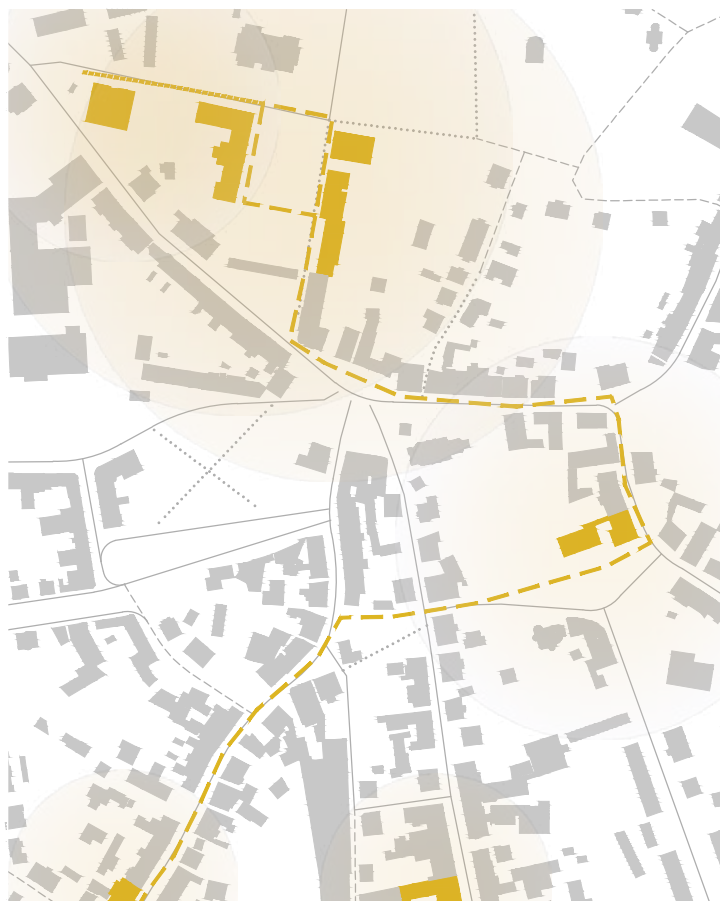
REKREACE

nejvýznamější instituce: městské parky, sportoviště, rybníky
 lokální: dětská hřiště, plácky

OBCHOD

nejvýznamější instituce: supermarket, továrny
lokální: specializované obchody, dílny

VZDĚLÁVÁNÍ

nejvýznamější instituce: základní a střední škola
lokální: mateřské školy, dětské skupiny

Dopravní síť v Červeném Kostelci je řešena jako hustá koncepce různých typů a tříd komunikací, která na sebe ve většině případů dobře navazují a jsou adekvátně zvoleny pro charakter místa. Největším problémem je velká dopravní tepna regionu, která prochází přímo přes střed města. V centru Červeného Kostelce v prostoru náměstí T.G.Masaryka do ní ústí tři radiální větve silnic III. třídy - 5. Května, Sokolská, Manželů Burdychových. Tyto komunikace navazují na urbanizované městské části a na hustou síť silnic III. tříd a dále pokračují do dalších obcí. Řada sítí silnic kopírují stopy někdejších historických cest a v širších vztazích navazují na zajímavé turistické cíle regionu.

Aktuální stav komunikací je řešen spíše v úsporných parametrech. Je velmi viditelně upřednostňovaný automobilový provoz. Na větších komunikacích chybí vyznačení cyklopruhů, chodníky mají spíše doplňkový charakter než plnohodnotnou funkci a formu. Proto se často stává, že chodník nemá ani minimální parametry. Pěší vazby jsou situovány v poměrně velké vzdálenosti od značených úrovnových přechodů.

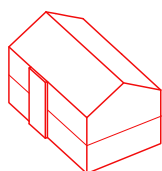

M 1 : 3 000

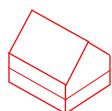
bus zastávka bus terminál pěší sběrné komunikace vedlejší komunikace hlavní komunikace hlavní silnice I/14

Zástavba v centru města se rozvíjela převážně okolo pěti hlavních cest, které byly historicky definovány přístupem z okolních obcí na centrální náměstí. V samotném historickém centru převládá bloková nízkopodlažní zástavba městských domů, které kopírují směr přílehlých komunikací. V minulém století došlo k vysušení rybníka a vytvoření nové městské části, které jsou navrženy jako urbanizované bloky se solitérní zástavbou prvorepublikových vil. Hlavní osou této lokality je ulice Palackého, která svým profilem dominuje území. Hlavní náměstí je v dnešní době neuzavřené, jelikož v 1. polovině 20. století došlo ke zbourání několika domů, které tvořily bezprostřední hranu a jasně tak definovaly náměstí. Jak je vidět ze situace, jižní část náměstí je otevřená a plocha se tak přelévá do celého bloku, který původně tvořil vnitroblok. V osmdesátých letech minulého století se začaly stavět panelové domy, které jsou situovány na jižních svazích a jsou poměrně velkou pohledovou dominantou města. Ve městě se objevuje fenomén urbanistického vývoje měst, kdy se v prvním perimetru center objevují průmyslové stavby a další zástavba je posouvána na další perimetr.

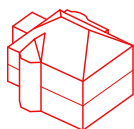
typologie	MĚSTSKÝ DŮM
zastavěná plocha	100-150 m ²
typ střechy	sedlová
počet podlaží	2 nadzemní + obytné podkroví
funkce	poly (aktivní parter + bydlení)

dům doplněný zahradou ve vnitřní části urbánního bloku

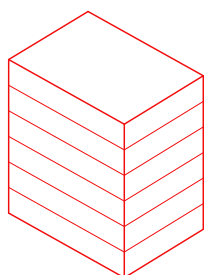
typologie	RODINNÝ DŮM
zastavěná plocha	100 m ²
typ střechy	sedlová, plochá
počet podlaží	2 nadzemní
funkce	mono (bydlení)

dům doplněný zahradou ve vnitřní části urbánního bloku

typologie	VILA
zastavěná plocha	200-300 m ²
typ střechy	sedlová, plochá
počet podlaží	2-4 nadzemní + obytné podkroví
funkce	mono (bydlení)

dům obklopený zahradou

typologie	BODOVÝ / SCHODIŠŤOVÝ DŮM
zastavěná plocha	250-500 m ²
typ střechy	plochá
počet podlaží	4 a více nadzemní podlaží
funkce	mono (bydlení)

dům obklopený zahradou

M 1 : 3 000

průmyslová zástavba sídlištní zástavba solitérní zástavba bloková zástavba

Hlavní veřejná prostranství města jsou lokalizována v největších ohniscích občanské vybavenosti. Největším veřejným prostranstvím je náměstí T.G.Masaryka, kterému dominuje kostel sv. Jakuba. Náměstí je opravdovým středobodem města. Bohužel v 60. letech minulého století se změnila podstata plochy z primárně pěšího prostoru na dopravní křižovatku s velkou monolitickou asfaltovou plochou, která zcela sebrala původní genius loci místa. Proto dnes jako hlavní místo shromažďování a setkávání občanů je v prostoru mezi školami, které je chráněno před automobilovou dopravou a zdejší prostor má správná měřítka pro příjemný pobyt a dějovnost.

Červený Kostelec má i velké zastoupení pláček, které se nacházejí v jednotlivých městských částech. Podporují aktivaci dějů i mimo městské centrum a spojují lokální obyvatele.

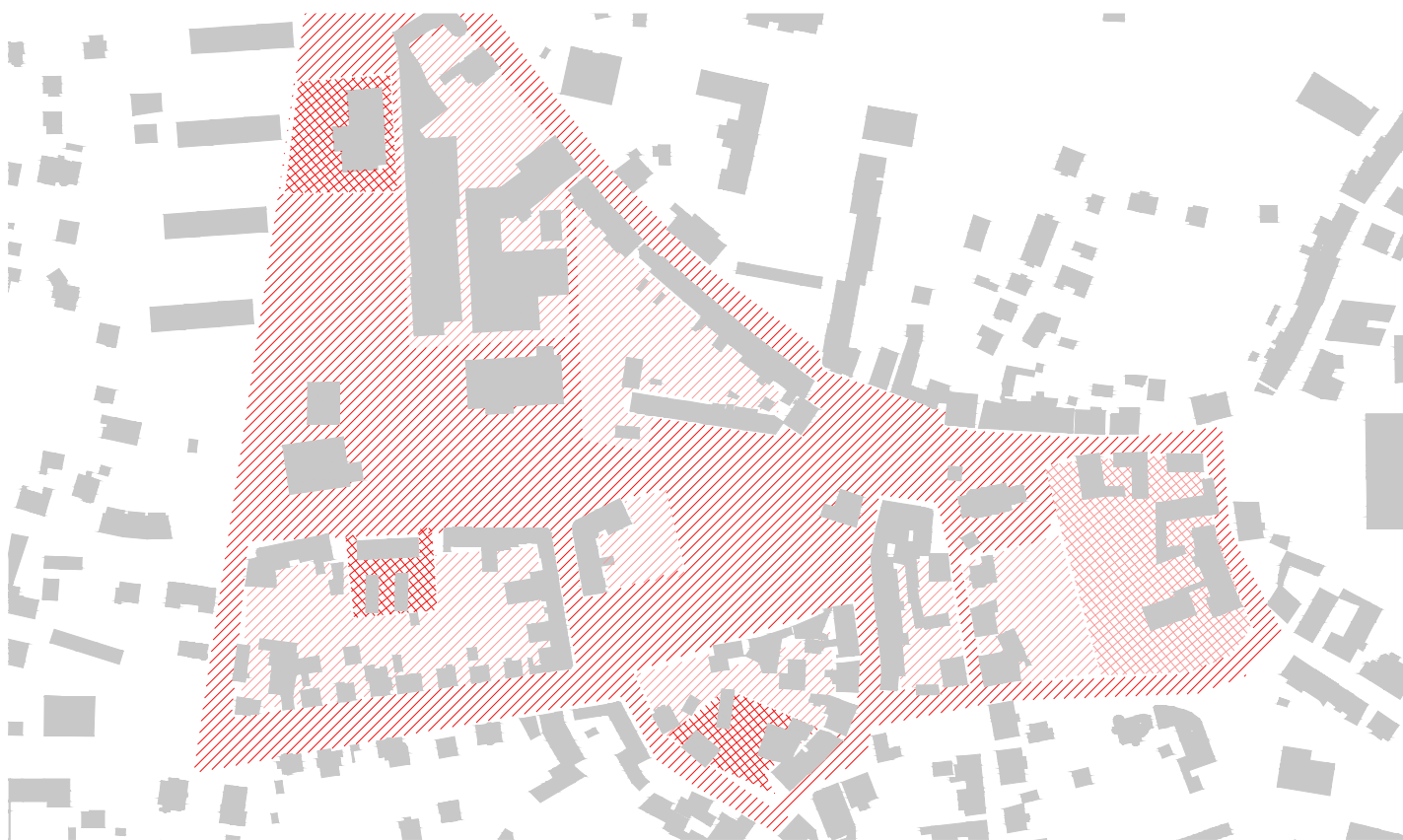
VEŘEJNÉ PROSTORY

soukromý prostor - ulice, pláčky, náměstí

poloveřejný prostor - veřejné přístupné vnitrobloky

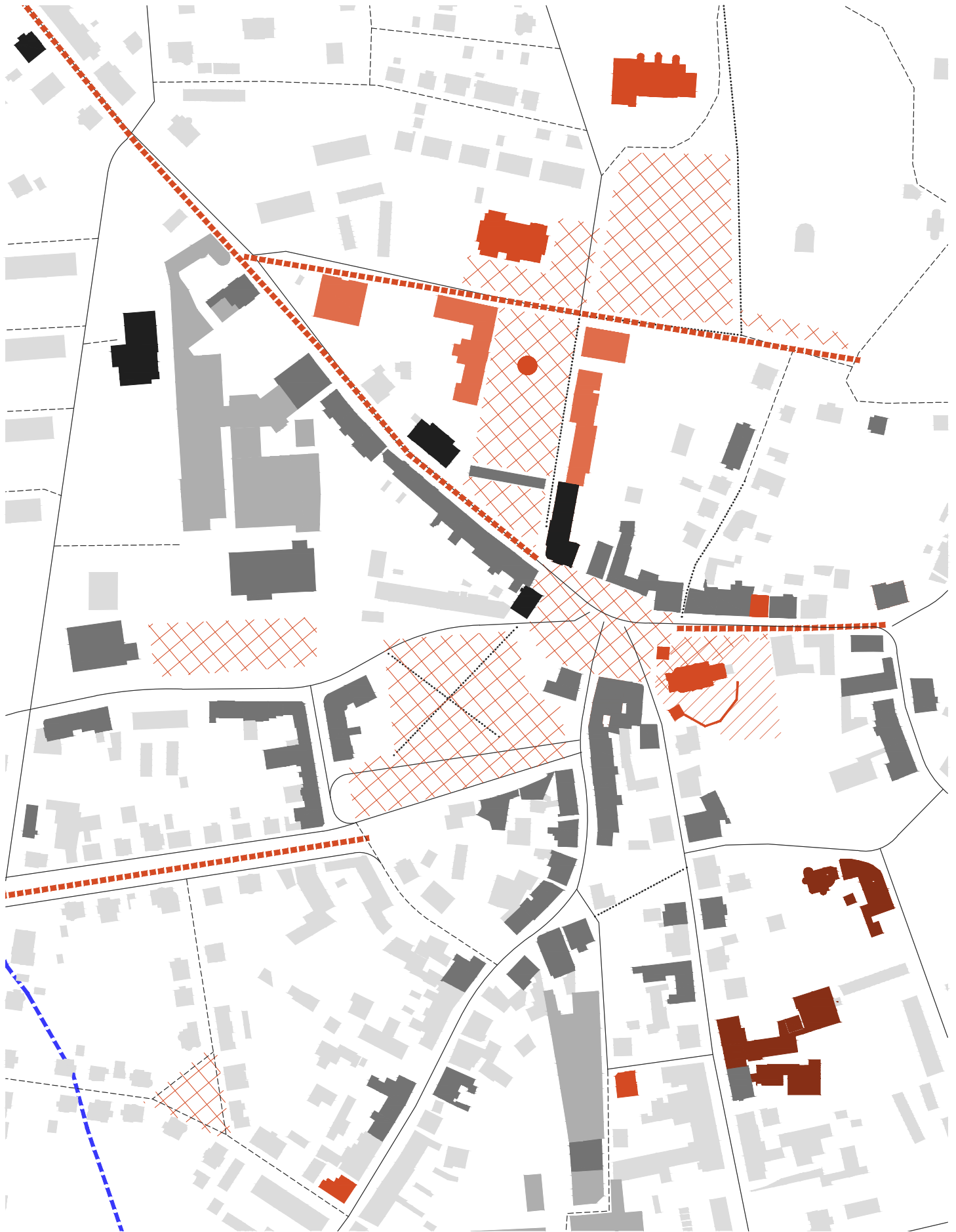
soukromý prostor - zahrady, areály

polosoukromý prostor - sdílené vnitrobloky, protory přístupné v časovém režimu

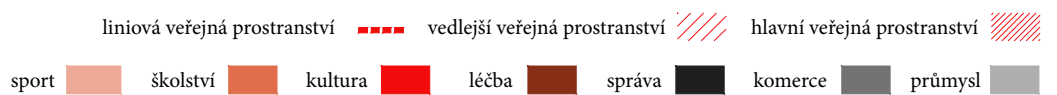

⌚ M 1 : 4 000

veřejný prostor
  poloveřejný prostor
  soukromý prostor
  polosoukromý prostor

M 1 : 3 000

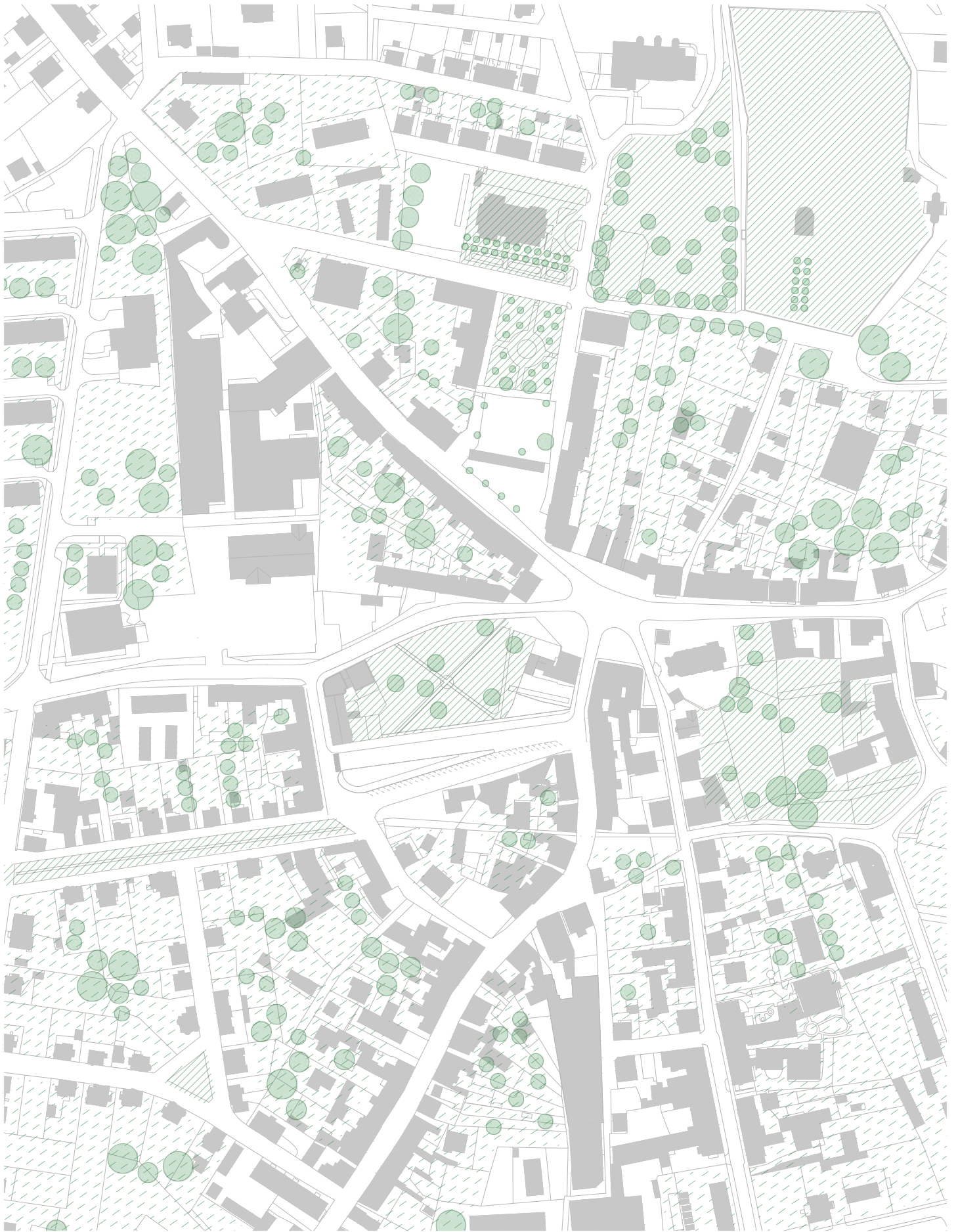
Město je velkou měrou prostoupeno vegetací. Ta se přirozeně rozrůstá a spojuje s okolními lesy na hranici intrailánu. Na mapě je znázorněna městská vegetace, která je rozdělena do dvou kategorií.

A / Strukturovaná zeleň je zastoupena parky, sady, áleji, stromořadími a hřbitovy. Jedná se o husté komponované porosty vzrostlých stromů; například Smetanovy sady u sokolovny, park S.J. Svojsíka na západě od historického jádra, boční předprosto kostela nebo stromořadí u divadla.

B / Zeleň v zástavbě je charakterizována vegetací na sídlištích, na sportovištích a v urbánní blocích zástavby. Je méně intenzivní, často má výplňový charakter.

Mimo strukturovanou vegetaci ve městě najdeme také náletovou zeleň, zarostlé parcely, stromy na velkokapacitních parkovištích a zeleň doplňující dopravní infrastrukturu. Městské parky a sady se staly důležitou součástí Červeného Kostelce. Velké oblibě se těší již zmiňované Smetanovy sady, které se hojně využívají k pořádání kulturních akcí. Díky svažitému terénu je v sadech vybudovaný přírodní amfiteátr. Každý rok se zde pořádá několik koncertů, mezinárodní folklórní festival a nachází se zde letní scéna kosteleckého divadla.

V současné době prochází revitalizací řada městských parků - mezi školami, Svojsíkův park a navazující koryto potoka Olešnice. Červený Kostelec je skutečně město prostoupené zelení, avšak velká část má výplňový charakter nebo je dokonce odrazem zanedbání lokality. Vegetace do města patří, musí se ale dbát o její kultivaci a údržbu, aby byla plnohodnotným prvkem kvalitního veřejného prostoru.

M 1 : 3 000 Ⓞ

strukturovaná zeleň

zeleň v zástavbě

S

historická stopa
 výhledy a průhledy do krajiny
 městský charakter
 pozice nejvýznamějších dominant města
 blízkost parků a rekreačních center
 návaznost kulturního klastru na hlavní veřejné prostranství
 aktivní parter
 rozmanitost služeb
 územní rezervy
 identifikace s městem
 pěší dostupnost občasně vybavenosti
 residenční stabilita

O

nová veřejná prostranství
 propojenost veřejných prostranství
 revitalizace stávajícího náměstí
 nové kapacity bytového fondu
 heterogenější občanská vybavenost a služby
 zklidnění dopravy
 nová polyfunkční čtvrt
 modrozelená infrastruktura
 vybudování dopravního obchvatu - ulehčení intenzity
 dopravy v ulici 17. listopady
 pěší a cyklo propojení města - posílení alternativní dopravy
 kvalitní služby s možností pobytu stahující lidi z okolí

W

vysoká automobilová a nákladní doprava
 prostupnost území - bariéry prům. areálů
 plochy pro parkování
 velké zpevněná plocha bus nádraží přímo v centru
 nepobytovost hlavního veřejného prostoru
 monofunkčnost
 nakládání s dešťovou vodou v exteriéru
 vizuální smog a přístavby znehodnocující původní tektoniku a
 celistvost staveb na hlavním náměstí
 absence minimální šířky chodníků na hlavních silnicích

T

nárůst zátěže idopravy v centru města
 vlastnické poměry
 neprostupnost území
 parkování jako dominantní prvek veřejného prostoru
 dlouhodobá migrace obyvatel z centra města na okraj
 výstavba satelitních hnízd
 převládající trend vlastnického bydlení - zlepšení bytového
 fondu ve správě města
 absence vzrostlých stromů na veřejných prostranství

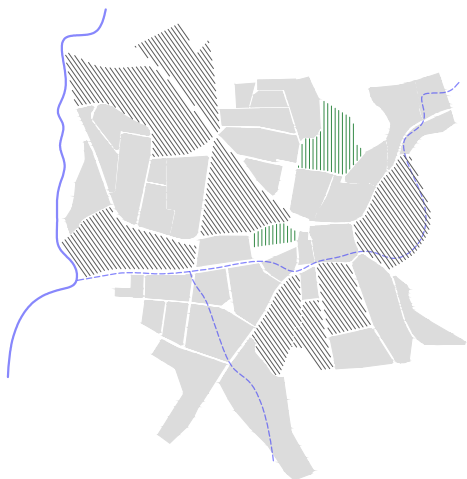

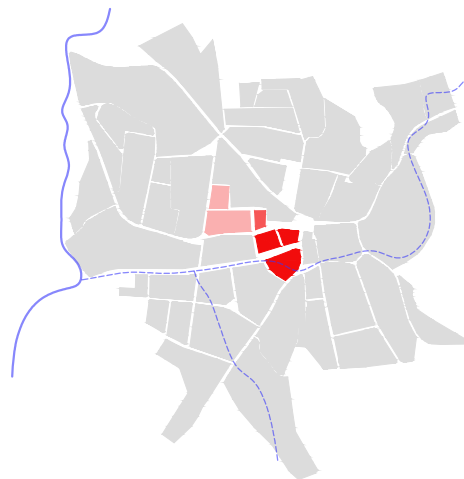
Tématem diplomové práce je komplexní revitalizace centrální lokality a náměstí T. G. Masaryka v Červeném Kostelci, která podporuje rozvoj prostorové a hmotové městské struktury doplněnou o kvalitní dějové prvky navazující na nové i stávající veřejná prostranství a klade důraz na využívání potenciálů prostupnosti a sídelní činnosti města.

Formátem řešení diplomové práce je urbanistická studie s důrazem na vytvoření nové urbánní hustoty v centru města s podporou veřejného prostoru. Cílem práce je zapojení středu města do aktivního celoměstského systému veřejných prostor, omezení dopravního vytížení a návrh nových variant mobility ve městě, návrh reprezentativních koridorů jako nositelů dějů a obvyklých aktivit života ve městě. V bližším měřítku bude vyhodnoceno téma průchodnosti lokality a návaznosti na další veřejná prostranství a lokální centra.

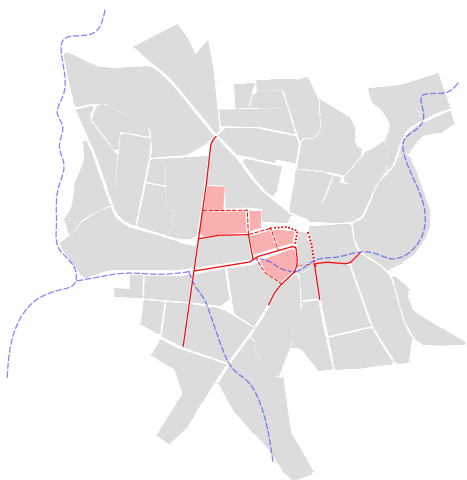
STÁVAJÍCÍ STAV

Vnitřní strukturu města tvoří velké neprostupné bloky, které narušují kontinuum průchodnosti. Atraktivní plochy veřejného prostoru jsou věnovány parkování, průmyslu, špatně zvolené funkci.

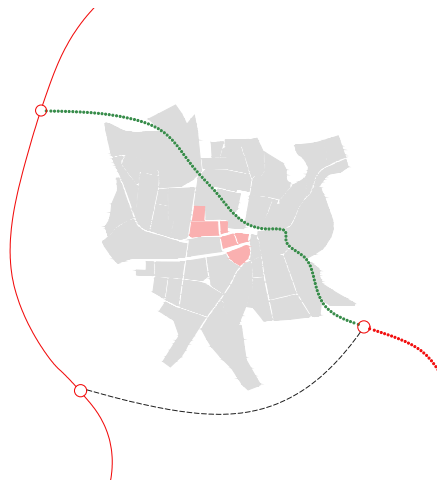
DOPLŇOVÁNÍ HUSTOTY A ZÁSTAVBY

Novou urbánní hmotou jsou definovány veřejné prostory, které byly zanedbávány. Řešené území je rozděleno typologií zástavby a uličních profilů, aby vznikly různé identity místa.

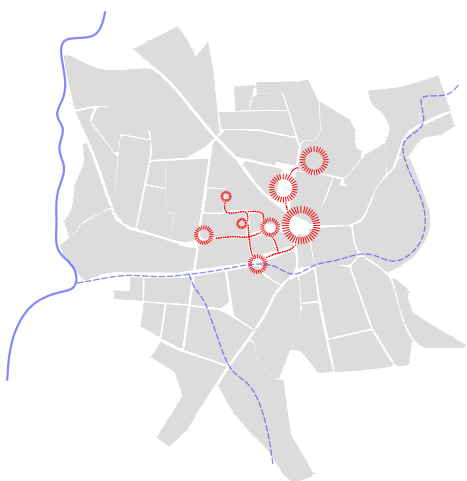
DOPRAVA

Navazování silniční sítě na stávající. Hierarchizace typů komunikací pro vytvoření nových dějů a podporu bezpečnosti. Kladení důrazu na alternativní způsoby dopravy, akcentace pěší.

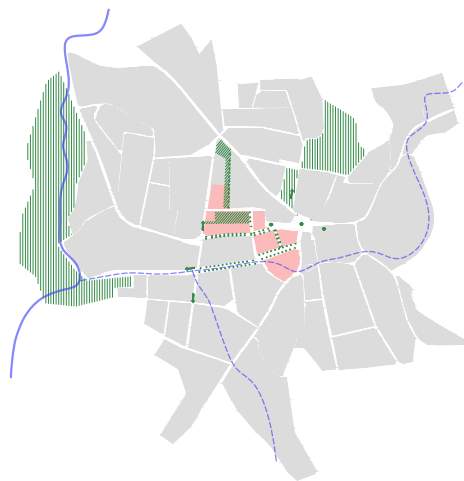
VYTVOŘENÍ BEZBARIÉROVÉHO MĚSTA

Obchvat města by dokázal ulehčit dopravě, která klade velké množství bariér pro pobývání a pohybování se po městě.

LOKÁLNÍ A CELOMĚSTSKÁ CENTRA

Kvalitní veřejná prostranství, která budou svoji hodnotou vytvářet nezpochybnitelnou lokální identitu. Provázanost veřejných prostranství může více akcentovat jejich hierarchizaci a umožnit lepší sociální komunikaci.

PROPOJENÍ S KRAJINOU MĚSTA I ZA MĚSTEM

Navržený koncept městské zeleně umožňuje propojení s volnou krajinou i krajinou tvořící městskou kultivovanou vegetací. Stává se orientační linkou ve městě. Stromořadí napovídají o významu lokality, volná uskupení stromů o pozici.

Základním rozhraním sídla je samotné rozhraní mezi hmotou a prostorem. Hmota vymezuje prostor a hranice pro děje, prostor vymezuje hmotu samotnou a oblasti kde se děje můžou odehrávat. Hmota a prostor jsou následně zpětně ovlivňovány dějem, který vymezuje formu hmoty a rozsah prostoru. Děje, které se projevují v řešeném území, nevyužívají plně veškerý potencionál území centra města. Je to i z důvodu neadekvátních úprav prostorů a hmot, které se dosud nepodařilo napravit. Mým cílem je vytvoření nové struktury prostorů a hmot, které dokážou vytvořit kvalitní dějové prvky. Jako čtyři základní pilíře návrhu slouží základní prvky každého města - doprava, hustota, veřejné prostory a vegetace. Záměrem je vytvořit kvalitní městské prostředí, které je plně využíváno svými obyvateli a je naplněno příležitostmi k pohybu a pobytu.

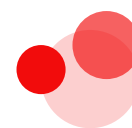
BOD

LINIE

PLOCHA

HMOTA solitér

HMOTA deska

HMOTA blok

PROSTOR náměstí / dvůr

PROSTOR ulice / cesta

PROSTOR park / krajina

DĚJE soustředěné

DĚJE proudící

DĚJE rozptýlené

DĚJĚ

individuální - odvození od přímé vazby k obydlí (*hmota*) a pozemku (*prostor*)

společné - odvození od primární vazby k občanské vybavenosti (*hmota*) a veřejnému prostranství (*prostor*)

vnější - odvození od vazby k formálním nebo významovým dominantám (*hmota*) a významných míst (*prostor*)

STÁVAJÍCÍ STAV

ulice 5. května   _individuální
                          _společné

ulice Sokolská   _individuální
                          _společné
                          _vnější

ulice Man. Burdychových   _individuální
  _společné

ulice Palackého   _individuální

ulice 17. listopadu/
Boženy Němcové   _individuální
  _společné
  _vnější

NAVRHOVANÝ STAV

ulice 5. května   _individuální
                          _společné
                          _vnější

ulice Sokolská   _individuální
                          _společné
                          _vnější

ulice Man. Burdychových   _individuální
  _společné
  _vnější

ulice Palackého   _individuální
                          _společné
                          _vnější

ulice 17. listopadu/
Boženy Němcové   _individuální
  _společné
  _vnější

CÍLE

ZKLIDNĚNÍ DOPRAVY

NÁSTROJE

- _ vytvoření nové koncepce dopravy na náměstí T.G.Masaryka
- _ vytvoření obytných zón a pěších koridorů
- _ změna koncepce hromadné městské a meziměstské dopravy
- _ hierarchizace uliční sítě pomocí výsadby zeleně
- _ změna profilů komunikací
- _ řádná hierarchizace materiálů povrchů komunikací
- _ přetvoření naddimenzovaného autobusového nádraží, přesun terminálu k vlakovému nádraží

ZAHUŠŤOVÁNÍ CENTRA MĚSTA

- _ podpora a návrh výstavby nového bytového fondu města
- _ finančně dostupné bydlení
- _ podpora vzniku nových klastrů rozmanitých služeb a aktivního parteru
- _ důraz na heterogenitu města
- _ sociální kontrola, oživení města, pohyb v centru města, využívání místních obchodů
- _ vytvoření nových prostorů v nemovitostech pro zvýšení turistického potenciálu města
- _ adice obyvatel pro vytvoření interakce ve veřejném prostoru
- _ krátké vzdálenosti
- _ přístupy do vnitrobloků - vytváření sociální blízkosti
- _ blízkost vstupů a parkovacích ploch - podpora sociální bezpečnosti

SÍŤ KVALITNÍCH VEŘEJNÝCH PROSTORŮ

- _ návrh vhodných veřejných prostranství, které jsou doplňovány a využívány v řádné hierarchii
- _ prioritizace pěšího nad automobilovou dopravou
- _ hierarchizace veřejných prostranství pomocí vegetace
- _ různorodost x vlastní identita částí
- _ přivlastnění prostoru jako nástroje hustoty dějů
- _ dobrá orientace v prostoru
- _ doplnění propustnosti území centra města, návrh nových pěších průchodů na centrální náměstí
- _ různorodost dějů v prostoru - polyfunkčnost
- _ pěší zóny a prioritizace pěšího pohybu
- _ rozmanitost v rámci podílu veřejného a soukromého prostoru

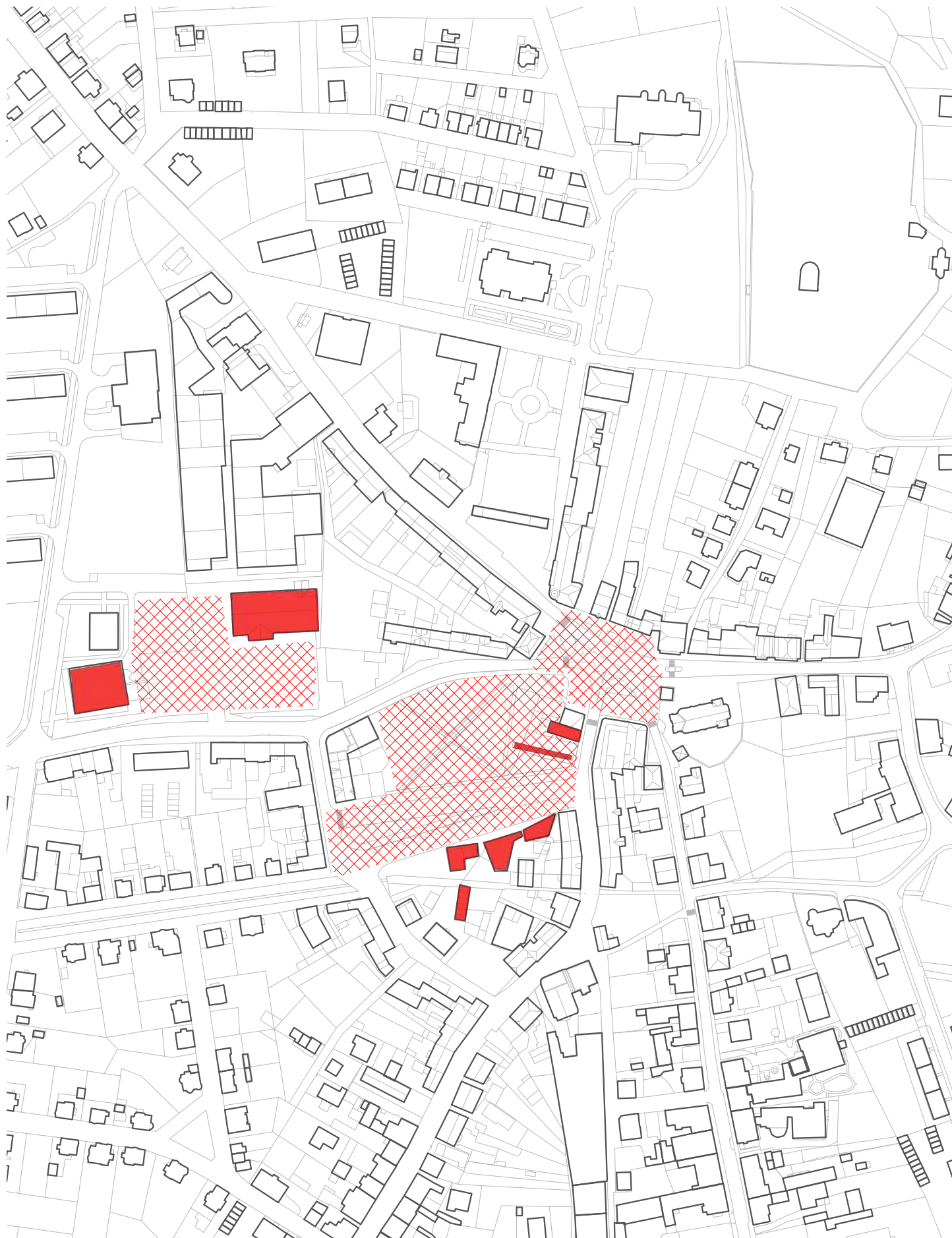
VEGETACE VE MĚSTĚ

- _ doplnění vegetace v hlavních uličních profilech
- _ důsledná a stálá údržba vegetace
- _ zachování průhledů na dominy
- _ podpora dominy adekvátně zvolenou vegetací
- _ vytváření klimatu v prostoru
- _ vyšší podíly nezpevněných ploch
- _ hospodaření s dešťovou vodou

Pro vytvoření návrhu bylo nutné ustoupit některou zástavbou nebo zpevněnou plochou, která spíše vytvářela více problému a dobře by nenavazovala na novou koncepci. Jedná se především o plošné zásahy v okolí náměstí. Dochází k úpravě využití nijak nestrukturované plochy parku, který má především jen zelenou travnatou plochu. Ta je velmi náročná se celoroční údržbou, chybí zde vyšší vegetace a prostor nevytváří požadované hodnoty, které by park měl přinášet. Slouží především jako pěší propojka na náměstí. Další plochou eliminace je plocha autobusového nádraží, která je velmi naddimenzovaná vůči kapacitě a intervalům průjezdů autobusových linek. Dle územního plánu a strategického plánu města je v samotném zájmu přesunout terminál k vlakovému nádraží pro zlepšení přestupnosti vlak - bus.

Eliminace nevhodných hmotových objektů se zaměřuje na menší doplňkovou zástavbu vnitrobloků, která je dřívější asanací zástavby najednou na hranici uličního prostoru. Tato malá zástavba vytváří nepříjemný vizuální smog a neurčitou strukturu. Největší změnou je odstranění dvou obchodů, které pouze kopírují svoji funkci na stejném území a blok je tak velmi monofunkční. Obchodní řetězce jsou doplněny enormní plochou pro parkování, která ale nikdy nebyla z plné kapacity naplněna.

M 1 : 3 000

bourané budovy

bourané plochy

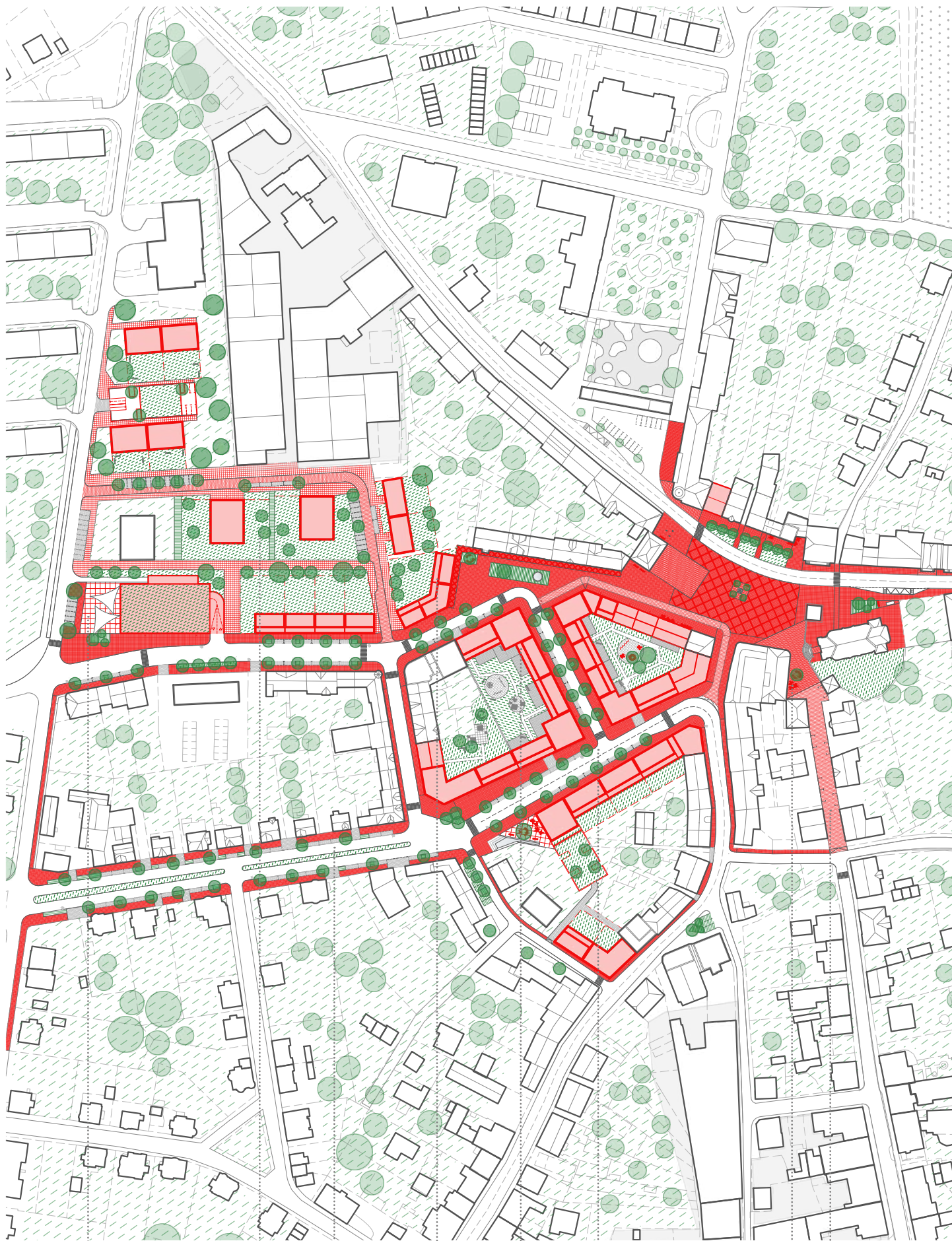
Návrh se zabývá komplexní revitalizací centrální lokality města a restrukturalizace hmotové, prostorové a dějové sktruktury. Celý návrh navazuje na stávající veřejné prostory a zástavby, které doplňuje a podporuje. Klade si velký důraz na využívání potencialů prostupnosti a sídelní činnosti města.

Téma se zaměřuje primárně na vytvoření nových veřejných prostranství, která jsou rozdělena do hierarchií a založena na základě dějových struktur v lokalitě. Dochází k vytvoření zcela nového prostoru hlavního náměstí T.G. Masaryka, namísto velké dopravní křižovatky pěti komunikací. Vše je doplněno o novou hmotovou strukturu městské zástavby, která je doplněna o aktivní parter naplněný komerční a občanskou vybaveností. Dosahuje se požadovaného navýšení hustoty obyvatel v centrální lokalitě a vytvoření nových návazností na veřejnou vybavenost. Celý návrh je podpořený vytvořením základní struktury modrozelené infrastruktury a zacházení s dešťovou vodou.

stav

návrh

M 1 : 2 500

předpolí u nového obchodu

dostavba solitérní domů

úprava profilu

dostavba „zád“ pro piazzetu

vnitroblok s garáží a aktivní střechou

zelená kompoziční osa na zvonici

nový předprostor u hotelu

obytná zóna

Dopravní situace v Červeném Kostelci je aktuálně přispůsobena hlavně automobilové dopravě. Návrh se obrací na celkové zklidnění dopravy vedoucí přes centrum města, snahu adekvátně snížit intenzitu průjezdnosti průmyslové dopravy a nadřadit pěšího nad automobilní dopravu. Největší změnou je zrušení komunikací ústící na jižní hraně náměstí a napojující se na hlavní komunikaci a také odstranění velké plochy autobusového nádraží. Místo toho je nově navržena autobusová zastávka u kostela a celý autobusový terminál se přesune k vlakovému nádraží. Dochází k eliminaci velkého množství zpevněných ploch, která zabírala jinak reprezentativní prostor v centru města. Pro vytvoření lepší průchodnosti územím navrhuji nové ulice pro obsluhu nové městské struktury, která obsahuje primárně bydlení, komerční a občanskou vybavenost.

ZKLIDNĚNÍ DOPRAVY & ZÓNA 30

Pro cíl zklidnění dopravy využívám nejčastější nástroje jako jsou změny uličních profilů se zmenšením jízdních pruhů, vytvořením širších chodníků pro pěší a předprostory zástavby a pokrytí nové komunikační sítě zónou 30. V návrhu je snaha o vytvoření příjemnějšího klima ve veřejném prostoru a proto doplňuji komunikace vegetací.

DOPRAVA V KLIDU

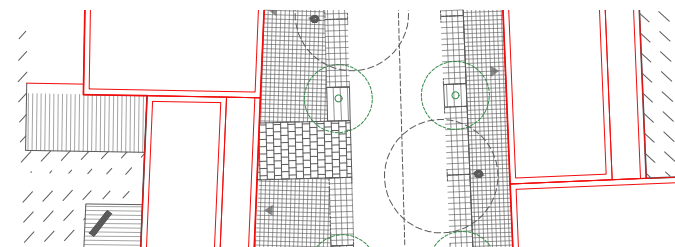
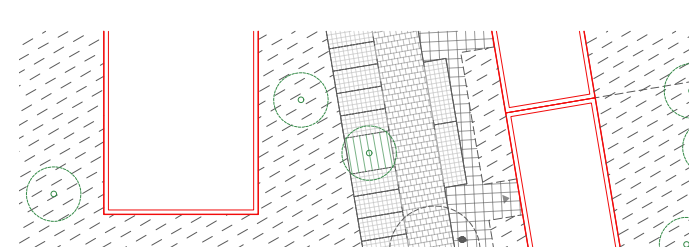
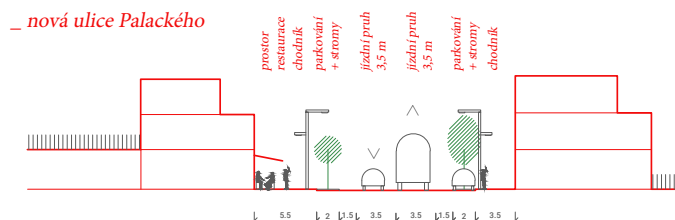
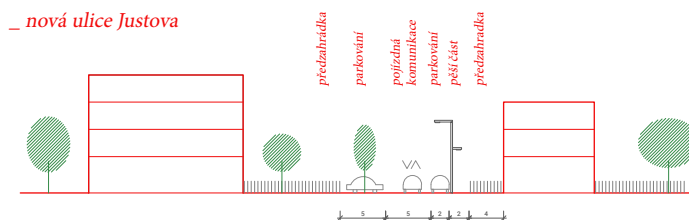
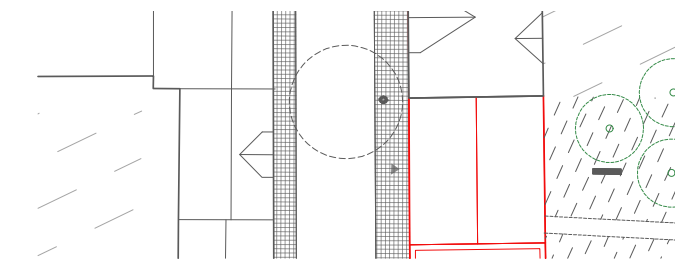
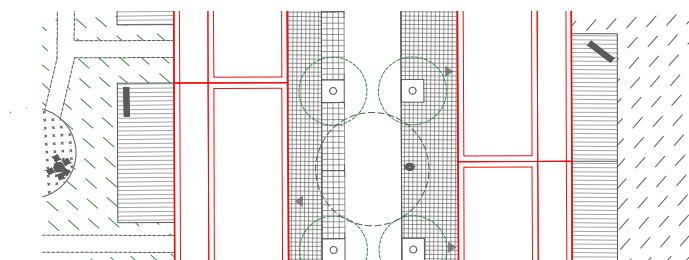
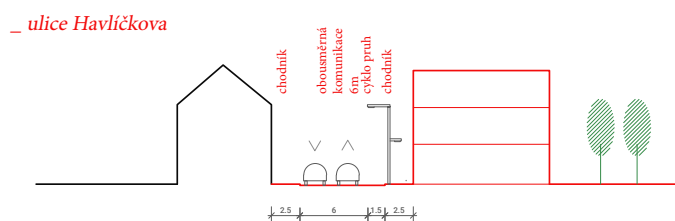
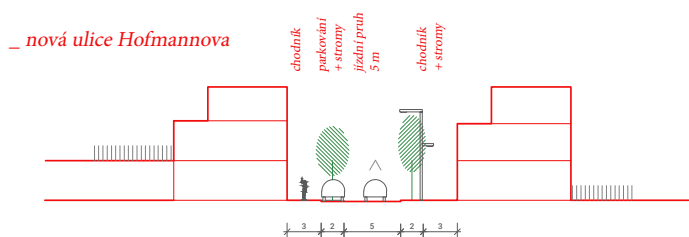
Parkovací a odstavné plochy jsou v Kostelci zastoupeny v dostatečném množství, ale jejich forma je špatně realizována. Proto v návrhu reflektuji stávající počty a upravuji funkčně parkovací stání, aby měla větší hodnotu v rámci modrozelené infrastruktury. Parkovací stání, která byla v nové situaci odstraněna jsou znova navržena v nových profilech komunikací. Veškeré parkovací plochy jsou řešeny zatravnovací dlažbou pro lepší vsakování dešťové vody do povrchu.

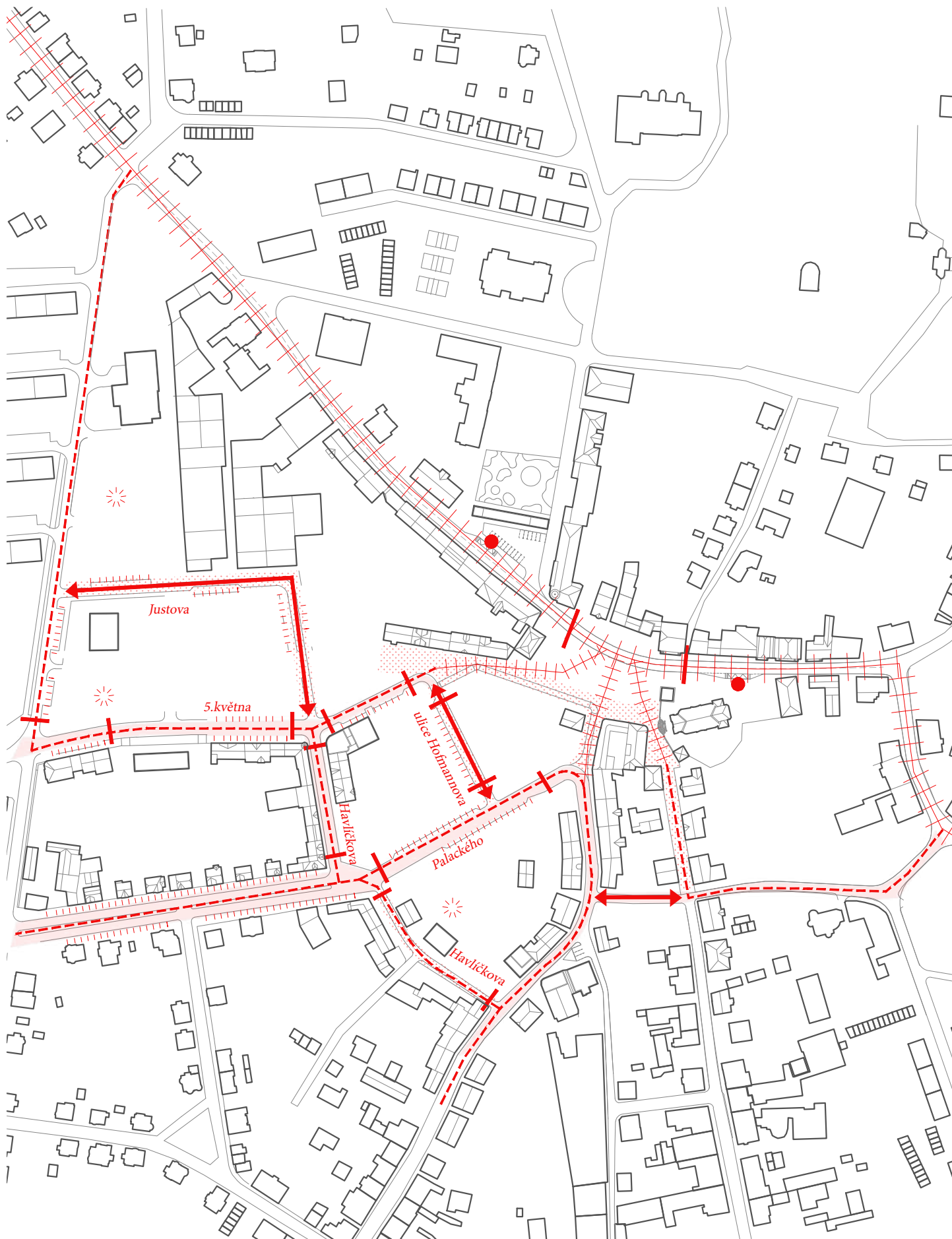
OBYTNÉ ZÓNY

Silnice vedoucí na náměstí - 5. května, Sokolova, Manželů Burdychových - jsou nově navrženy jako obytná zóna se smíšeným provozem a je omezena nadbytečnou průjezdností. Sdílený prostor je vyvýšený na jednu úroveň. Pobytová funkce této komunikace převládá nad funkcí dopravní.

CYKLISTIKA

Každá nově navržena nebo upravená komunikace počítá s dopravou na kole a je pro tento pohyb dimenzována. Na větších komunikacích jsou navrženy cyklopruhy, u sdružených provozů je pohyb cyklisty umožněn po celé šířce komunikace.

M 1 : 3 000

úprava profilu	úprava na min. profil kom. I. třídy	rušení komunikace	nová komunikace	přechod	parkování	zóna 30	obytná zóna	parkovací dům	bus zastávka	

BLOKY	PLOCHA	zastavitelná plocha	KZP	KZ*
B1	SC	3 140 m ²	65 %	50 %
B2	SC	4 060 m ²	70 %	50 %
B3	SC,SM	8 600 m ²	49 %	50 %
B4a	SC	25 000 m ²	48 %	65 %
B4b	BH	11 500 m ²	23 %	75 %
B5	SC,BH,OV	9 560 m ²	32 %	60 %

plochy: SC - smíšené obytné v centrech měst, SM - smíšené obytné městské, BH - bydlení hromadné, OV - občanské vybavení veřejné a komerční

KZP - koeficient zastavěné plochy, KZ - koeficient zeleně

*extenzivní zelené střechy aplikované na zástavbě a na krytých parkovacích stání jsou započítávány do koeficientu zeleně s koeficientem 0,6

	_ stavební čára UZAVŘENÁ		_ zelená prostranství		_ regulace
	_ rozhraní /změna/ max. podlažnosti / využití plochy		_ veřejný prostor v rámci bloku	B03	_ identifikace bloku
	_ stavební čára OTEVŘENÁ		_ občanská vybavenost		_ počet domů na hraně bloku
	_ stavební čára VOLNÁ		_ administrativa/správa	(XY) / 2+1 / S / 6m	
	_ aktivní parter		_ parkovací dům	(XY)	_ typ plochy dle ÚP
	_ pěší propojení		_ vjezd/vstup	2+1	_ podlažnost
	_ uliční čára - stávající blok		_ akcentované nároží	S,P,Pu	_ typ střechy (S-sedlová, P-plochá, Pu-plochá ustoupená)
	_ uliční čára		_ dětské hřiště	6m	_ max. výška římsy

M 1 : 2 000

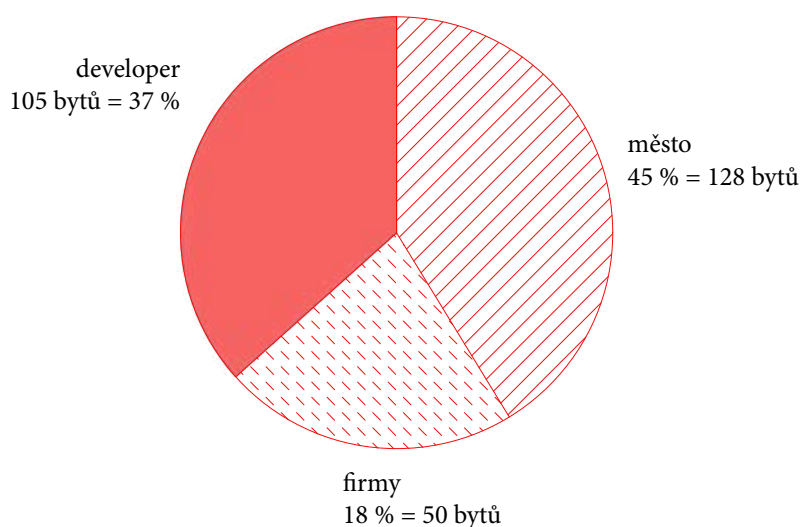
Nová zástavba reaguje na městský problém s bytovým fondem a celkovým nedostatkem možností kvalitního bydlení. Díky průmyslovému a výrobnímu rozvoji proudí do Kostelce stále více a více obyvatel, kteří se zde usazují. V návrhu se zabýváme dostavbou bytového fondu, tak aby z výstavby profitovalo jak město, tak i soukromí vlastníci i velké firmy. Proto v rámci dostavby nových bloků a sídlišť Na Větrníku uvažuju se systémem FDB - finančně dostupného bydlení - které by se financovalo systémem PPP - private/public/partnership. Jelikož se město už dlouho dožaduje změny v počtu jím vlastněných bytů, větší část nákladů by financovalo město jako developer, část soukromí developer, který svůj podíl může rozprodat do soukromím vlastníkům a část by jako developer financovali největší firmy, které mohou byty nabídnout jako služební. I tímto mixem dochází k žádané heterogenizaci území.

FINANČNĚ DOSTUPNÉ BYDLENÍ

Míra dosažitelnosti a adekvátnosti bydlení dnes, by měla být naplněna hned v několika oblastech. Znamená to především finančně dosažitelnou formu bydlení, která je úměrně zatížena podílem měsíčních výdajů domácnosti na bydlení v rámci celkových čistých příjmů. V evropských zemích se považuje 25%-35% jako hraniční podíl měsíčních výdajů za bydlení. Po případném překročení, dosahuje domácnost na nárok na příspěvek o bydlení. Tato forma bydlení se musí dopředu plánovat a regulovat, jak na úrovni legislativy, tak i územních dokumentací. Jedná se především o byty nájemní - obecní, družstevní nebo státní. Ve velmi generalizovaném výrazu, by se tato skupina bytů mohla nazývat jako prospěšné bydlení. Bydlení by mělo být ve všech ohledech kvalitní, udržitelné, nediskriminační, dlouhodobé a heterogenní. Z urbanistického pohledu by se tato typologie měla umísťovat v zástavbě, na území s dobře dostupnou občanskou vybaveností, nabídkou pracovních míst a neměla by se jednoznačně vylučovat ze sociálních skupin.

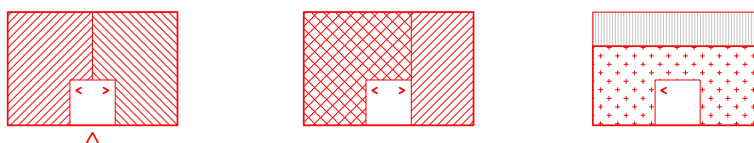
PODÍL INVESTOVÁNÍ

V návrhu se počítá s různými typy velikostí bytů od 2,5+kk až po 4,5+kk. Domovní jednotky mají například společné zázemí pro rekreaci a socializaci s ostatními obyvateli. Město má aktuálně ve svém fondu vedeno 350 bytových jednotek. Tento nárůst by mohl dopomoci pro lepší dynamiku na trhu.

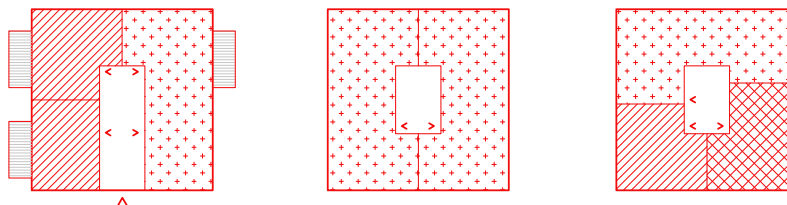

Výměry bytů: 2,5+kk [59-62 m²] 3,5+kk [70-75 m²] 4,5+kk [80/90-120 m²]

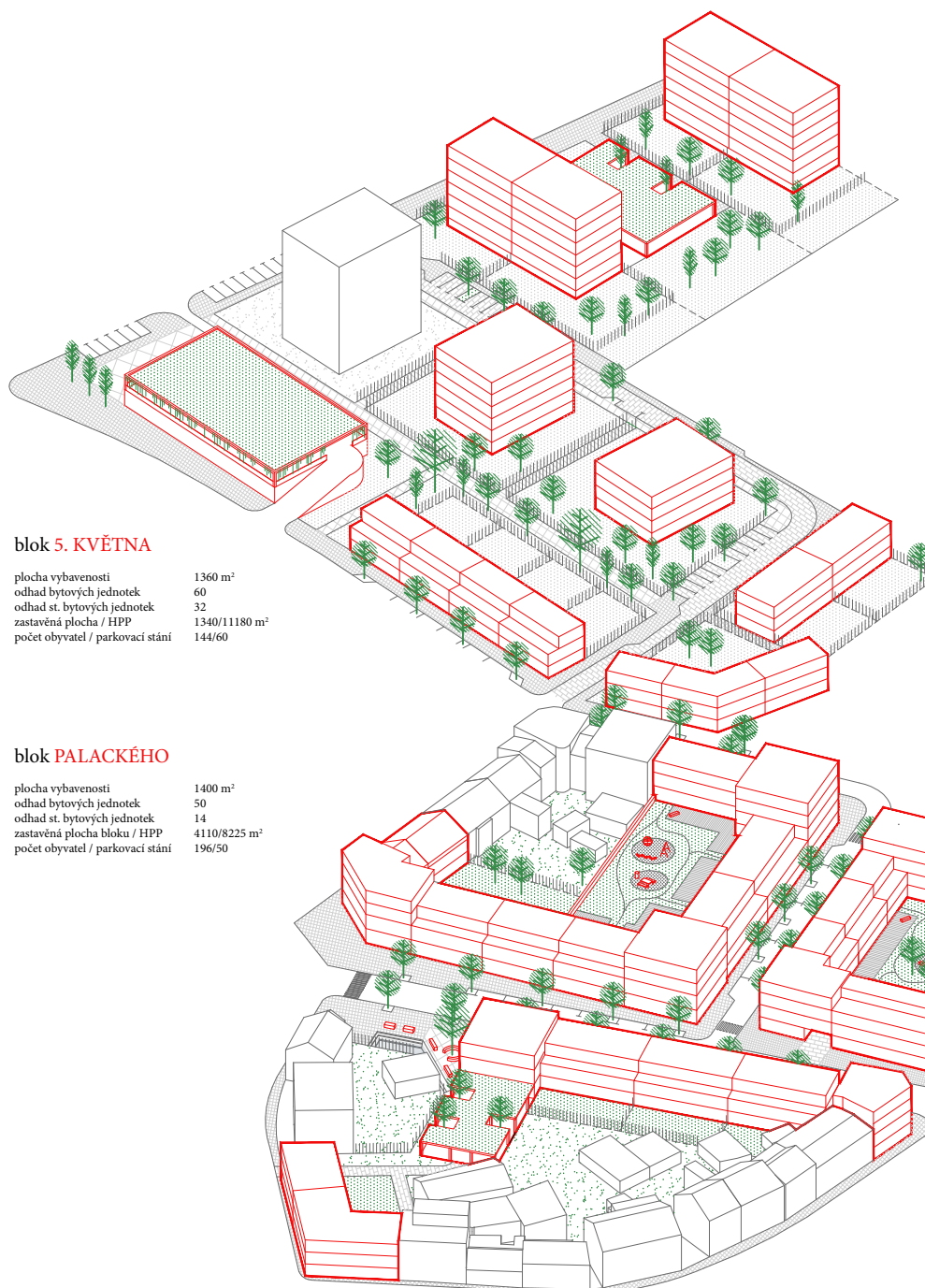
dům v blokové zástavbě
10 x 15 m

nárožní dům v blokové
zástavbě / soliterní dům
16 x 16 m

blok 5. KVĚTNA

plocha vybavenosti	1360 m ²
odhad bytových jednotek	60
odhad st. bytových jednotek	32
zastavěná plocha / HPP	1340/11180 m ²
počet obyvatel / parkovací stání	144/60

blok PALACKÉHO

plocha vybavenosti	1400 m ²
odhad bytových jednotek	50
odhad st. bytových jednotek	14
zastavěná plocha bloku / HPP	4110/8225 m ²
počet obyvatel / parkovací stání	196/50

blok NA VĚTRNÍKU II

odhad nových bytových jednotek	60
zastavěná plocha / HPP	1660/7980 m ²
počet obyvatel / parkovací stání	168/60

blok PIAZZETTA

plocha vybavenosti	450 m ²
odhad bytových jednotek	24
zastavěná plocha / HPP	825/2475 m ²
počet obyvatel / parkovací stání	88/24

blok NÁMĚSTÍ

plocha vybavenosti	1580 m ²
odhad bytových jednotek	52
zastavěná plocha bloku / HPP	2040/6110 m ²
počet obyvatel / parkovací stání	144/52

blok U VODY

plocha vybavenosti	470 m ²
odhad nových bytových jednotek	38
odhad st. bytových jednotek	23
zastavěná plocha bloku / HPP	3290/8500 m ²
nový obyvatelé / parkovací stání	128/38

CELKOVÁ BILANCE HUSTOTY

plocha vybavenosti	5260m ²
odhad nových bytových jednotek	284
zastavěná plocha bloku / HPP	13 265/44 470 m ²
počet obyvatel	868
plocha území	6,36 ha

celková hustota 136,5 obyv/ha

Městská vegetace je v návrhu převážně doplňována o nové stromy a zelené plochy, které doplňují a podporují příjemné klima a pobyt v území. Vegetace je volena podle charakteru území na které se vysazuje a podle potřeby je volen způsob výsadby. Pro vystižení významu a městské důležitosti je volený solitérní / bodový způsob výsadby s použitím charakterově silného druhu stromu, který dokáže podpořit dominantu. Pro vytvoření zelených komponovaných pásů v prostoru aplikuju v návrhu stromořadí a aleje se stromy, které mají vyšší nasazení koruny, pro příjemnější pohyb a vizuální kontakt s prostorem. Důležitou součástí je i vytvoření zelených ploch, která tvoří především zahrady a veřejné plochy a zelené extenzivní střechy na budovách. Je ale velmi důležité dbát na důkladnou údržbu městské zeleně pro zachování nové městské krajiny.

BOD

LINIE

PLOCHA

náměstí TGM - *lípa malolistá*

nová piazetta - *hloh obecný* „Paul's Scarlet“

hotel Šrejber - *javor Freemanův*

plácek u potoka - *javor Freemanův*

5. května - *javor babyka*

Palackého - *javor babyka*

náměstí TGM - *javor babyka*

náměstí TGM - *zatravnovací dlažba*

nová piazetta - *zatravnovací dlažba*

nové bloky - *tráva, zatravnovací dlažba*

střechy - *extenzivní zeleň*

acer campestre
javor babyka

acer freemanii
javor freemanův

bies koreana
jedle korejská

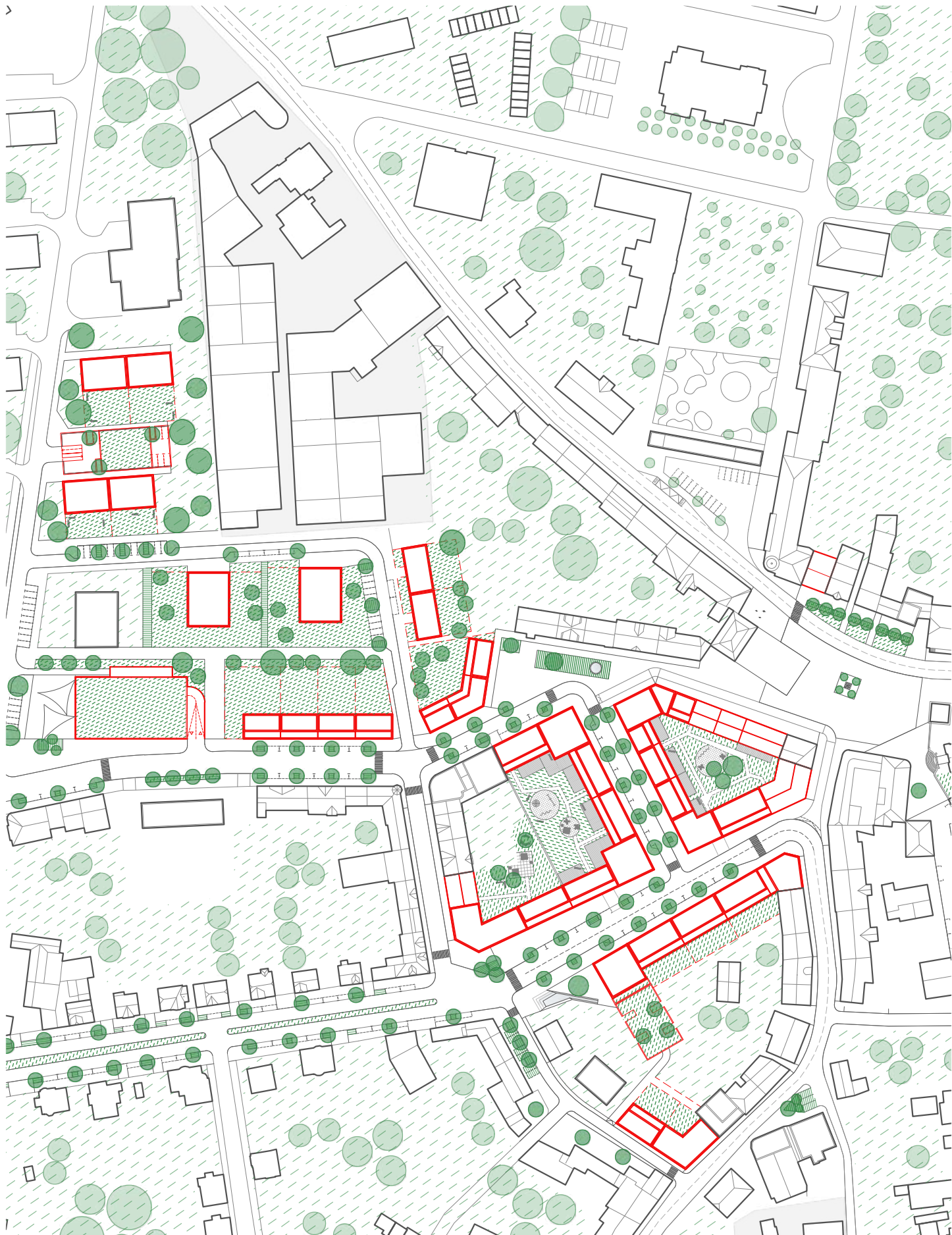
acer platanoides
javor mlč

crataegus laevigata
hloh obecný

tilia cordata
lípa malolistá

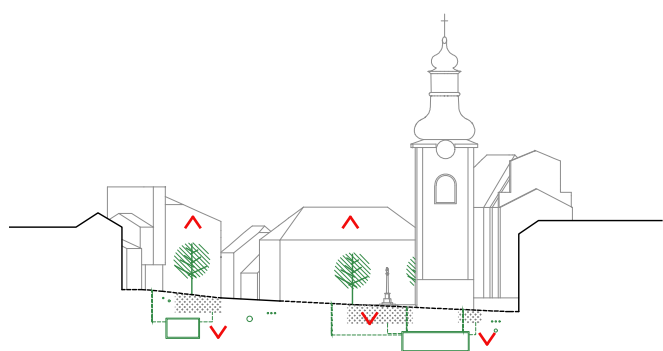
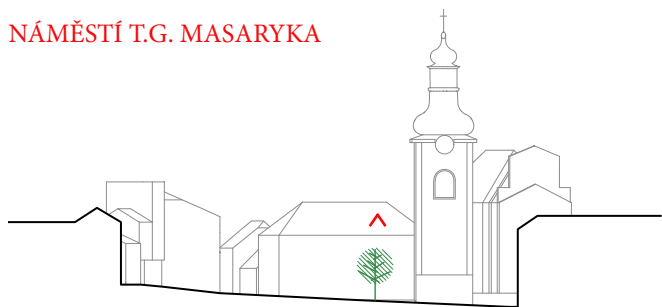

M 1 : 2 000

stávající zelené plochy   nové zelené plochy   zatravnovací dlažba   stávající strom   navrhovaný strom

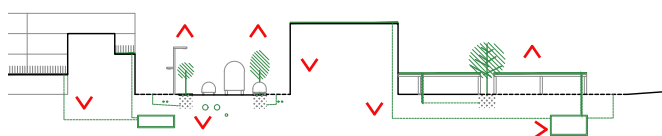
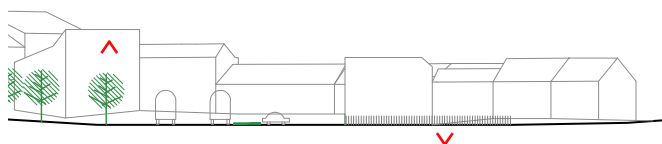
Systém modrozelené infrastruktury je napojen na krajinu i na technickou infrastrukturu tak, aby vytvářel příznivé prostředí pro pobyt a pohyb lidí a plnil základní funkce. Zpříjemňování klima, odvod dešťových srážek, funkce stínění a prostupu světla, udržitelný provoz prostranství a okolní zástavby. Konkrétní koncepce se zabývá využitím výsadeb a jejich ekosystémových služeb, tvorbou charakteristických prostředí a jejich přízní dopad na dané území. Je tak vytvářen systém i ve výběru materiálů povrchů, který umožňuje vsakování srážek na co největší možné ploše, jejich následnou kumulaci v retenčních nádržích a využívání k závlahám městské vegetace a dalšímu nakládání s šedou vodou.

NÁMĚSTÍ T.G. MASARYKA

- nevhodné mikroklima i podmínky pro život (přehřívání zpevněných ploch, nedostatek nebo nevhodná vegetace)
- stávající stav: absence vegetace, nezachycování dešťové vody
- pevné a tvrdé povrchy, absence propustných povrchů
- + podporovat život ve veřejných prostranstvích pořádáním významných kulturních a společenských akcí
- + nalézt kompromis s ostatními dotčenými skupinami o vzhledu náměstí, přijatelnosti výsadeb, HDV a zajištění vhodného mikroklimatu
- + navracet estetickou i funkční kvalitu prostoru, ctít základní architektonické principy
- + návrh: převážně polopropustné dlažby
- + návrh: kumulace dešťové vody skrz prokořeněný prostor nebo štěrková lože do retenčních nádrží
- + návrh: využívání dešťové vody pro zpětné zavlažování vegetace

ULICE PALACKÉHO

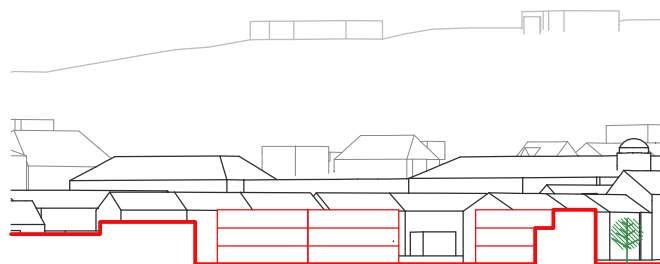
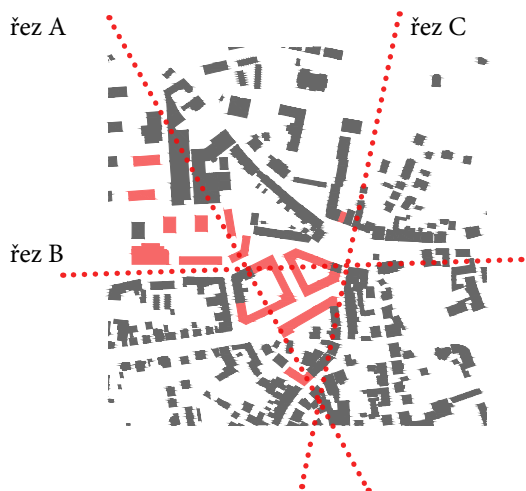

- nedostatečná a nevhodná údržba ploch zeleně snižuje estetickou kvalitu a zvyšuje pocit nebezpečí v prostoru
- stávající stav: monofunkční vegetace - travnaté plochy
- stávající stav: enormní zpevněné plochy asfaltem
- nevyužitý potenciál pro hospodaření s dešťovou vodou
- + zlepšení mikroklimatu i architektonické kvalitu prostoru, podpora života v uličním profilu formou aktivního parteru
- + návrh: parkovací místa jsou opatřena polopropustnou dlažbou
- + návrh: vymezení prostoru v profilu ulice pro vegetaci
- + návrh: převážně polopropustné dlažby
- + návrh: extenzivní zelené střechy na budovách i na přístřeškách
- + návrh: kumulace dešťové vody skrz prokořeněný prostor nebo štěrková lože do retenčních nádrží
- + návrh: využívání dešťové vody pro zpětné zavlažování vegetace

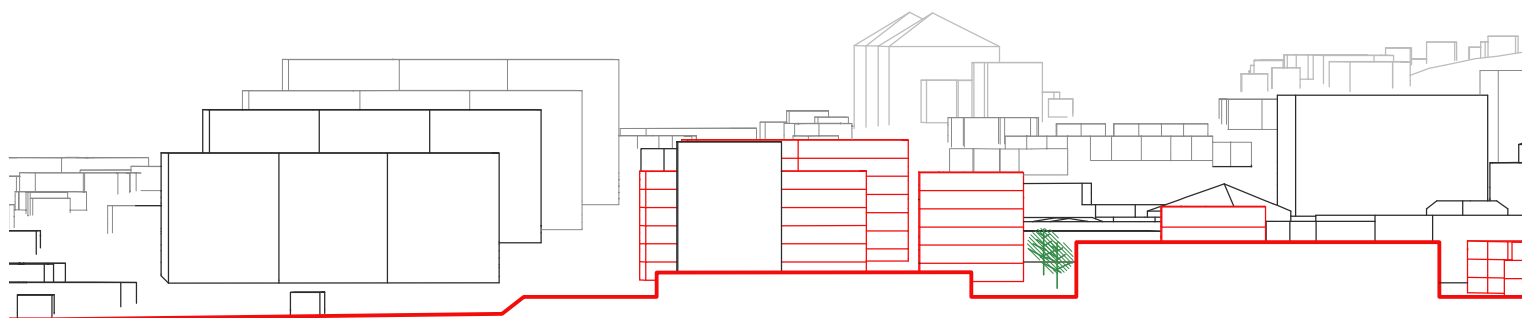

M 1 : 2 000

- propust. dlažba parkování - polopropustná dlažba velké spáry odvodňovací žlaby stávající strom navrhovaný strom
- zelené extenzivní střechy

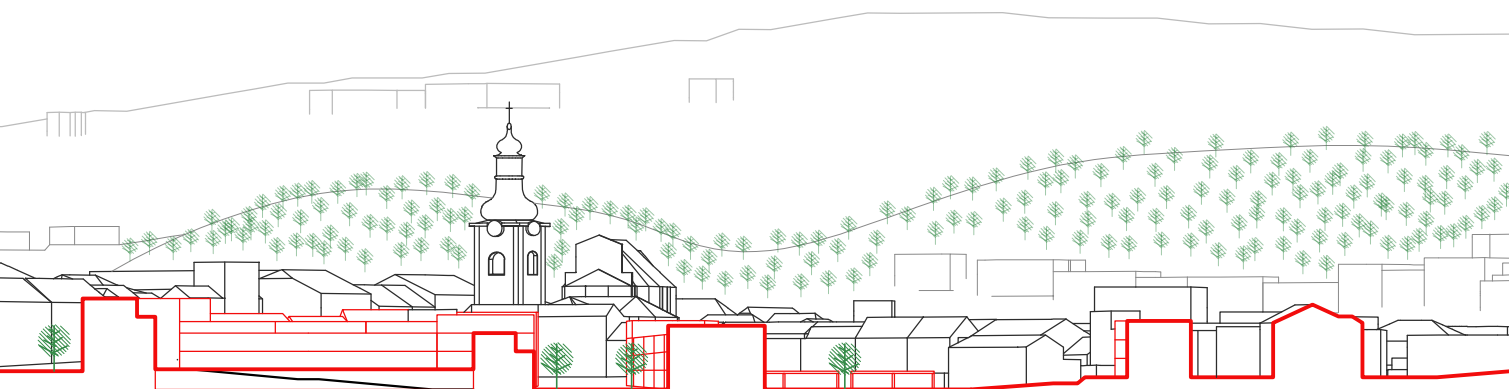
řez A _ ulice 5. května / Palackého

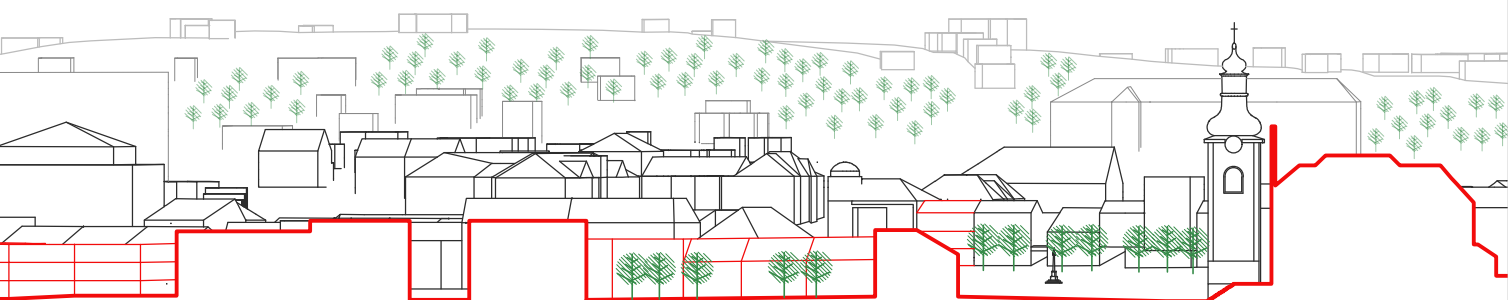
řez B _ ulice 5. května / Sokolská

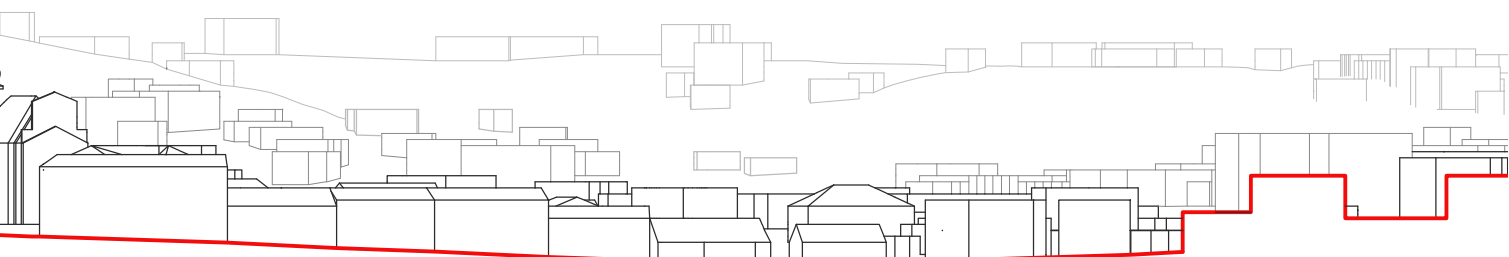
řez C _ náměstí TGM / Sokolská

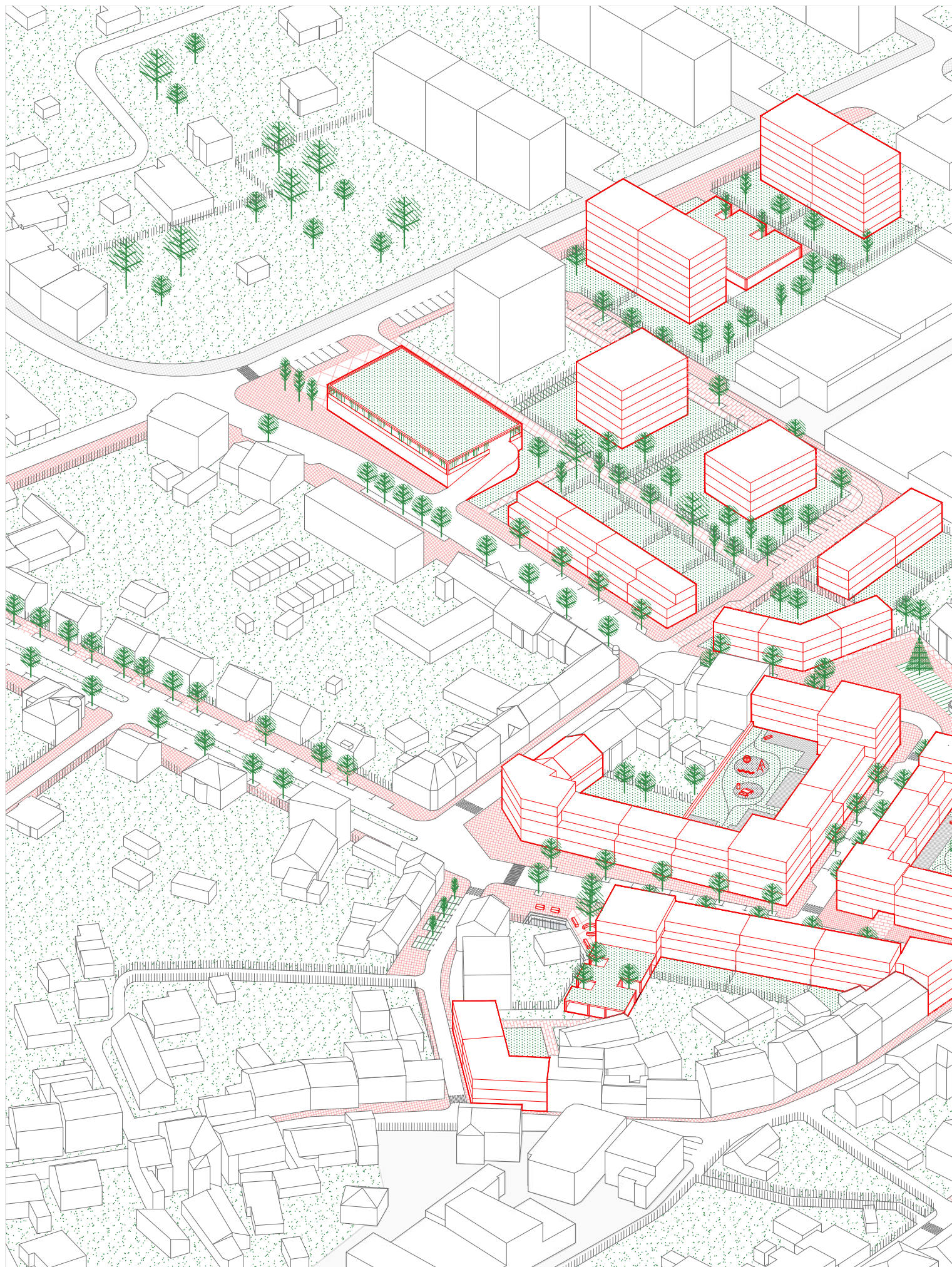
1:2 500

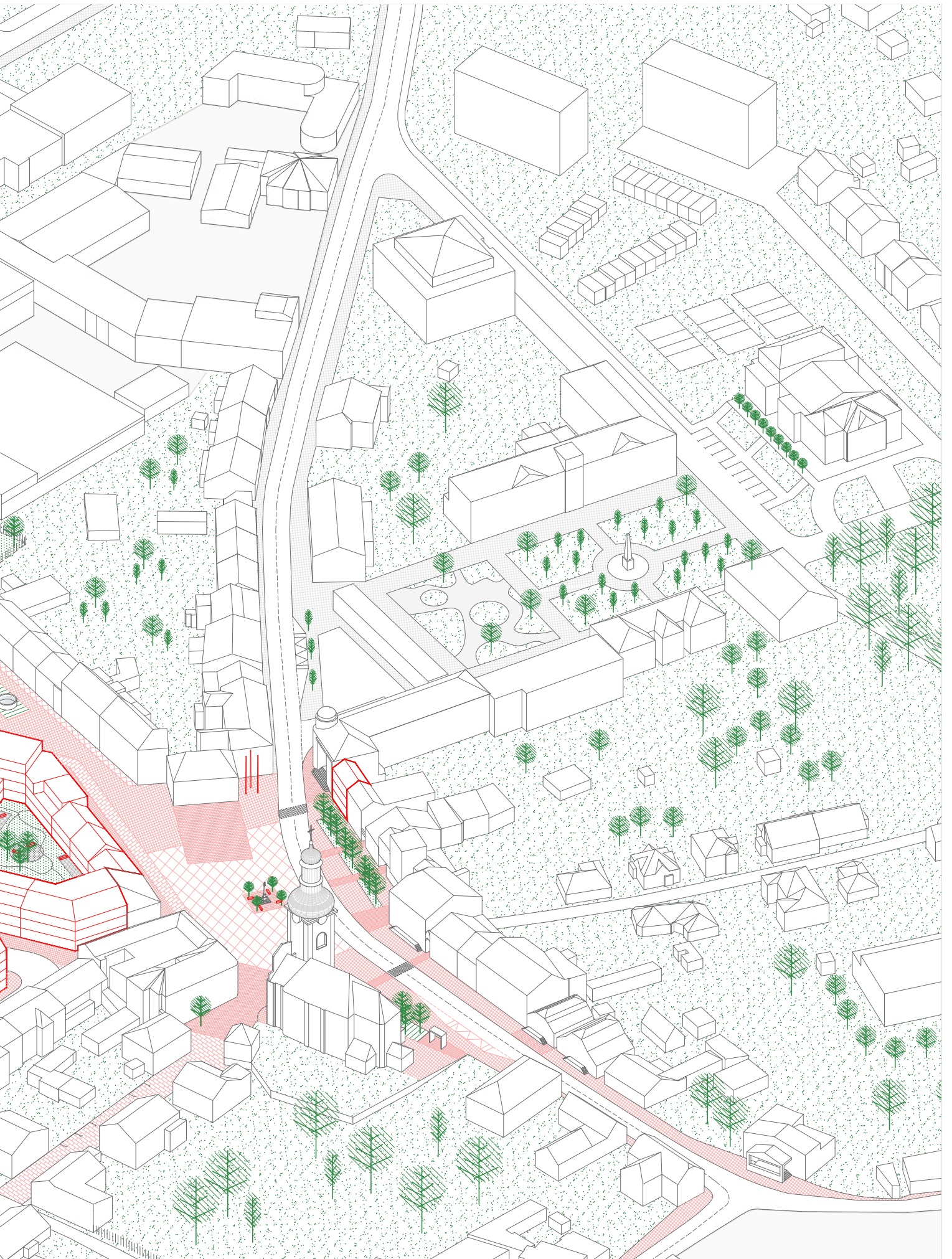
1:2 500

1:2 500

Pěší vstupy na náměstí jsou v případě Kostelce velmi četné. Výkres zobrazuje velikost prostoru ze kterého chodec vstupuje na území náměstí. Největší linka vede z prostranství mezi školami a od supermarketů a přes park. V návrhu zachovávám velkou přístupnost k ploše náměstí.

Výkres mapuje hranice náměstí a akcentuje místa, která by dostavbou mohla dopomoci k jasnému vymezení plochy veřejného prostranství. U náměstí TGM je řešený problém na jihu. Pro ukončení toku prostoru cítím potřebu uzavřít i západní hranu. Poměrně velkým fenoménem je i velký počet nárožích. Proto i ve svém návrhu tento prvek neopomím.

hotel

obchod

radnice

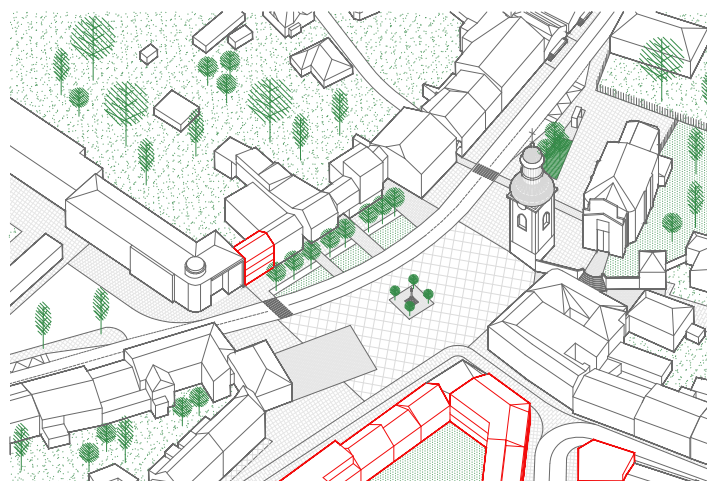
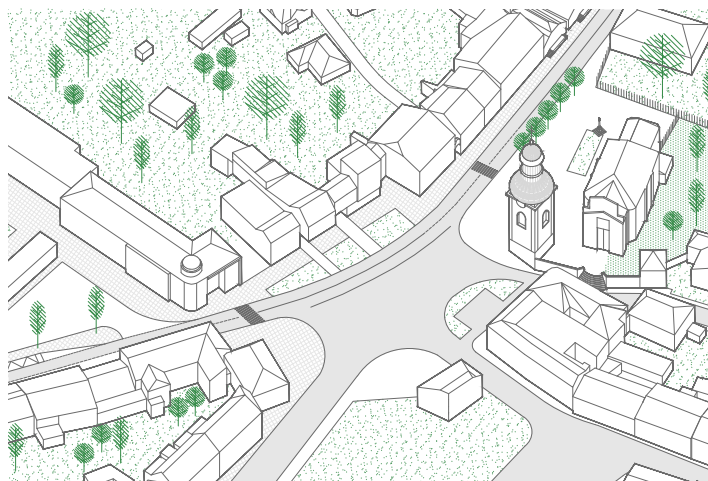
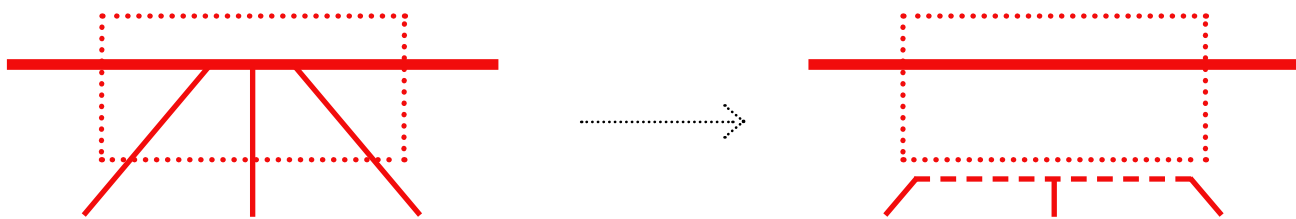
zvonice

Nový návrh náměstí T.G. Masaryka reaguje především na dopravní uzel. Hlavní průtah komunikace I. třídy ponechávám ve své stávající poloze, ale její profil redukuji na nezbytné minimum - komunikace 2 jízdnicí pruhy. V rovnoběžné poloze s kostelní lodí je nově navržena autobusová zastávka pro přímé spojení centra s autobusovým terminálem, který je přesunutý k vlakovému nádraží. K největší změně dochází u komunikací 5. května, Sokolská a Manželů Burdychových, jejichž zaústění do náměstí mění svoji podobu a formu. Tyto konce ulic transformuju do obytných zón, díky kterým je nový prostor náměstí zcela osvobozen od automobilové dopravy. Náměstí je mnohem více pobytové s důrazem na pěší pohyb. Z komunikace Sokolská je umožněn vjezd na náměstí po komunikaci, která je ve stejné výškové úrovni jako plocha náměstí. Tato komunikace slouží primárně pro zásobování obchodů a služeb v parteru náměstí a pro vjezd vozidel IZS.

Náměstí se svou podstatou navrácí k původní podobě - vydlážděná volná plocha pro konání trhů a kulturních akcí. V návrhu vracím na náměstí velkou středovou dominantu - mariánský sloup, který je obklopen výsadbou líp pro dodání významu prvku v prostoru. Okolí sloupu je vybaveno lavičkami. V severní části je zastávka doplněna o stromy s vyšším posazením koruny, aby nevznikala vizuální bariéra. Stromořadí napomáhá k vytvoření příjemného klimatu pro posezení ve venkovním prostoru restaurací a díky situaci zabraňuje přímému slunečnímu záření na chodce. Na jižní hraně náměstí je navržena nová zastávka nízkopodlažních městských domů se sedlovou střechou, která reaguje na stávající domek na rohu ulice Sokolská. Dostavba uzavírá hranici náměstí, které je díky tomu konečně definované a vytváří se prostor pro děje.

Nově vzniká veřejný prostor - piazzetta - v předprostoru stávajících budov za starým městským úřadem, které tak zikávají na významu díky volné ploše. Piazzetta je doplněna kašnou, která je zásobována vodou z retenčních nádrží s dešťovou vodou. Dominantou piazzetty je nově vysazený strom, který tak ukončuje pohledovou osu na zvonici kostela. Prostor počítá s konáním trhů, oslav a setkávání.

mariánský sloup

stromořadí

přístřešek

nová bus zastávka

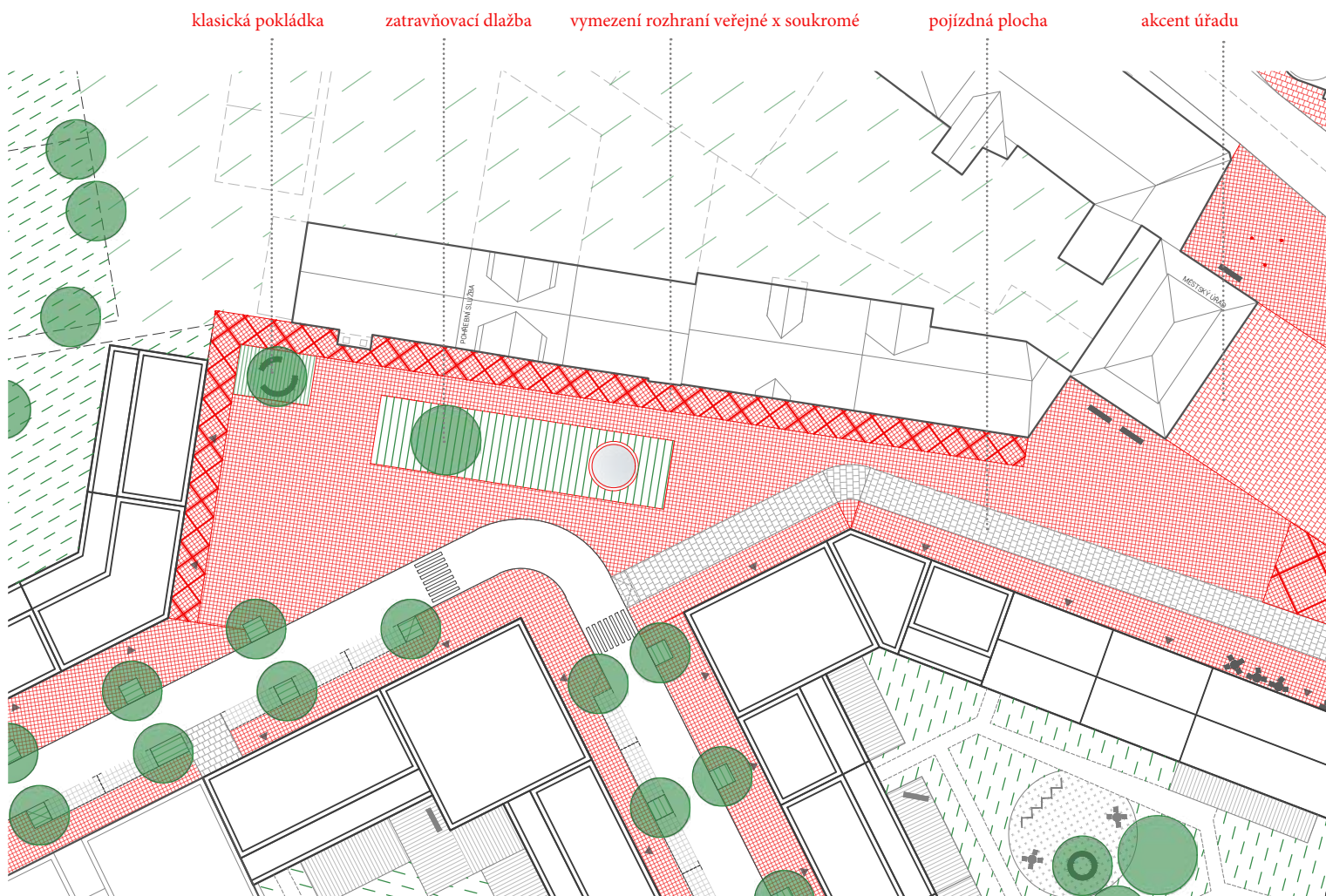
Povrchy na náměstí jsou voleny tak, aby napomáhaly určit charakter místa, tvrdost nebo měkkost prostředí a především intenzitu vnímání. Prostorově se dají, pomocí vhodné volby povrchů, vyčlenit místa, která mají sloužit pro pobývání nebo pro plynulý pohyb. Dokáží sjednocovat nebo jasně vymezit hranici. Určují vlastnosti prostoru jako je hierarchizace prostranství, vsakování dešťové vody nebo nasměrování k pohybu.

Povrchy jsou vyvedeny z kamene v různých velikostech formátu dle potřeby využití a akcentace významu. Kompozice náměstí je založena na pohledových vazbách mezi kostelem se zvonící, mariánským sloupem a radnicí. Dochází k vymezení tří hlavních prvků na náměstí, která akcentují zvolením rozdílného typu a formátu dlažby. Radnice - nový předprostor, vymezení polohy mariánského sloupu a osová souměrnost dláždění mezi zvonící a kostnicí kostela. Forma nového rozhraní vytváří prostou kompozici historicky důležitých budov na náměstí, která nemusí nutně křičet do prostoru, ale je schovaná v decentním provedení pokládky dlažby.

Centrální prostor náměstí je obměněn od zbytku prostoru doplněním bílou křížovou strukturou, díky které se náměstí vrací ke své historické podobě. V příčném sledu jsou do spar mezi dlažbou zabudovány sběrné odtokové kanálky pro kumulaci dešťové vody do podzemních retenčních nádrží.

Pojezdová plocha je vyhotovena z větších formátů dlažebních kostek, které mají mezi sebou větší spáru pro potřeby vsakování i pocitovou redukci rychlosti pohybu vozidel.

Piazza je zhotovena z jednoduché skladby malých dlažebních kostek, které navazují od náměstí. U paty zástavby je změněn vzor pro vytvoření pocitové změny využívání území - z veřejného na poloveřejný. Ve středu piazza je zhotovena měkká plocha - zatravnovací dlažba - pro vytvoření kontrastu mezi tvrdou plochou velkého náměstí.

detail A

detail B

detail C

detail D

návrat původního
rastru dlažby

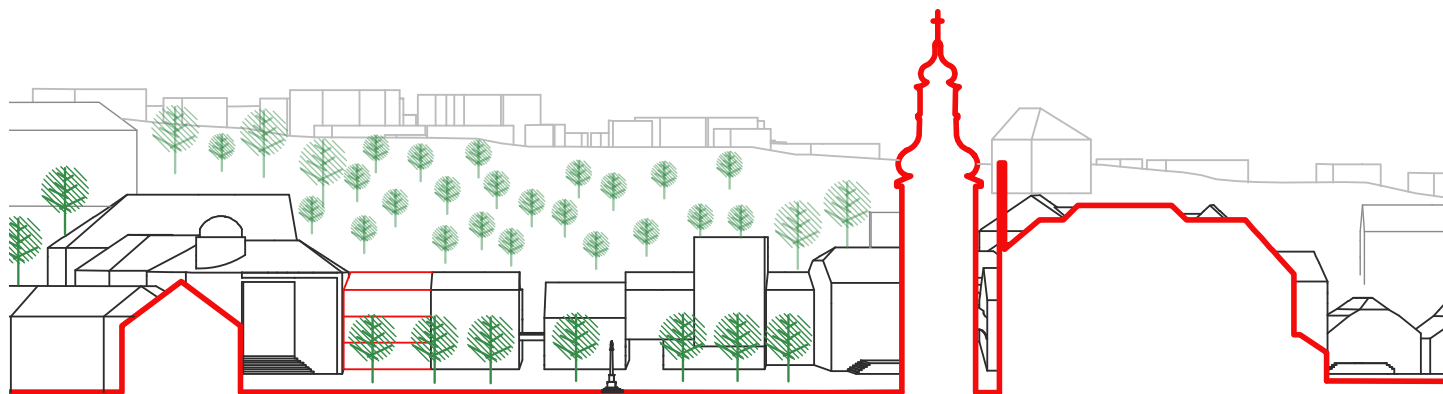
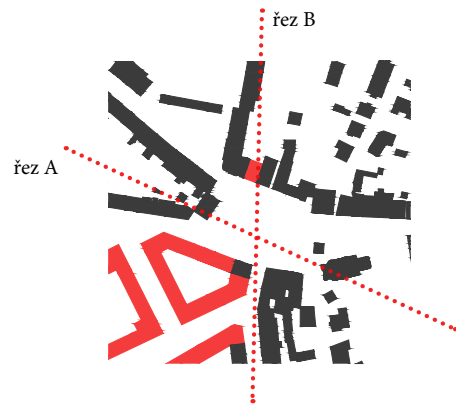
ostrov v těžišti

akcent kostela

osa
vstup do kostela - průchod

rozišení plochy zastávky

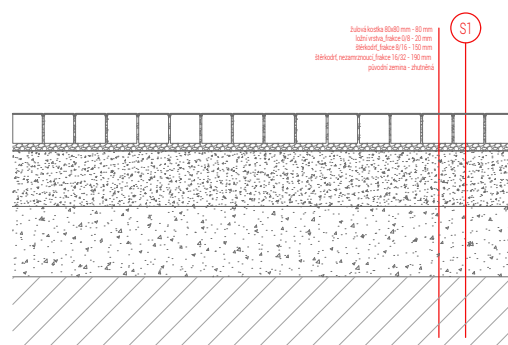
řez A

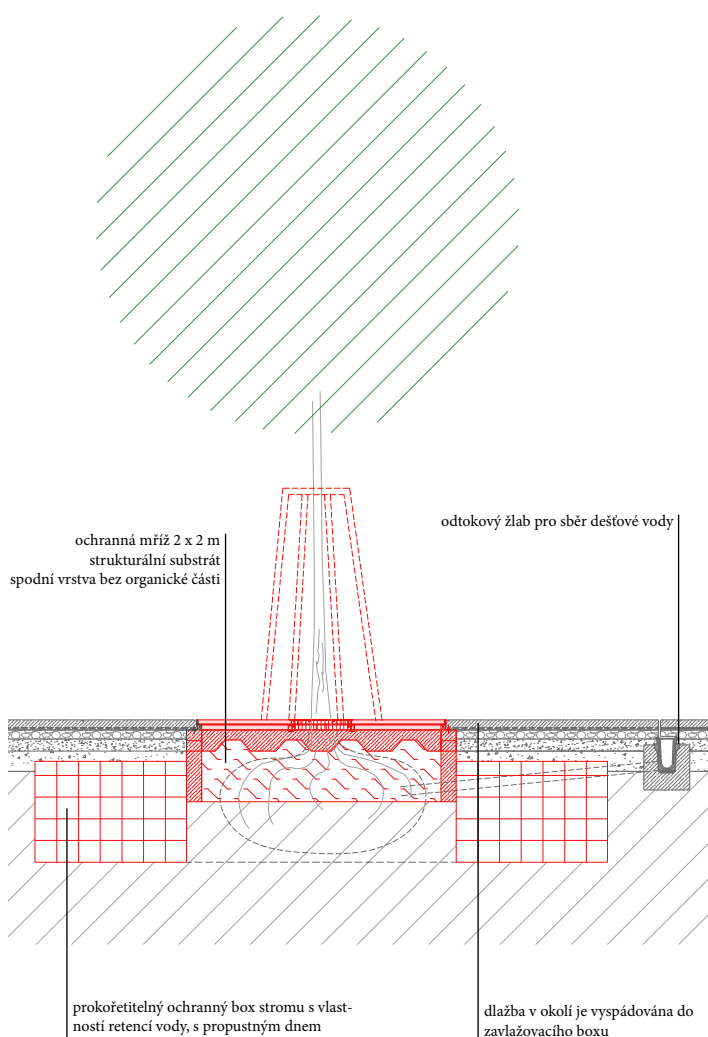
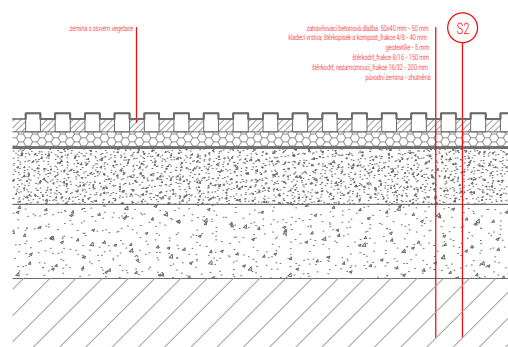
řez B

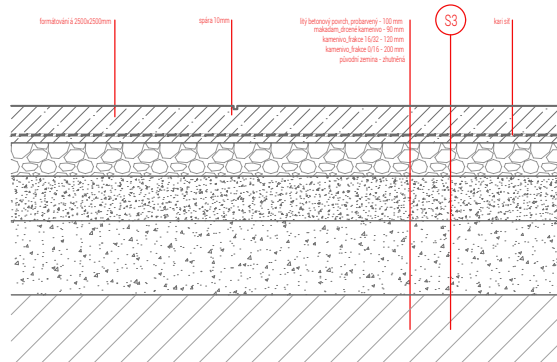
detail skladby _žulové kostky

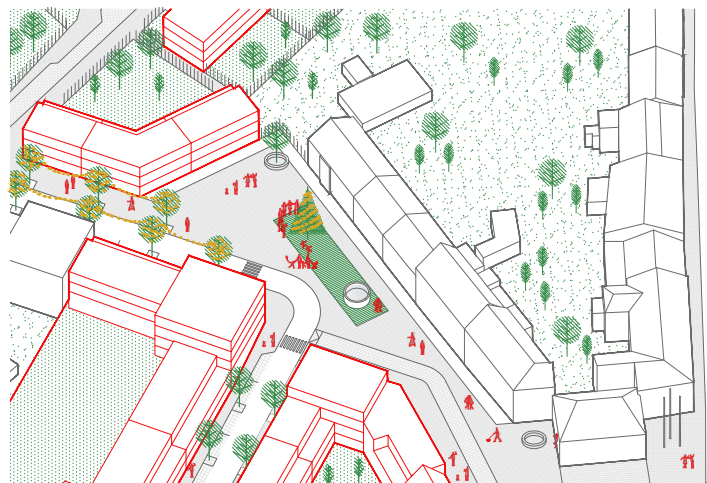
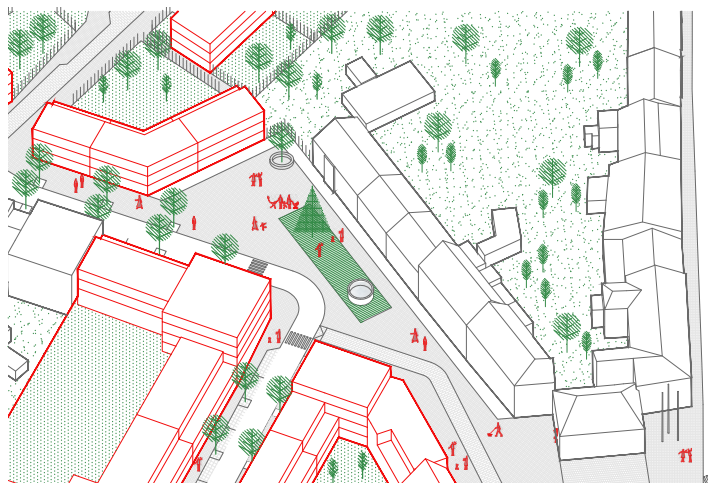
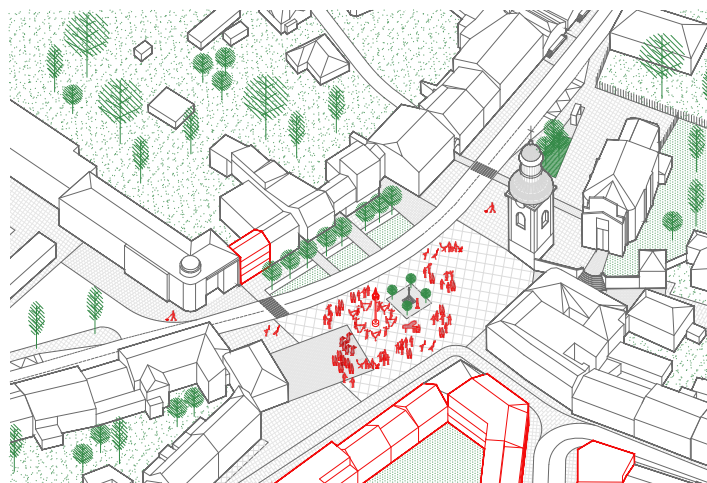
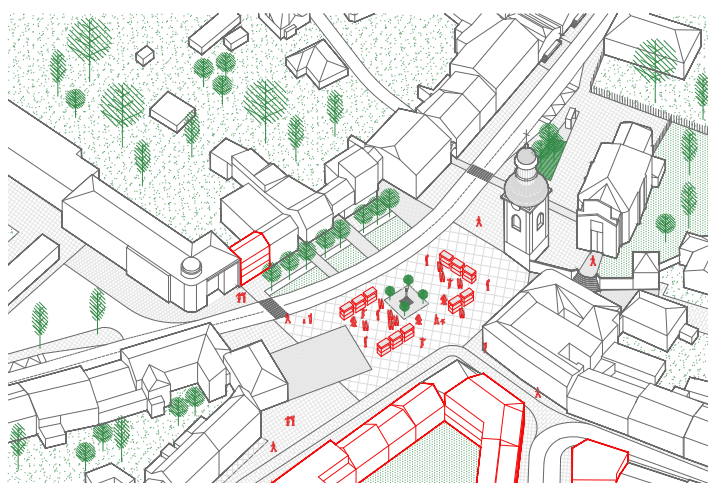
detail skladby _zatravnovací dlažba

detail skladby _betonová deska

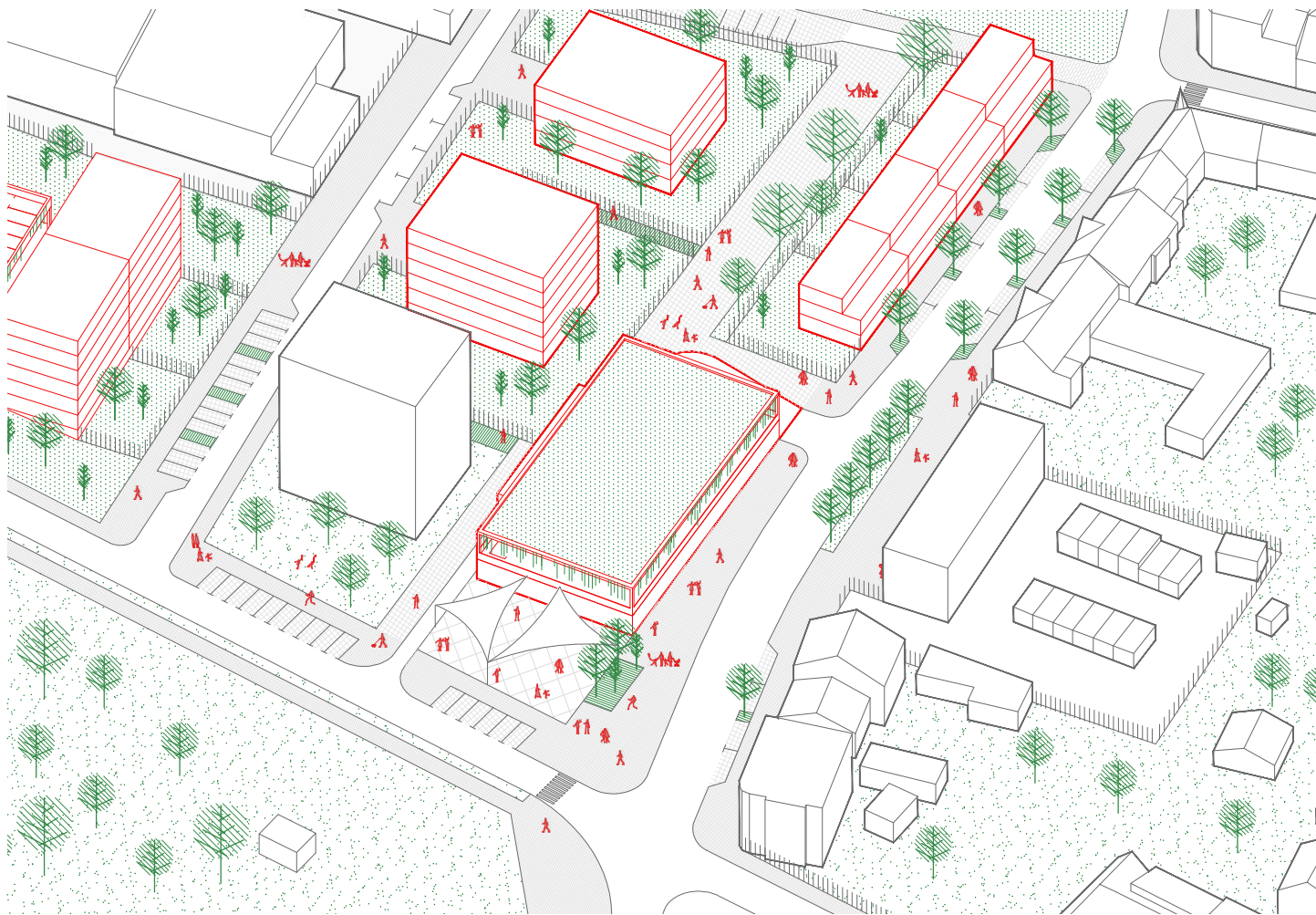

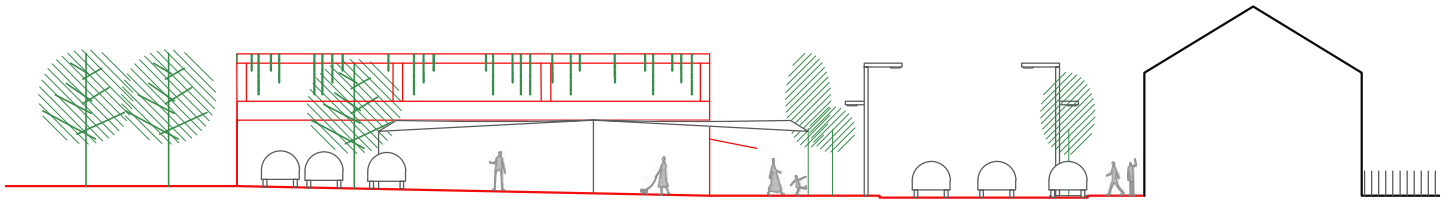
Nové veřejné prostranství u ulice 5. května transformuje plochy původního Konzumu na nový obchod s kvalitním pláckem a vytváří nový obytný prostor města. Oproti předchozímu stavu je orientace celého objektu otočena na západ pro lepší přístupnost do objektu. Chodci se mohou plnohodnotně pohybovat po celém prostoru bezpečně. Plocha se stává lokálním uzlem a přináší na nové urbanizované území další děje.

Předprostor je navržený jako jednoduché rovné prostranství s aplikací stínících membránových prvků pro dosažení lepšího klimatu a zastínění fasády obchodního domu. Plocha je vybetonována na velkoformátové desky, které jsou v rastru 3x3 m. Spáry obsahují odtokové žlaby, které dokáží zachycovat velké množství dešťové vody a následným svodem je voda skladována v retenčních nádržích pod povrchem. Na čelní plochu navazuje parkovací blok pro rychlou zastávku na nákup. Parkovací plochy jsou vyvedeny v polopropustné čtvercové dlažbě s velkou spárou pro větší prosakování dešťové vody.

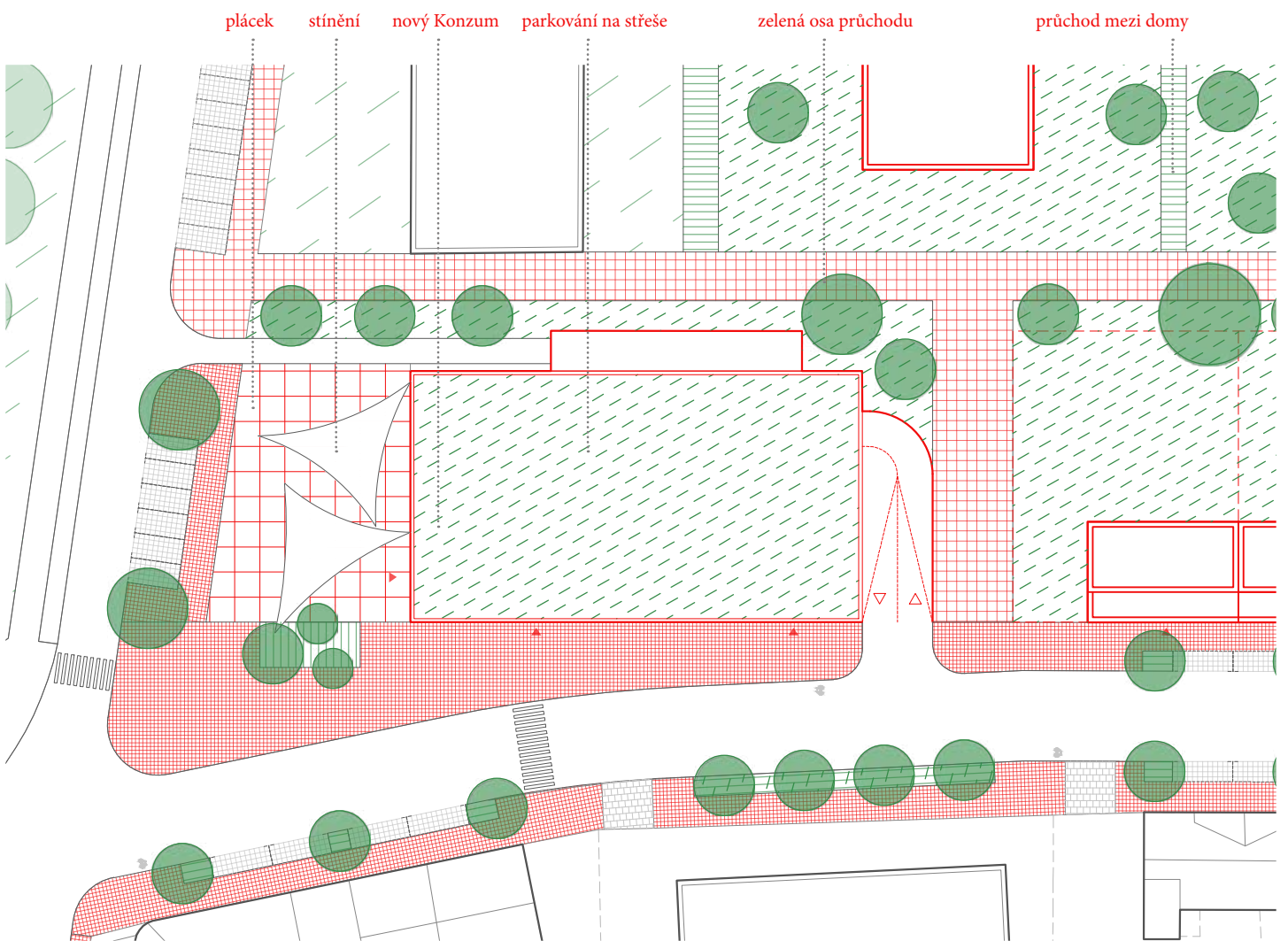
Na nový Konzum navazuje zelený pás uvnitř bloku zástavby, který je zamýšlen jako poloveřejný prostor pro zvýšení průchodnosti území a snížení homogenity. K němu se orientují fasády bytových domů společně se soukromými zahradami. Velká část území je komponována jako průchozí a málo zastavěná nebo zpevněná tvrdými plochami.

V rámci celého bloku ruším stávající plochy parkoviště, obchody Penny a Konzum a neurdžovanou vegetaci a navrhuji polyfunkční blok s vysokou hustotou obyvatel, mírou dostupnosti a dějotvornosti.

M 1 : 750

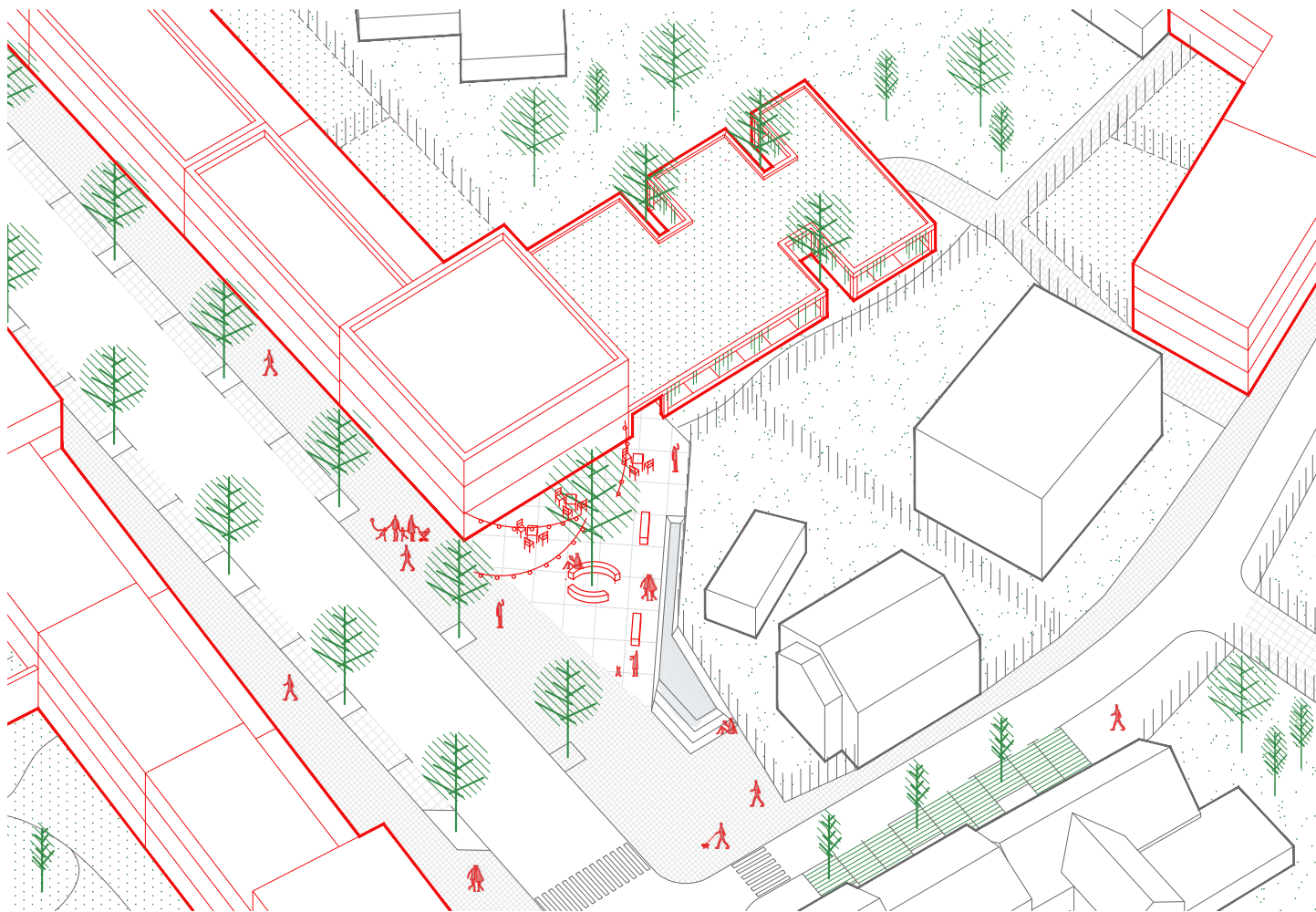

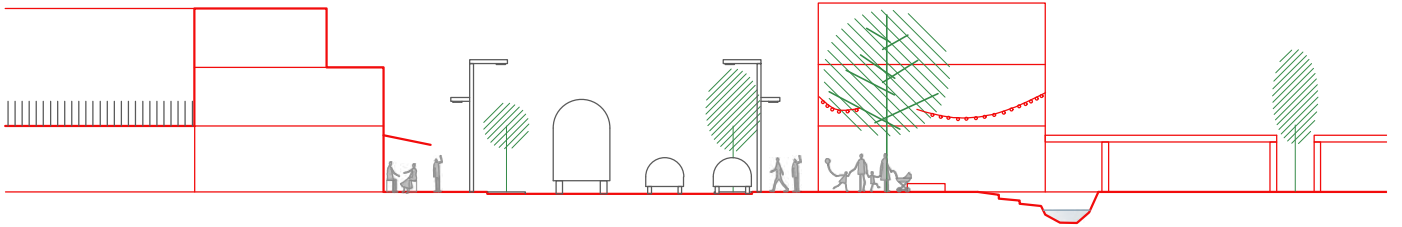
M 1 : 750

Plácek u nové občanské vybavenosti v ulici Palackého přeměňuje zanedbávaný kout urbanního bloku na funkční pochozí plochu a vytváří nový pobytový prostor. Předchozí stav byl určený jako venkovní plocha posezení u kavárny. Prostor byl v přímém vztahu s velkým parkovištěm a autobusovým nádražím.

Přeměnou místa, se i díky typologii zástavby, podařilo vytvořit lokální uzel, který dobře doplňuje další veřejná prostranství ve městě. Svou hierarchií spadá do menších prostranství a je navázán na doplňkovou funkci v zástavbě - je uvažováno s provozem kavárny/bistra. Plácek se nachází na křížení ulic Palackého a Havlíčkovy. Největším počinem je odkrytí zatrubněného potoka a vytvoření koryta s pobytovými schody. Koryto je odkryto pouze v malé délce kvůli navazující zástavbě vnitrobloku. Protor je oživený o vodní prvek, který má velkou hodnotu v navazování a vytváření dějů.

Celý prostor je navrhnutý ve velkoformátovém betonovém litém povrchu, v jehož spárách je zabudovaný systém odtokových kanálků. Ty sbírají dešťovou vodu i z okolních zelených střech a povrchů, která se zadržuje v podzemní nádrži. Pobytové schody mají mírný sklon a dlouho pochozí plochu, jsou vhodné k pohybu osob i dětí. Na ploše je vysazen centrální dominantní strom, okolo kterého jsou umístěny prvky mobiliáře. Strom je ukončovacím prvkem osy ulice Palackého.

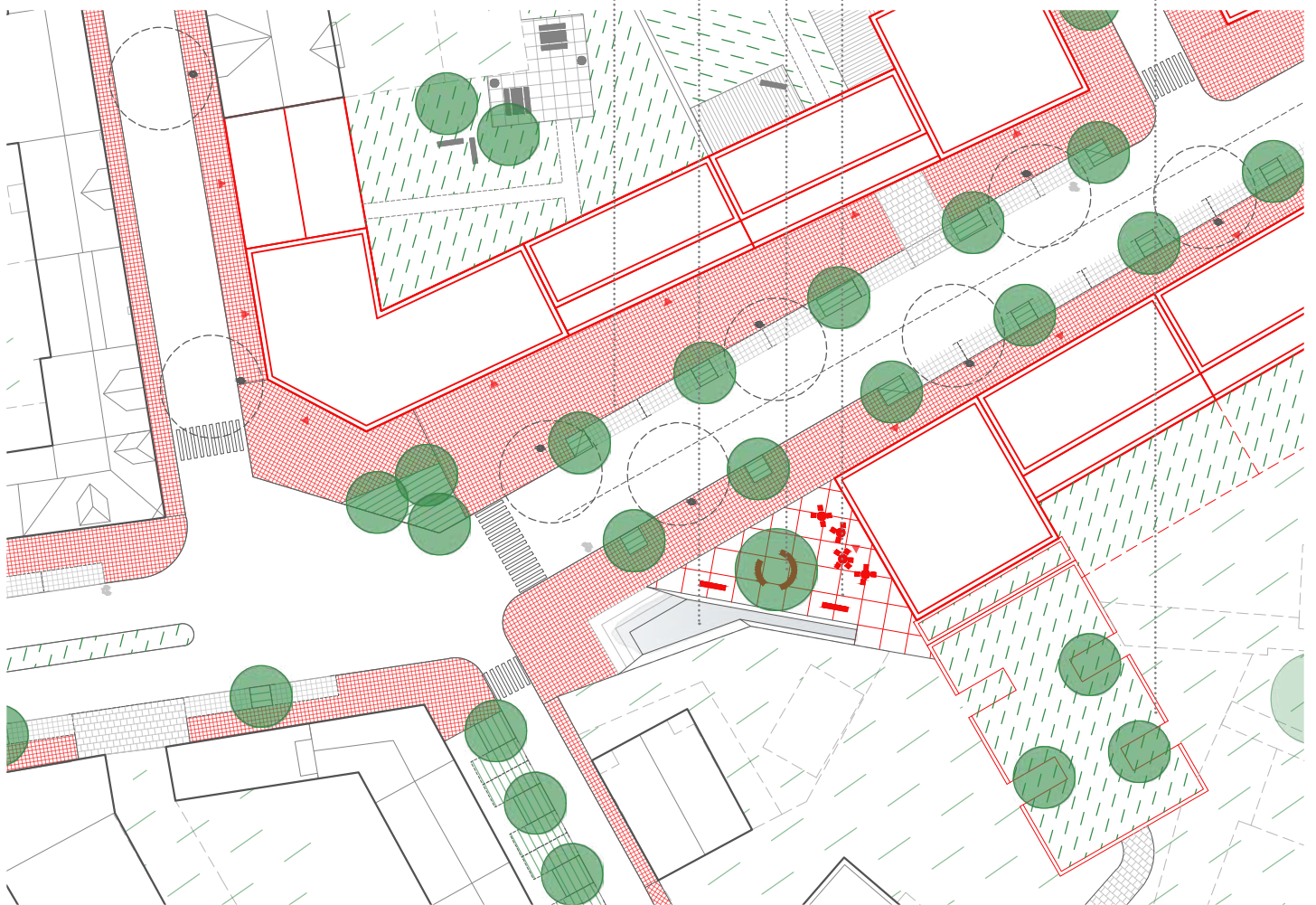

schody k
vodě

otevřené koryto
potoka

lípa plácek

parkování pro bydlení

M 1 : 750

Prvky mobiliáře napomáhají vytvářet jednotlivá místa v prostoru. Od jednoduchého posezení, zpříjemnění obývání edukací nebo hrou či vodním prvkem až po identifikaci s místem. Nedílnou funkcí prvků je také zprostředkování základní obsluhy území - osvětlení, odpadové hospodářství, dopravní obsluha.

Mobiliář je vyvedený v jednoduchých materiálech - kombinace dřeva a kovu. Mezi prvky mobiliáře se řadí lavičky, stolky a židle, kruhové lavičky kolem kmenů stromů, koše, lampy, mříže pro stromy, stojany na kola a ukazatele směru. Rozvržení umístění prvků mobiliáře má podněcovat body pro zastavení a možnosti příjemného pobytu pod korunami stromů. Kruhové lavičky umísťují okolo kmenů stromů, aby se dal prvek užívat z vícero stran a rozhledová plocha byla tak co největší. Pro zachování uceleného konceptu bude venkovní mobiliář restaurací, kaváren a bister obsahovat kovové stolky a židle a delší lavice s pevnými přisedíacími stolky pro rychlé posezení.

Veřejné osvětlení plní více funkcí než jenom osvětlení. Dopomáhá vytvářet jedinečnou atmosféru a charakter místa. Proto bude voleno převážně střídmé osvětlení s teplejší barvou chromatičnosti. Každá lampa bude osazena vlastním fotovoltaickým panelem pro sbírání sluneční energie.

M 1 : 1 000

veřejné osvětlení
 • zemní osvětlení stromů/fasád
 ▲ vstupy
 • kulatá lavička
  lavička
 + židle a stolek

Cílem práce byl návrh nové struktury v centrální lokalitě města, revitalizace prostranství a zapojení nové zástavby do prostoru města. Ve vybrané lokalitě jsem se zabýval návrhem veřejných prostranství s kladením důrazů na hodnoty pobytové, průchodnosti, tvorby dějů a polyfunkčnosti. Klíčovým prvkem bylo vytvoření nové pěší plochy náměstí, které je podpořeno zástavbou a změna dopravní sítě. Součástí návrhu bylo ověření, zda princip nové zástavby a větší hustoty obyvatel dokáže vytvářet nové lokální uzly a podporovat průchodnost území. Výsledkem je dokument, který popisuje a pojmenovává nejdůležitější body v rámci městské krajiny a veřejných prostranství a poskytuje schématické řešení jejich revitalizace.

*Děkuji Miroslavu Cikánovi a Vojtěchu Ertlovi.
Děkuji rodině. Děkuji přátelům.
Děkuji Červenému Kostelci.*

zdroje_

_knižní zdroje

- ŠOLC, Jiří. Červenokostecko: zlatý věk města : 1890-1945. Vyd. 1. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2004, 270 s. ISBN 80-86818-03-9
- MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO ČERVENÝ KOSTELEC VE SPOLUPRÁCI S VLASTIVĚDNÝM SPOLKEM PŘI MKS V ČERVENÉM KOSTELCI, 2017. Červený Kostelec včera a dnes. Červený Kostelec. ISBN 978-80-270-2975-4.
- NERMUŤ, Oldřich a KORDINA, Jaroslav, 2009. Červený Kostelec a okolí. Pavel Mervart. ISBN 978-80-86818-85-3.
- HURDÁLEK, Josef, 1933. Červený Kostelec střed Jiráskova kraje. Josef Doležal.
- SCHREIBER, Vilém, 1923. Průvodce po Červeném Kostelci, Úpici a okolí. Klub českých turistů.
- NĚMCOVÁ, Božena, 1856. Chudí lidé. ISBN 978-80-7399-257-6.
- BINTER, Jan, 2018. Transformace bývalého textilního areálu v Červeném Kostelci. . Praha : ČVUT, Fakulta Architektury.
- HANUŠOVÁ, Kateřina. Analýza kulturního prostředí města Červený Kostelec [online]. Brno, 2020. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/ku256/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta.

_internetové zdroje

- <https://cervenykostelec.cz/>
- <https://kladskepomezi.cz/>
- <https://ckzije.cz/>
- <https://rodnymkrajem.cz/>
- <https://www.cervenokostecko.cz>
- <http://www.fotohistorie.cz/>
- <https://www.hospital-kuks.cz/>
- https://bobd.rajce.idnes.cz/Cerveny_Kostelec%2C_historie/603164248
- <https://eu.zonerama.com/>
- <https://www.region-adrspach.cz/>

_zdroje map a dat

- <https://mapy.cz/>
- <https://cuzk.cz/>
- <https://ags.cuzk.cz/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://czso.cz/>
- <http://app.mestock.cz/gmsclient/?v=ck>
- <https://up.kr-kralovehradecky.cz/upd/>

